

เรื่อง

กลวิธีการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย

The Strategies of Using Chinese Characters in
Transliteration of Thai people's name and surname

วิไล ลิ้มถาวรนนต์

ภาควิชาภาษาตะวันออก

ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปี ๒๕๖๐

คำนำ

งานวิจัยเรื่อง กลวิธีการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย เป็นการศึกษาต่อยอดจากงานวิจัยเรื่อง การทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยแบบถ่ายเสียง (วิไล ลิ้มถาวรนนต์, 2558) ซึ่งเป็นการศึกษาการถ่ายเสียงระดับหน่วยเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ และเสียงตัวสะกด ส่วนงานวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาการถ่ายเสียงระดับพยางค์ภาษาจีน และการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน ตลอดจนความนิยมเกี่ยวกับรูปลักษณะและความหมายของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย

งานวิจัยเรื่อง กลวิธีการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ข้อมูลที่ศึกษาเก็บรวบรวมได้จากสื่อเอกสารในประเทศไทยและอินเทอร์เน็ต โดยอาศัยวิเคราะห์ความสอดคล้องของการถ่ายเสียงในหน่วยเสียงของพยางค์ภาษาไทยและภาษาจีนจากงานวิจัยเดิม เพื่อสรุปจำแนกรูปแบบการถ่ายเสียงระดับพยางค์และกำกับเสียงด้วยอักษรจีน ตามลำดับ ข้อสรุปของงานวิจัยนี้ ได้สะท้อนให้เห็นถึง หลักการทับศัพท์ชื่อคนไทยเป็นภาษาจีนอย่างคร่าวๆ ผู้วิจัยหวังว่า การศึกษากระบวนการถ่ายเสียงภาษาไทยเป็นภาษาจีนในงานวิจัยนี้ จะเป็นพื้นฐานการศึกษาและการสร้างความเข้าใจ และเห็นภาพกระบวนการถ่ายเสียง ที่เริ่มต้นจากการเทียบเสียงระดับหน่วยเสียงที่เล็กที่สุดของภาษาไทยกับภาษาจีน ไปสู่การถ่ายเสียงเป็นพยางค์ และการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน โดยคำนึงถึงรูปลักษณะและความหมาย ความหลากหลายของรูปแบบการถ่ายเสียงที่รักษาอัตลักษณ์ของภาษาไทย และบันทึกเรื่องราวของการใช้ภาษาจีนในประเทศไทย ในคำทับศัพท์ชื่อคนไทยในเอกสารนี้ เป็นการทับศัพท์ชื่อตามหลักประเพณีนิยม และตามหลักการออกเสียงของภาษาไทย ซึ่งมีคุณค่าที่พึงศึกษาอีก ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยนี้ จะมีประโยชน์ต่อแวดวงการศึกษาด้านการทับศัพท์ชื่อบุคคลและด้านจีนวิทยา และสามารถสร้างแรงจูงใจในการศึกษาการทับศัพท์ชื่อเฉพาะอื่นๆต่อไป ในอนาคต

ผู้จัดทำวิจัยขอขอบคุณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยนี้ ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พัชนี ตั้งยืนยง ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และขอขอบคุณ ดร.ภูมรินทร์ ภิรมย์เลิศอมร ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขผลงานให้สมบูรณ์และถูกต้องยิ่งขึ้น สุดท้าย ผู้จัดทำวิจัยขอขอบคุณ มารดา พี่น้องและเพื่อนๆของข้าพเจ้า ที่คอยให้กำลังใจในการผลิตงานวิจัยฉบับนี้ด้วยดีเสมอมา

วิไล ลิ้มถาวรนนต์

๑ เมษายน ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง กลวิธีการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา รูปแบบการถ่ายเสียงระดับพยางค์และการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน รูปลักษณะและความหมายของอักษรจีนที่นิยมใช้ในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ประชากรวิจัยที่ใช้ในการศึกษาเป็นพยางค์ภาษาไทยเทียบกับพยางค์ภาษาจีนและอักษรจีน จำนวน 1,710 พยางค์ จากคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลจำนวน 939 รายชื่อ ซึ่งรวบรวมจากหนังสือพิมพ์ภาษาจีน อินเทอร์เน็ต หนังสือ และวารสาร ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2557 โดย การวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวสหศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า การใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยมี 3 กลวิธีหลัก ดังนี้

1) กลวิธีด้านรูปแบบการถ่ายเสียงภาษาไทยเป็นภาษาจีนระดับพยางค์ ประกอบด้วย การถ่ายเสียงตรงกันทั้งพยางค์ การถ่ายเสียงบางส่วนของพยางค์ การถ่ายเสียงตามเสียงภาษาจีนถิ่นใต้ และการถ่ายเสียงตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทย สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายเสียงภาษาไทย-ภาษาจีน และการกำกับเสียงด้วยอักษรจีนมีลักษณะไม่เป็นแบบหนึ่งต่อหนึ่งเสมอไป หากแต่เป็นการถ่ายเสียงแบบภายในกลุ่มเสียงเดียวกัน หรือข้ามกลุ่มเสียง เช่น กลุ่มคำพ้องเสียง กลุ่มคำที่มีฐานเสียงใกล้เคียงกัน กลุ่มเสียงภาษาจีนถิ่นใต้ และกลุ่มเสียงตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทย

2) กลวิธีด้านรูปลักษณะของอักษรจีน อักษรจีนที่ใช้ในการทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ส่วนใหญ่เป็นอักษรประเภทใช้บ่อย มีการใช้อักษรจีนใน 2 ลักษณะ คือ แบบเน้นรูปลักษณะเพรียวบาง จำนวนขีดไม่ซับซ้อน และแบบเน้นความหมาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอักษรโครงสร้างตัวประสม จากสถิติการใช้อักษรจีน พบว่าอักษรจีนที่มีความถี่การใช้สูง ส่วนใหญ่เป็นอักษรโครงสร้างตัวประสม รูปลักษณะไม่ซับซ้อน

3) กลวิธีด้านความหมายของอักษรจีน อักษรจีนที่ใช้ทับศัพท์ในชื่อ-สกุลคนไทย ส่วนใหญ่เป็นคำนามและคำคุณศัพท์ มีความหมายเกี่ยวข้องกับคำบอกรูปลักษณ์ คำบอกลักษณะนิสัย ท่าทาง คำบอกวัตถุสิ่งของ และคำบอกถึงความปรารถนา เป็นต้น อนึ่ง การเลือกความหมายของอักษรจีนในชื่อของผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ : คำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย, วิธีการใช้อักษรจีน, อักษรจีนที่มีความถี่การใช้สูง, รูปลักษณะของอักษรจีน, ความหมายของอักษรจีน

ABSTRACT

This research aims to study transliteration patterns, characteristics and meaning of Chinese characters used in each syllable of Thai people's transliterated names and surnames. The research populations are 1,710 syllables of Thai people's names and surnames and Chinese transliterated counterparts from 939 names and surnames collected from Chinese newspapers, internet, related books and journals from 2012 to 2014. The data are analyzed by using phonetics framework.

The research found that 3 main strategies are employed in transliteration:

Firstly, the transliteration patterns are categorized into full transliteration, partial transliteration, transliterating by using Southern Chinese dialect sounds and transliterating by using special features of Thai language. There is no one-to-one correlation in Thai-Chinese transliteration. Each syllable is transliterated using either the same sound groups or the different ones. These sound groups can be subcategorized into homophones, sounds produced in an adjacent place of articulation, Chinese dialect sounds and Thai sounds with special features.

Secondly, the characteristics of Chinese characters reveal that characters used in transliteration are commonly used characters which can be divided into two kinds, well-shaped characters containing uncomplicated strokes and semantically-emphasized compound characters. It is statistically found that high-frequently used characters are mostly compound and uncomplicated characters.

Thirdly, semantic strategies reveal that Chinese characters used in transliterating Thai people's names and surnames are mostly nouns and adjectives expressing appearances, characters, gestures, object-related qualities, wishes, etc. However, the semantic selection is different in men and women's names.

Keywords: Transliteration of Thai people's names and surnames, Using of Chinese characters, High-frequently used Chinese characters, Characteristics of Chinese characters, Meaning of Chinese characters.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
บทคัดย่อภาษาไทย	(ข)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ค)
สารบัญ	(ง)
สารบัญตาราง	(ฉ)
บทที่ 1	บทนำ
	1
	ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย
	1
	วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย
	3
	สมมติฐานและกรอบความคิดของแผนงานวิจัย
	3
	วิธีการดำเนินการวิจัย
	5
	ขอบเขตการศึกษาวิจัย
	6
	นิยามคำศัพท์เฉพาะ
	7
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
	8
	ข้อตกลงเบื้องต้น
	8
บทที่ 2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	9
	ความหมายของการทับศัพท์
	9
	การแปลชื่อเฉพาะ
	9
	พยางค์
	11
	อักษรจีน
	11
	การจำแนกความหมายของอักษรจีน
	13
	ความนิยมเกี่ยวกับชื่อของคนจีน
	13
	วัฒนธรรมการใช้อักษรจีนในชื่อคนต่างชาติ
	15
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	16
บทที่ 3	การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน
	21
	รูปแบบการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน
	21
	การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีนและการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน
	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4	รูปลักษณะของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย	34
	จำนวนขีดของอักษรจีน	34
	สถิติการใช้อักษรจีน	35
	ลักษณะการใช้อักษรจีนที่มีความถี่การใช้สูง	36
	การใช้อักษรจีนกำกับเสียงพยางค์พ้องเสียงภาษาไทย	37
	รูปลักษณะของอักษรจีนในกลุ่มพยางค์พ้องเสียง	39
	- รูปลักษณะอักษรจีนในกลุ่มอักษรจีนพ้องเสียง	39
	- รูปลักษณะอักษรจีนที่ใช้กำกับเสียงพยางค์พ้องเสียงภาษาไทย	40
บทที่ 5	ความหมายของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยในเอกสารภาษาจีน	42
	ความหมายตามประเภทของคำ	42
	ความหมายตามขอบเขตที่เกี่ยวข้อง	44
	- ความหมายตามหมวดนำอักษรจีน	44
	- ความหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคล	45
	ความหมายตามวัฒนธรรมจีน	45
	- อักษรจีนที่มีความหมายบอกความมงคล	46
	- อักษรจีนที่มีความหมายบอกความศรัทธา	46
	- อักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับคำบอกสี	46
	- อักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับคำบอกแซ่	46
บทที่ 6	การสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	48
	การสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	48
	ข้อเสนอแนะ	53

สารบัญ (ต่อ)

หน้า		
บรรณานุกรม		54
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก	ตาราง เปรียบเทียบพยางค์ภาษาไทย-คำพยางค์ภาษาจีน-อักษรจีนจากคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยในเอกสารจีน	57
ภาคผนวก ข	ตาราง จำแนกจำนวนขีดของอักษรจีน	88
ภาคผนวก ค	ตาราง สถิติการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยในเอกสารจีน	89
ภาคผนวก ง	ตาราง จำแนกความหมายของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยในเอกสารจีน	94

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1	ตาราง สถิติการใช้อักษรจีนที่มีความถี่การใช้สูง
4.2	ตาราง การใช้อักษรจีนถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยซึ่งมีที่มาของเสียงต่างกัน
4.3	ตาราง ที่มาของอักษรจีนที่ใช้กำกับกลุ่มเสียงพยางค์ภาษาไทย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำวิจัย

การทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนต่างชาติ ด้วยวิธีการถ่ายเสียงหรือการถอดอักษร ซึ่งต่างก็เป็นวิธีการสื่อสารด้านเสียงเป็นสำคัญ วิธีการดังกล่าวไม่เพียงแต่สามารถสะท้อนอัตลักษณ์ของชนชาติผ่านทางภาษาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสะดวกง่ายดาย ไม่ต้องคำนึงถึงความหมายของชื่อเหล่านั้นด้วย แต่ทั้งนี้ การบันทึกเสียงชื่อบุคคลด้วยภาษาใหม่จะกระทำได้ง่ายดาย และใกล้เคียงกับเสียงในภาษาต้นทางมากน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับระบบเสียงที่ใช้กำกับเสียงของคู่ภาษานั้นๆ

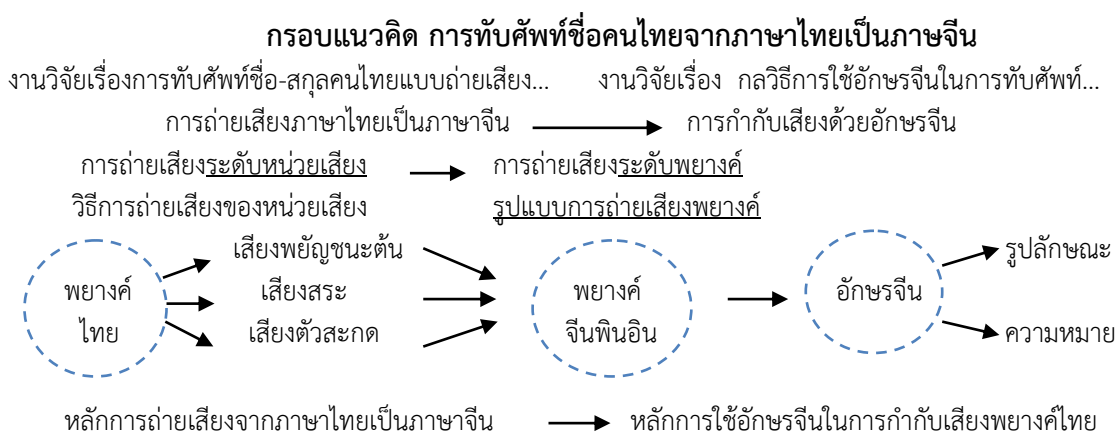
ปัจจุบัน การทับศัพท์คำภาษาจีนเป็นภาษาไทยมีการศึกษาค้นคว้าจะสมบูรณ์ โดยการเทียบเสียงจากเครื่องหมายกำกับเสียงสัทอักษรภาษาจีน ฟินอินไปเป็นอักขระไทย ซึ่งมีผลการศึกษาการเทียบเสียงได้อย่างคล่องแคล่วและสามารถประสมเสียงได้อย่างลงตัว การทับศัพท์ถ่ายเสียงจากสัทอักษรภาษาจีน ฟินอินเป็นอักขระภาษาไทย เช่น หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาจีน ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2550) และเกณฑ์การถอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิธีไทย (2543) เป็นต้น การเทียบเสียงจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยโดยกำกับเสียงด้วยอักขระไทย สามารถทำได้โดยสะดวกและไม่มีข้อกังขาเกี่ยวกับความหมายของอักขระไทยแต่อย่างใด ทั้งนี้ เนื่องจากภาษาไทยเป็นระบบอักษรขรรพวิธี อาศัยการประสมเสียงพยัญชนะกับเสียงสระและตัวสะกดเกิดเป็นเสียงพยางค์ ซึ่งอาจจะมีความหมายหรือไม่มีความหมายก็เป็นได้ การทับศัพท์ภาษาอื่นเป็นภาษาไทยจึงสามารถกำกับเสียงด้วยพยัญชนะไทย สระและตัวสะกด และวรรณยุกต์ไทยได้โดยตรง

หากแต่ การทับศัพท์ภาษาไทยเป็นภาษาจีนกลับเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ทั้งนี้ เนื่องจากภาษาไทยเป็นระบบอักษรขรรพวิธี ซึ่งแตกต่างกับภาษาจีน ซึ่งมีอักษรจีนเป็นระบบอักษรภาพ มีรูปลักษณะเสียงและความหมายในตัว และมีหมวดนำอักษรจีน (部首) เป็นส่วนบอกความหมาย ลักษณะของอักษรจีนเป็นอักษรที่มุ่งสื่อสาร “ความหมาย” ผ่านรูปอักษรมากกว่าที่เน้นการสื่อสาร “เสียง” (อภิญา ศิริวรรณ, หน้า 297) ดังเช่น Lü Suxiang กล่าวไว้ว่า อักษรจีนส่วนใหญ่ไม่ใช่อักษรที่ระบุเสียงในตัวเป็นหลัก (พบใน Xu Weihang, 2002, p.98) อักษรจีนรุ่นแรกๆ ที่สร้างเพื่อบอกความหมาย การกำหนดเสียงเป็นไปอย่างไม่มีกฎเกณฑ์ (偶然性) ยกเว้นอักษรประเภทประสมรูปและเสียง (形声字) (Xu Weihang, 2002, p.99) ประกอบกับภาษาจีนมีอักษรจีนพ้องเสียงจำนวนมาก เช่นตัวอย่าง พยางค์เสียง yi มีอักษรจีนพ้องเสียงในตารางประมวลมาตรฐานอักษรจีน (《通用规范汉字表》) มากถึง 74 ตัวอักษร โดยมีรูปลักษณะอักษรและความหมายที่แตกต่างกัน เช่น อักษร 一 (yī) หมายถึงจำนวนนับ หนึ่ง อักษร 衣 (yī) หมายถึงเสื้อผ้า อักษร 医 (yī) หมายถึง การแพทย์ อักษร 伊 (yī) หมายถึง สรรพบุรุษที่ 3 เขาหรือเธอ เป็นต้น จากพัฒนาการของอักษรจีนที่ยาวนาน จนเกิดเป็นระบบอักษรของตนเอง และมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ “อักษรจีนจึงเป็นส่วนหนึ่งของสังคมจีนและวัฒนธรรมจีน” (He Dan & Fang Ke, 2003, p.12)

ชาวจีนมีการอพยพไปตั้งถิ่นฐานสร้างสังคมใหม่ ณ ต่างแดนหลายยุคหลายสมัย เช่น การอพยพเข้ามาทำนุทำการค้าขายในประเทศไทย การไปมาหาสู่ของชาวจีนกับชาวไทย ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านภาษา มีการนำคำศัพท์ภาษาจีนมาใช้ในภาษาไทย และมีการเรียกขานชื่อคนไทยเป็นภาษาจีน ในยุคนั้น ชาวจีนส่วนใหญ่นิยมใช้ภาษาจีนถิ่นตนเองในการสื่อสาร จึงปรากฏคำจีนในภาษาไทยเป็นสำเนียงจีนถิ่นใต้ขึ้นมากมาย ปรากฏการณ์ดังกล่าว ได้แสดงให้เห็นถึงการแลกเปลี่ยนด้านภาษา รวมถึงการทับศัพท์ชื่อของคนไทยที่ได้ปรากฏมีมาช้านาน

ด้วยเหตุปัจจัยความแตกต่างของภาษาไทยกับภาษาจีน ประกอบกับบริบทการใช้ภาษาจีนในประเทศไทยข้างต้น ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการทับศัพท์ชื่อคนไทยเป็นภาษาจีนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อีกทั้ง ในกรณีที่มีการถ่ายเสียงแตกต่างกันนั้น ก็ขึ้นอยู่กับวิธีการถ่ายเสียงตามเจ้าของภาษา หรือการถ่ายเสียงตามเสียงภาษาจีนถิ่นด้วย (He Jiuying, Hu Shuangbao & Zhang Meng, 1995, p.132-133)

ด้วยปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาจีน ที่ส่งผลต่อการทับศัพท์ชื่อคนไทย ทำให้เห็นว่า การทับศัพท์ชื่อภาษาไทยเป็นภาษาจีน มีความซับซ้อนกว่าการทับศัพท์ชื่อคนจีนเป็นภาษาไทย ทั้งนี้ เนื่องจากการทับศัพท์ชื่อเป็นภาษาจีน ไม่เพียงแต่จะเกี่ยวข้องกับกระบวนการถ่ายเสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน แต่ยังเกี่ยวข้องกับการกระบวนการกำกับเสียงด้วยอักษรจีนด้วย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทับศัพท์ชื่อภาษาไทยเป็นภาษาจีนนั้น มีงานวิจัยเรื่อง การทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยแบบถ่ายเสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน (วิไล ลิ้มถาวรานันต์, 2558) ได้ศึกษากระบวนการทับศัพท์ระดับหน่วยเสียงจากพยางค์ชื่อ-สกุลคนไทยในเอกสารภาษาจีน และได้ข้อสรุปเกี่ยวกับ หลักการถ่ายเสียงภาษาไทยเป็นสัทอักษรภาษาจีน(พินอิน) ในระดับหน่วยเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ และเสียงตัวสะกด ผลการศึกษาการถ่ายเสียงระดับหน่วยเสียงนี้ ได้เป็นพื้นฐานของการศึกษากระบวนการถ่ายเสียงภาษาไทยเป็นภาษาจีน ซึ่งเริ่มต้นจากการถ่ายเสียงระดับหน่วยเสียง ไปสู่การถ่ายเสียงระดับพยางค์ และการกำกับเสียงด้วยอักษรจีนตามลำดับ ดังเช่น กรอบแนวคิดกระบวนการทับศัพท์ชื่อภาษาไทยเป็นภาษาจีน ดังนี้

งานวิจัยเรื่อง กลวิธีการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย นี้ จึงเป็นการศึกษาต่อยอดจากงานวิจัยเรื่อง การทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยแบบถ่ายเสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน (วิไล ลิ้มถาวรานันต์, 2558) โดยงานวิจัย 2 เรื่องนี้ เป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกัน

ผลงานวิจัยเรื่อง กลวิธีการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย เป็นการศึกษากระบวนการถ่ายเสียงระดับพยางค์ และกระบวนการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย จะทำให้การศึกษาการถ่าย

เสียงชื่อภาษาไทยเป็นภาษาจีน ครอบคลุมการของการทับศัพท์ภาษาจีน และได้มาซึ่งข้อสรุปเกี่ยวกับหลักการถ่ายเสียง และหลักการใช้อักษรจีนในการทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย อันจะเป็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับแวดวงการทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนการทับศัพท์ชื่อภาษาจีน อีกทั้งยังสามารถใช้อ้างอิงหรือสืบค้นเกี่ยวกับชื่อ-สกุลคนไทยในเอกสารจีน จะทำให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในแวดวงการทับศัพท์ที่กว้างขวางขึ้น งานวิจัยนี้ ยังเป็นศึกษาการใช้ภาษาข้ามวัฒนธรรมที่สะท้อนความนิยมการใช้ภาษาจีนตามประเพณีนิยม ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญด้านจีนวิทยา อันจะเป็นการส่งเสริมการวิจัยด้านการใช้ภาษาจีนในประเทศไทย ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ งานวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในด้านศาสตร์ที่เกี่ยวกับภาษาตะวันออกของโลก (ภาษาจีนกับภาษาไทย)

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษารูปแบบการถ่ายเสียงภาษาไทย-จีนและการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน
- 2) เพื่อศึกษารูปลักษณะและความหมายของอักษรจีนที่นิยมใช้ในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย

1.3 สมมติฐานและกรอบแนวคิดของแผนงานวิจัย

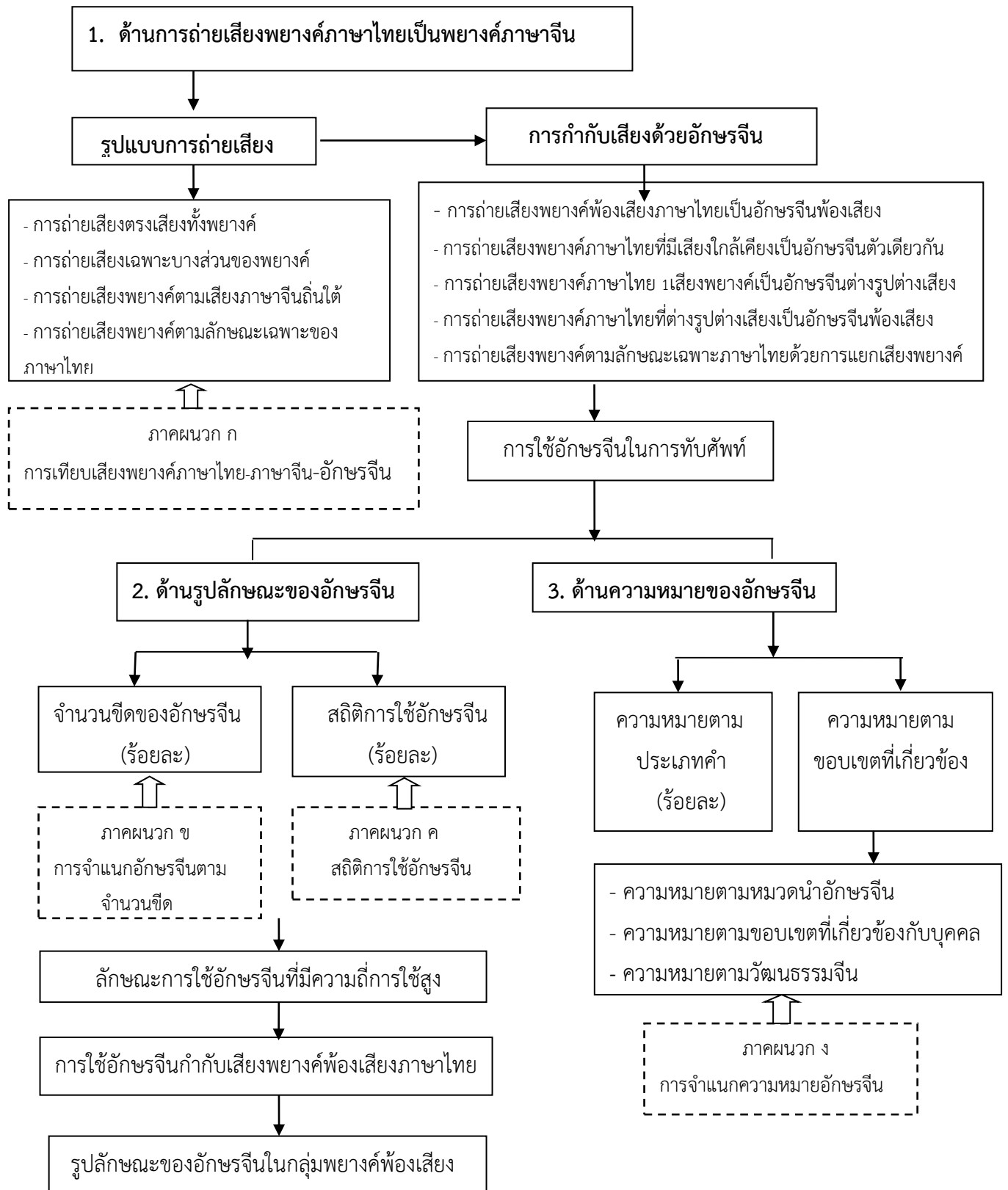
1.3.1 สมมติฐานการวิจัย

งานวิจัย กลวิธีการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย มีข้อสมมติฐาน ดังนี้

- 1) การศึกษาการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นพยางค์ภาษาจีน จากคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยในเอกสารจีน ด้านรูปแบบการถ่ายเสียงภาษาไทย-ภาษาจีน และการกำกับเสียงด้วยอักษรจีนในลักษณะต่างๆ สามารถแสดงให้เห็นถึง กระบวนการถ่ายเสียงของหน่วยเสียงที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการถ่ายเสียงระดับพยางค์ โดยสะท้อนหลักการถ่ายเสียงและการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน
- 2) การศึกษาเกี่ยวกับรูปลักษณะและความหมายของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย สามารถสะท้อนความนิยมและหลักการใช้อักษรจีน ด้านรูปลักษณะและความหมายในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย

1.3.2 กรอบความคิดงานวิจัย

“กลวิธีการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย”

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.4.1 วิธีการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

1.4.2 ข้อมูลที่ใช้วิจัย

การวิจัยกำหนดศึกษาข้อมูล 2 ประเภท ดังนี้

1.4.2.1 ข้อมูลที่เกิดจากการรวบรวม คือ พยางค์ภาษาไทย- พยางค์ภาษาจีน (สัทอักษรภาษาจีน พินอิน) และอักษรจีน จำนวน 1,710 พยางค์/อักษรจีน จากคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยในเอกสารภาษาจีน จำนวน 939 ชื่อ จากแหล่งสื่อเอกสารในประเทศไทยและเว็บไซต์ ช่วงระหว่าง พ.ศ.2555-2557 ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ จากงานวิจัยเรื่อง เรื่อง การทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยแบบถ่ายเสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน (วิไล ลิ้มถาวรนนต์, 2558)

1.4.2.2 ข้อมูลที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านความหมายของการทับศัพท์ถ่ายเสียง พยางค์ อักษรจีน วัฒนธรรมการตั้งชื่อคนจีน เป็นต้น

1.4.3 ประชากรเป้าหมาย

1) ข้อมูลพยางค์ภาษาไทย- พยางค์ภาษาจีน(สัทอักษรภาษาจีน พินอิน) และอักษรจีน จำนวน 1,710 พยางค์/อักษรจีน ที่ได้จากคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยในเอกสารภาษาจีน จำนวน 939 รายชื่อที่มีการปรากฏซ้ำ จากแหล่งต่างๆ หรือแหล่งเดียวกัน แต่วันเวลาแตกต่างกัน

2) ข้อมูลอักษรจีน จำนวน 512 ตัวอักษร ที่ปรากฏไม่ซ้ำตัวอักษร ที่ได้จากคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยในเอกสารภาษาจีน จำนวน 939 รายชื่อ

1.4.4 วิธีการเก็บข้อมูล

1) รวบรวมอักษรจีน จำนวน 1,710 ตัวอักษร จากคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยจำนวน 939 รายชื่อในเอกสารภาษาจีน จากแหล่งข่าวสารหรือเอกสาร เช่น หนังสือพิมพ์จีนในประเทศไทย(หนังสือพิมพ์ชิงเสียนเยอะเป่า หนังสือชื่อเจียเยอะเป่า หนังสือพิมพ์ยาโจวเยอะเป่า จำนวน 3 ฉบับ) หนังสือ วารสาร และจากอินเทอร์เน็ต ระหว่าง พ.ศ.2555-2557 ที่ปรากฏซ้ำ แต่ไม่ซ้ำวันเวลาจากแหล่งเดียวหรือหลายแหล่ง เป็นข้อมูลทุติยภูมิจากผลงานวิจัยเรื่อง การทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยแบบถ่ายเสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน (วิไล ลิ้มถาวรนนต์, 2558)

2) นำข้อมูลอักษรจีน จำนวน 1,710 ตัวอักษร มาเทียบเสียงย้อนกลับเป็นพยางค์จำนวน 1,710 พยางค์ เรียงลำดับการเทียบเสียงดังนี้ พยางค์ภาษาไทย-พยางค์ภาษาจีน (สัทอักษรภาษาจีน พินอิน) และอักษรจีน โดยเรียงเรียงตามลำดับอักษรไทย ดังภาคผนวก ก ตาราง การเปรียบเทียบพยางค์ภาษาไทย-พยางค์ภาษาจีน-อักษรจีน

1.4.5 การประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์

วิธีการวิเคราะห์ จำแนกและเทียบเสียงพยางค์ และอักษรจีน ตามหลักสัทศาสตร์ โดยประมวลผลข้อมูลเป็นสถิติ ร้อยละ

หัวข้อการศึกษาในงานวิจัยนี้ มี 4 ด้าน

1.4.5.1 การวิเคราะห์ด้านการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน

วิเคราะห์การถ่ายเสียงระดับพยางค์ภาษาไทยเป็นพยางค์ภาษาจีน จำนวน 1,710 พยางค์ โดยอาศัยข้อสรุปและหลักการถ่ายเสียงระดับหน่วยเสียง คือ เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ และเสียงตัวสะกด ยกเว้นเสียงวรรณยุกต์ จากผลงานวิจัยเรื่อง การทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยแบบถ่ายเสียงจาก

ภาษาไทยเป็นภาษาจีน (วิลโลว์ ลิมถาวรนนท์, 2558) โดยวิเคราะห์ความสอดคล้องการถ่ายเสียงของหน่วยเสียงตามหลักสัทศาสตร์ เพื่อจำแนกเป็นรูปแบบการถ่ายเสียงระดับพยางค์ (หมายเหตุ ในงานวิจัยนี้ ยกเว้นการศึกษาเสียงวรรณยุกต์ เนื่องจากการถ่ายเสียงวรรณยุกต์จะเกี่ยวข้องในระดับวลีชื่อ การศึกษาเสียงวรรณยุกต์ มีเป้าหมายเพื่อการแจງเสียง และแยกแยะความหมายของอักษรจีน ความสัมพันธ์ของเสียงวรรณยุกต์ในวลีชื่อ จะคำนึงถึงความไพเราะและความนิยมตามฉันทลักษณ์ของภาษาจีน)

หัวข้อการวิเคราะห์ด้านการถ่ายเสียงระดับพยางค์ แบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์รูปแบบการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทย-ภาษาจีน
 - การถ่ายเสียงตรงเสียงทั้งพยางค์
 - การถ่ายเสียงเฉพาะบางส่วนของพยางค์
 - การถ่ายเสียงพยางค์ตามเสียงภาษาจีนถิ่นใด
 - การถ่ายเสียงพยางค์ตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทย
- 2) การวิเคราะห์การถ่ายเสียงพยางค์ไทย-จีน และการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน
 - การถ่ายเสียงพยางค์พ้องเสียงภาษาไทยด้วยอักษรจีนพ้องเสียง
 - การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยที่มีเสียงใกล้เคียงกันด้วยอักษรจีนตัวเดียวกัน
 - การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทย 1 พยางค์ด้วยอักษรจีนที่ต่างรูปต่างเสียง
 - การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยที่ต่างรูปต่างเสียงด้วยอักษรจีนพ้องเสียง
 - การถ่ายเสียงพยางค์ตามลักษณะเฉพาะภาษาไทยด้วยการแยกพยางค์เสียงและกำกับเสียงด้วยอักษรจีน 2 ตัวอักษร

1.4.5.2 การวิเคราะห์ด้านรูปลักษณะของอักษรจีน เป็นการวิเคราะห์รูปลักษณะของอักษรจีนจำนวน 512 ตัวอักษร จากข้อมูลอักษรจีนในชื่อ-สกุลคนไทย โดยไม่ซ้ำรูปอักษรจีน หัวข้อการวิเคราะห์ด้านรูปลักษณะอักษรจีนมีดังนี้

- จำนวนขีดของอักษรจีน
- สถิติการใช้อักษรจีน
- ลักษณะการใช้อักษรจีนที่มีความถี่การใช้สูง
- การใช้อักษรจีนกำกับเสียงพยางค์พ้องเสียงภาษาไทย
- รูปลักษณะอักษรจีนในกลุ่มพยางค์พ้องเสียง

1.4.5.3 การวิเคราะห์ด้านความหมายของอักษรจีน เป็นการวิเคราะห์ความหมายของอักษรจีนจำนวน 512 ตัวอักษร จากข้อมูลอักษรจีนในชื่อ-สกุลคนไทย โดยอักษรจีน 1 ตัวอักษรต่อความหมายทั่วไป 1 ความหมาย หัวข้อการวิเคราะห์ด้านความหมายของอักษรจีนมีดังนี้

- ความหมายของอักษรจีนตามประเภทคำ
- ความหมายตามขอบเขตที่เกี่ยวข้อง

1.4.5.4 การสรุปและอภิปรายผลการศึกษาเกี่ยวกับอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย

- รูปแบบการถ่ายเสียงภาษาไทย- ภาษาจีนและการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน
- รูปลักษณะของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย
- ความหมายของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย

1.5 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

1.5.1 ขอบเขตการค้นคว้าด้านข้อมูล มีดังนี้

- 1.5.1.1 การทับศัพท์
- 1.5.1.2 การแปลชื่อเฉพาะ
- 1.5.1.3 ลักษณะของอักษรจีน
- 1.5.1.4 ความนิยมเกี่ยวกับชื่อของคนจีน
- 1.5.1.5 พยางค์ อักษรจีน การจำแนกความหมายของอักษรจีน
- 1.5.1.6 วัฒนธรรมการใช้อักษรจีนในชื่อคนต่างชาติ
- 1.5.1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.5.2 ขอบเขตการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง กลวิธีการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ในชื่อ-สกุลคนไทย แบ่งขอบเขตการศึกษาเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 1.5.2.1 รูปแบบการถ่ายเสียงภาษาไทย-จีนกับการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน
- 1.5.2.2 รูปลักษณะของอักษรจีนในคำทับศัพท์
- 1.5.2.3 ความหมายของอักษรจีนในคำทับศัพท์

1.6 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

การถ่ายเสียงระดับหน่วยเสียง หมายถึง การวิเคราะห์การถ่ายเสียงของหน่วยเสียงภาษาไทยเป็นหน่วยเสียงภาษาจีน (สัทอักษรภาษาจีน ฟินอิน) จากข้อมูลพยางค์ในชื่อ-สกุลคนไทย เช่น เสียงพยัญชนะต้น เสียงพยัญชนะท้าย (ตัวสะกด) และเสียงสระ ยกเว้นเสียงวรรณยุกต์ ทั้งนี้ เนื่องจากการถ่ายเสียงวรรณยุกต์จะเกี่ยวข้องกับ การถ่ายเสียงในระดับวลีชื่อ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์การถ่ายเสียงในระดับกลุ่มพยางค์ที่เรียงกัน มีเป้าหมายเพื่อแจกแจงเสียงวรรณยุกต์และกำหนดหาความหมายของอักษรจีน ที่จะใช้ทับศัพท์ในระดับวลี โดยคำนึงถึงความไพเราะและความนิยมตามฉันทลักษณ์ของภาษาจีน

การถ่ายเสียงระดับพยางค์ หมายถึง การวิเคราะห์การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน (สัทอักษรภาษาจีน ฟินอิน) ซึ่งอาศัยการวิเคราะห์ความสอดคล้องการถ่ายเสียงของหน่วยเสียง คือ เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ และเสียงตัวสะกด เพื่อการจำแนกเป็นรูปแบบการถ่ายเสียงระดับพยางค์

รูปแบบการถ่ายเสียงภาษาไทย-ภาษาจีน หมายถึง การอาศัยการวิเคราะห์หน่วยเสียงในพยางค์ ในการจำแนกรูปแบบการถ่ายเสียงระดับพยางค์ ซึ่งสรุปได้ 4 รูปแบบ ได้แก่ การถ่ายเสียงตรงกันทั้งพยางค์ การถ่ายเสียงเฉพาะบางส่วนของพยางค์ การถ่ายเสียงตามเสียงภาษาจีนถิ่น และการถ่ายเสียงตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทย โดยอาศัยการพิจารณาการถ่ายเสียงระดับหน่วยเสียงเป็นหลักในการจำแนกรูปแบบการถ่ายเสียงระดับพยางค์

การกำกับเสียงด้วยอักษรจีน หมายถึง การใช้อักษรจีนกำกับเสียงอ่านพยางค์ภาษาจีน(ฟินอิน) ที่ได้มาจากการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทย

รูปลักษณะอักษรจีน หมายถึง รูปลักษณะอักษรจีนที่เกิดจากการรวมกันของจำนวนขีดต่างๆ ซึ่งรวมขึ้นเป็นรูปลักษณะอักษรจีนที่มีแตกต่างกัน เช่น รูปเพรียวบาง หนา แบน กลม สูง เป็นต้น

ความหมายของอักษรจีน หมายถึง ความหมายของอักษรจีนที่นิยมใช้ในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ในเอกสารภาษาจีน โดยจำแนกอักษรจีนตามประเภทคำ และแยกประเภทเป็นหมวดตามความหมาย และหมายถึงความหมายของหมวดนำที่เป็นองค์ประกอบของอักษรจีน ซึ่งเป็นส่วนจำแนกความหมายของอักษรจีน

พยางค์ภาษาไทยพ้องเสียง หมายถึง พยางค์ภาษาไทยที่มีเสียงอ่านเหมือนกัน

อักษรจีนพ้องเสียง หมายถึง อักษรจีนที่มีรูปแตกต่างกัน แต่มีเสียงอ่านเหมือนกัน

ความถี่ของการใช้อักษรจีน หมายถึง การใช้อักษรจีนซ้ำในคำทับศัพท์พยางค์ภาษาไทยเดียวกัน แต่ต่างบริบทของชื่อ-สกุลคนไทย หรือการใช้อักษรจีนซ้ำในคำทับศัพท์พยางค์ภาษาไทยต่างรูปต่างเสียง ซึ่งเป็น การนับความถี่โดยยึดจากแหล่งสื่อที่แตกต่างกัน หรือวันเวลาแตกต่างกัน

สถิติของการใช้อักษรจีน หมายถึง ความถี่ของการใช้อักษรจีนซ้ำในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยใน เอกสารจีนหรือแหล่งสื่อต่างๆ จนเกิดเป็นความถี่การใช้สูงต่ำแตกต่างกัน

ขอบเขตความหมายที่เกี่ยวข้อง หมายถึง เป็นกลุ่มคำที่มีหมวดนำอักษรจีนเดียวกัน และมี ความหมายเกี่ยวข้องกันหรือสัมพันธ์กัน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ได้รับความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการถ่ายเสียงและการใช้อักษรจีนในการกำกับเสียงคำทับศัพท์ ชื่อ-สกุลคนไทย

1.7.2 ได้รับทราบถึงวิธีการใช้ที่เกี่ยวข้องกับรูปลักษณะและความหมายของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย

1.7.3 ทำให้การศึกษากาการทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยเป็นภาษาจีนมีการศึกษากระบวนการทับ ศัพท์จากภาษาไทยเป็นภาษาจีน ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการถ่ายเสียงและการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน ผลการวิจัยเกี่ยวกับการทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย สามารถนำไปใช้ในการสอน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อแวดวง วิชาการและการวิจัยเกี่ยวกับ การทับศัพท์ชื่อบุคคลด้วย

1.8 ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัย เรื่อง กลวิธีการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย มีดังนี้

1) ข้อมูลที่ใช้ศึกษาเป็นข้อมูลระดับพยางค์ภาษาไทยและพยางค์ภาษาจีน (สัทอักษรภาษาจีน พิน อิน) และอักษรจีน จำนวน 1,710 พยางค์/อักษรจีน ซึ่งอาจซ้ำรูปและเสียง แต่วันเวลา แหล่งที่มาและ บริบทในภาษาที่แตกต่างกัน โดยรวบรวมจากคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยจำนวน 939 ชื่อ จากเอกสาร ภาษาจีนในประเทศไทย มีที่มาจากหนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2557 จากผลงานวิจัยเรื่อง การทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยแบบถ่ายเสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน (วิไล ลิ้มถาวรานันต์, 2558)

2) ขอบเขตการวิเคราะห์การถ่ายเสียงระดับหน่วยเสียง จำกัดเฉพาะเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ และเสียงตัวสะกดเท่านั้น ยกเว้นเสียงวรรณยุกต์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของการทับศัพท์

การทับศัพท์ (สมศีล ฌานวังสะ, 2557) หมายถึง การแปลรูปคำจากภาษาหนึ่งไปเป็น ตัวเขียนของอีกภาษาหนึ่ง ด้วยวิธีถอดอักษรและการถ่ายเสียง Large (1983) ได้ให้ความหมายคำทับศัพท์ว่า มี 2 รูปแบบ คือ การถอดเสียง และการถอดอักษรเป็นพื้น (พบใน รัชนิโรจน์ กุลธำรง, 2552, หน้า 231) การ ถ่ายเสียงมีจุดประสงค์ เพื่อสื่อให้รู้วาคำๆ นั้นจะออกเสียงอย่างไร โดยใช้ระบบเขียนในภาษาดั้งเดิมแบบให้สื่อ ออกมาเป็นเสียงให้ใกล้เคียงกับคำในภาษาต้นฉบับมากที่สุด การถ่ายเสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาอื่น ที่ปรากฏ มีการถ่ายเสียงอักษรไทยเป็นอักษรโรมันแบบถ่ายเสียง วิธีการถ่ายเสียงเพื่อให้อ่านคำภาษาไทยที่เขียนด้วย อักษรโรมันให้ได้เสียงใกล้เคียง โดยไม่คำนึงการสะกดการันต์และวรรณยุกต์ เช่น จันทร = chan , พระ=phra , แก้ว=kaeo เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2550, ออนไลน์) ส่วนการถ่ายอักษรหรือการถอด อักษร มีจุดประสงค์เพื่อคงตัวอักษรของภาษาต้นฉบับไว้โดยการเปลี่ยนแบบตัวต่อตัว ซึ่งจะทำให้สามารถ เปลี่ยนกลับไปสู่อักษรเดิมได้ อย่างไรก็ตาม Large ก็มีความคิดเห็นว่า การทับศัพท์ควรทำตามประเพณีนิยม มากกว่าจะยึดถือตามกฎเกณฑ์อื่นๆ (พบใน รัชนิโรจน์ กุลธำรง, 2552, หน้า 232)

การทับศัพท์ (transliteration) หรือภาษาจีนเรียกว่า 转写 คือการบันทึกเสียงของภาษาหนึ่ง ด้วยภาษาใหม่ โดยมีเสียงที่ใกล้เคียงกัน (Shi Chunrang, 2014, p.103) โดยเป็นการเทียบเสียงระหว่าง ระบบภาษา 2 ภาษา ทั้งนี้เพื่อรักษา"สัญชาติ" แต่ไม่คำนึงความหมายแต่อย่างใด การถ่ายเสียงมี 3 รูปแบบ คือ ถ่ายเสียงทั้งหมด การถ่ายเสียงควบคู่กับการแปลความหมาย และการถ่ายเสียงโดยเติมคำ หากพิจารณา ตามการยึดทิศทางการทับศัพท์ สามารถจำแนกเป็นการทับศัพท์แบบยัดภาษาปลายทางเป็นหลัก (adaptation หรือ domestication) คือ การถ่ายเสียงควบคู่กับการแปลตามความหมาย โดยยัดผู้อ่านเป็น หลัก และการถ่ายเสียงโดยยัดแบบยัดภาษาต้นฉบับเป็นหลัก (alienation หรือ foreignization) คือ การทับ ศัพท์ที่รักษาการถ่ายเสียงของภาษาต้นทางทั้งการถ่ายเสียงและรูปแบบ (Tao Tao & Meng Xingmin, 2009, p.76) เกี่ยวกับการทับศัพท์ชื่อคนต่างชาติเป็นภาษาจีนในประเทศจีน ถึงแม้ว่าจะมีการทับศัพท์ชื่อคนเผ่ากลุ่ม น้อยในประเทศเป็นภาษาจีนมานานแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากประเทศจีนมีภาษาจีนถิ่นที่หลากหลาย ช่วงก่อน การปฏิรูปประกาศให้ใช้ภาษาจีนกลางเป็นภาษาทางการนั้น ไม่เพียงแต่ฮ่องกงหรือจีนโพ้นทะเลมีการทับ ศัพท์ชื่อคนต่างชาติที่มีความแตกต่างกับจีนแผ่นดินใหญ่ ในแผ่นดินจีนเองก็มีการทับศัพท์ชื่อบุคคลอย่างไม่ เป็นเอกภาพ เป็นเหตุให้การทับศัพท์ชื่อคนต่างชาติเป็นภาษาจีนเกิดความแตกต่างกัน (Jiang Chunxiang, 2011, p.255)

2.2 การแปลชื่อเฉพาะ

ชื่อเฉพาะ หมายถึง ชื่อ หรือคำที่ตั้งขึ้นสำหรับเรียกคน สัตว์และสิ่งของโดยทั่วไปหรือโดยเฉพาะเจาะจง (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554, 2556, หน้า 384) Newmark (1988, p. 214-216) ได้แบ่งชื่อเฉพาะออกเป็น 3 ประเภท คือ ชื่อคน (people's name) ชื่อสิ่งของ (name of objects) และ ชื่อสถานที่ทางภูมิศาสตร์ (geographical terms)

การแปลมี 2 ขั้ว คือ การแปลแบบยึดหลักภาษาต้นฉบับกับยึดหลักภาษาแปล และการแปลแบบรักษารูปแบบกับแบบรักษาความหมาย ในมุมมองของการสื่อสาร การแปลจึงเกี่ยวข้องกับผู้รับสารและผู้ส่งสารด้วย แต่กระนั้น การแปลต้องคำนึงถึงตัวบทเป็นสำคัญ เช่น การแปลชื่อต่างๆ ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการแปลเพื่อการสื่อสาร (communicative translation) ตามแนวความคิดของ Newmark (1981) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลตัวบทที่ไม่ใช่วรรณกรรม (พบใน รัชนิโรจน์ กุลธำรง, 2552, หน้า 230) Newmark กล่าวว่า ในการแปลชื่อคนตามปกติแล้ว ทั้งชื่อและนามสกุลจะใช้วิธีทับศัพท์ (transfer) ซึ่งจะทำให้สามารถรักษาสัญชาติของชื่อนั้นไว้ได้ โดยจะสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ชื่อเหล่านั้นไม่มีความหมายแฝง (connotations) ในตัวบท ซึ่งสอดคล้องกับ Large (1983, p. 69-70) ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่เห็นว่า วิธีการทับศัพท์โดยการถอดอักษร (transliteration) ซึ่งจะทำให้สามารถรักษาความหมายทางสัญลักษณ์ได้ว่าเป็นตัวตนนั้นๆ ดีกว่าการแปลตามตัวอักษร (literal meaning) (พบในรัชนิโรจน์ กุลธำรง, 2552, หน้า 227)

ภาษากับวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันจนแยกกันไม่ออก ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ประกอบกับชื่อเฉพาะซึ่งเป็นภาษาที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชนชาติ การแปลชื่อเฉพาะจึงต้องพึงทำอย่างระมัดระวัง เนื่องจากชื่อเฉพาะมักเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและค่านิยมของผู้รับสาร แต่อย่างไรก็ตาม การแปลชื่อเฉพาะมักถูกมองว่าเป็นหน่วยภาษาที่อยู่นอกขอบเขตของภาษา และไม่ได้ส่งผลต่อความหมายของประโยคหรือข้อความ ทั้งนี้ เนื่องจากชื่อเฉพาะเป็นคำที่ตั้งขึ้นเพื่อการเรียกขาน รัชนิโรจน์ กุลธำรง (2552, หน้า 225) กล่าวว่า เราอาจตั้งสมมติฐานของการตั้งชื่อเฉพาะมีได้สองประการ คือ เพื่อใช้ระบุ (identify) และเพื่อบรรยายลักษณะ (describe) ซึ่งก็เป็นเรื่องยุ่งยากที่ผู้แปลจะต้องทำความเข้าใจและต้องตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีแปลชื่อ เพราะจะไปเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทั้งภาษาต้นฉบับและภาษาแปล สำหรับชื่อคน ซึ่งเป็นคำเรียกขาน อาจจะมีวัตถุประสงค์ในการตั้งชื่อเพียงเพื่อใช้ระบุ (identify) เท่านั้น แต่ชื่อคนก็เป็นภาษาซึ่งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมเช่นกัน ดังนั้นจึงต้องมีการตัดสินใจในการที่จะเลือกวิธีการแปลเช่นกัน ดังเช่น Newmark (1993, p.15) ได้กล่าวไว้ว่า ชื่อเฉพาะ (proper names) จัดว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่แปลยากไม่ว่าจะปรากฏอยู่ในตัวบทประเภทใด (พบใน รัชนิโรจน์ กุลธำรง, 2552, หน้า 224) เช่นเดียวกับ สุมาลี บำรุงสุข (2546) กล่าวถึงการแปลชื่อเฉพาะว่าเป็นเรื่องยากเรื่องหนึ่งในการแปล เพราะต้องเลือกว่าจะแปลดีหรือใช้วิธีทับศัพท์ดีกว่ากัน

Newmark (1988, p.214-216) ได้กล่าวว่า ในการแปลชื่อคน ตามปกติแล้วทั้งชื่อและนามสกุลจะใช้วิธีทับศัพท์ (transfer) ซึ่งจะทำให้สามารถรักษาสัญชาติของชื่อนั้นไว้ได้ โดยจะสันนิษฐานไว้ก่อนว่าชื่อเหล่านั้นไม่มีความหมายแฝง (connotation) ในตัวบท และ Large (1983, p. 69-70) เห็นว่าการแปลชื่อควรใช้วิธีการทับศัพท์โดยการถอดอักษร (transliteration) ซึ่งจะทำให้สามารถรักษาความหมายทาง

สัญลักษณ์ได้ว่าเป็นตัวตนนั้นๆ ดีกว่าการแปลความหมายตามอักษร(literal meaning) (พบใน รัชนีโรจน์ กุลธำรง, 2552, หน้า 227) เช่นเดียวกับ Liu Qian (第十届学术年会论文选登, online) กล่าวว่า การทับศัพท์แบบถ่ายเสียงเป็นวิธีที่เหมาะสมกับการทับศัพท์ชื่อเฉพาะ (ชื่อประเทศ ชื่อสถานที่ ชื่อคน ชื่อสินค้าต่างๆ) ชื่อสัตว์ และชื่อยาทางการแพทย์ รวมคำเทคนิคที่เป็นชื่อเฉพาะ เนื่องจากวัฒนธรรมจีนกับตะวันตกมีความแตกต่างกันมาก และไม่สามารถหาคำที่เทียบเคียงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสร้างความยุ่งยากต่อวงการแปลอย่างมาก การใช้ทับศัพท์จึงดีกว่าการแปลตามความหมายหลายประการ อีกทั้งยังสามารถรักษา "สัญชาติ" หรือ "ตัวตน" ของภาษาต้นฉบับ การทับศัพท์จึงจัดเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง ผู้แปลจึงต้องคำนึงว่า ผู้อ่านหรือผู้รับสารจะสามารถยอมรับและเข้าใจได้มากเพียงใด และรวมถึงค่านิยมของผู้รับสารด้วย

การทับศัพท์เป็นวิธีการสื่อสารด้านการถ่ายเสียง หากแต่ ระบบอักษรและระบบเสียงของแต่ละภาษามีความแตกต่างกัน และบางประเทศมีภาษาท้องถิ่นซึ่งมีสำเนียงแตกต่างกัน การใช้วิธีการถ่ายเสียงในชื่อคนก็มีข้อจำกัดเช่นกัน ดังเช่น Large ได้กล่าวว่า การถ่ายเสียงจะเป็นวิธีที่เหมาะสมที่จะใช้กับภาษาที่ไม่ใช้ตัวอักษรในระบบเขียน เช่น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาเกาหลี เพราะไม่สามารถใช้วิธีถอดอักษรได้ เนื่องจากไม่มีอักษรให้ถอดได้แบบตัวต่อตัว แต่การถ่ายเสียงก็มีข้อเสีย คือ ไม่เอื้อต่อการถอดย้อนกลับไปยังอักษรเดิมได้ (พบในรัชนีโรจน์ กุลธำรง, 2552, หน้า 230)

2.3 พยางค์

พระยาอุปทิศศิลปสาร (2533, หน้า18) กล่าวว่า พยางค์ คือ “ ถ้อยคำที่เราใช้พูดกันนั้น บางทีก็เปล่งเสียงออกมาครั้งเดียว บางทีก็หลายครั้ง” ซึ่งอาจมีความหมายหรือไม่ก็ได้ พยางค์หนึ่งๆ ประกอบขึ้นด้วยหน่วยเสียง ได้แก่ เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ และอาจรวมถึงพยัญชนะท้ายหรือเสียงตัวสะกด ดังนั้น ทุกภาษาในโลกนี้ ที่สามารถเปล่งเสียงออกมาได้ เสียงที่เปล่งออกมาหนึ่งครั้ง สามารถจัดเป็นพยางค์ได้ทั้งสิ้น เช่นเดียวกันภาษาจีน ถึงแม้จะใช้อักษรจีนในการบันทึกเรื่องราวต่างๆก็ตาม และอักษรจีนซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของรูป เสียงและความหมายในตัว แต่การเปล่งเสียงของอักษรจีนหนึ่งตัวอักษรก็เท่ากับการเปล่งเสียงออกมา 1 ครั้ง ซึ่งเท่ากับเสียงพยางค์หนึ่งพยางค์เช่นกัน เนื่องจากอักษรจีนเป็นอักษรที่มุ่งเน้นสื่อสารด้านความหมายมากกว่าสื่อสารด้านเสียง ทำให้ภาษาจีนจึงมีระบบกำกับเสียงอ่านขึ้น เช่น ระบบสัทอักษรภาษาจีน พินอิน ซึ่งประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ และสามารถใส่ประสมเสียงให้เกิดเป็นพยางค์ได้เช่นภาษาอื่นๆ

2.4 อักษรจีน

อักษรจีนเป็นระบบอักษรภาพ อักษรจีนหนึ่งตัวอักษรเป็นสัญลักษณ์ของรูป เสียงและความหมายในตัวเอง ซึ่งแตกต่างจากภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาระบบอักษรวิธี จะเห็นได้ว่า อักษรจีนหนึ่งตัวอักษรจึงเป็นหนึ่งพยางค์เสียง ที่มีความหมาย รูปลักษณะของอักษรจีนแต่ละตัวประกอบขึ้นจากขีดพื้นฐานตั้งแต่ 1 ขีดขึ้นไป ขีดพื้นฐานที่ประกอบเป็นอักษรจีนมี 7 ขีด และขีดพื้นฐานเหล่านี้รวมกันขึ้นเป็นขีดที่ซับซ้อนขึ้น เช่น อักษรจีนที่มีขีด 1 ขีด คือ อักษร 一 อ่านว่า yī มีความหมายว่า หนึ่ง และมีอักษรจีนที่

ประกอบด้วยขีดมากที่สุด 64 ขีด คืออักษร 龠 อ่านว่า zhé มีความหมายว่า หวาดกลัว เป็นอักษรที่ปรากฏในพจนานุกรมอื่นอู่ต้าฉือเตียน (《汉语大词典》) และพจนานุกรมจงหัวต้าฉือเตียน (《中华大字典》) เส้นขีดซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานของอักษรจีน และเป็นระบบการเขียนอักษรจีน ถูกนำมาใช้เป็นหลักเกณฑ์สืบค้นอักษรในระบบสืบค้นหาอักษรจีนหรือการเรียงอักษรจีน เนื่องจากอักษรจีนมีวิวัฒนาการที่ยาวนานและมีการเปลี่ยนแปลงตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมจีน ทำให้อักษรจีนมีวิธีการสร้างอักษรจีนมากถึง 6 วิธี เช่น การสร้างอักษรจีนตามรูปธรรม การกำหนดสัญลักษณ์ การประสมความหมาย การประสมรูปกับเสียง การใช้ร่วมโดยนัย และการยืมรูปอักษร (โจว จยาหยง, 2547, หน้า 411) วิธีการสร้างอักษรที่หลากหลาย ทำให้อักษรจีนมีโครงสร้างที่ซับซ้อนขึ้น หากจำแนกอักษรจีนตามโครงสร้าง ก็สามารถจำแนกอักษรจีนได้ 2 ชนิด คือ อักษรตัวโดด (独体字) และอักษรตัวประสม (合体字) อักษรจีนตัวโดด คือ อักษรที่ประกอบจากขีดพื้นฐานตั้งแต่ 1 ขีดขึ้นไป หรือส่วนใหญ่มาจากวิธีการสร้างอักษรตามรูปธรรม (อักษรเหมือนภาพ) และการกำหนดสัญลักษณ์ (อักษรบ่งความหมาย) ส่วนอักษรตัวประสม คือ อักษรที่เกิดจากการสร้างอักษรด้วยวิธีการประสมกับอักษรตัวโดด เช่น การประสมรูปกับเสียง การประสมความหมาย วิธีการยืมรูปอักษร เป็นต้น อักษรจีนที่บรรจุในอักษรานุกรมจิน (《说文解字》) มีจำนวน 9,353 ตัวอักษร เป็นอักษรจีนประเภทบอกรูปกับเสียง (形声字) มีมากถึงร้อยละ 80 (Tang Jianfeng, 2015, online) ซึ่งเป็นอักษรตัวประสมที่เกิดจากการประกอบรวมกันขึ้นของอักษรจีนตัวโดด ที่เรียกว่า ส่วนประกอบของตัวอักษรจีน (汉字部件)

อักษรจีนมีหมวดนำอักษร (部首) เป็นหน่วยบอกหมวดความหมายของคำศัพท์ เช่น ตัวอย่างหมวดนำอักษรและอักษรจีน หมวดนำอักษร 艸 (艸) 𪔐 (饥饭饮) 讠 (计认) 鸟 (鸡鸠) อักษรจีนมีการพัฒนาการมายาวนาน และเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจีน ซึ่งสามารถสะท้อนความนิยมเกี่ยวกับอักษรจีนในกิจกรรมของผู้คนชาวจีนมาแต่โบราณ เช่น อักษรกระดองเต่า เกี่ยวข้องกับการเสี่ยงทาย อักษรมงคลที่เกี่ยวข้องกับการอวยพรในโอกาสหรือเทศกาลต่างๆ เป็นต้น

อักษรจีนเป็นรูปอักษรที่มีเสียงและความหมายในตัว อักษรจีนหนึ่งตัวอักษร สามารถแปลงเป็นเสียงพยางค์ได้หนึ่งพยางค์ อักษรจีนหนึ่งตัวอักษรจึงสามารถแทนด้วยเสียงพยางค์หนึ่งเสียง หรือหลายเสียง ประกอบกับอักษรจีนทุกตัวเป็นหน่วยของความหมาย คือ อักษรจีนหนึ่งตัวอักษรเท่ากับความหมายหนึ่งความหมายหรือมากกว่านั้น (He Jiuying, Hu Shuangbao & Zhang Meng, 1995, p. 209) จากตารางประมวลมาตรฐานอักษรจีน (《通用规范汉字表》) พบว่า พยางค์ yi เป็นเสียงพยางค์ที่แทนด้วยอักษรจีนมากถึง 74 ตัวอักษร ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ของคำพ้องเสียงในภาษาจีน ในขณะที่เสียงพยางค์ในภาษาจีนมีจำนวนจำกัด มีเพียง 1,300 เสียง (Li Dasui, 2003, p. 114-115) แต่อักษรจีนกลับมีรูปอักษรมากถึง 8,105 ตัวอักษร (อ้างอิงจากตารางประมวลมาตรฐานอักษรจีน 《通用规范汉字表》) ปรากฏการณ์ดังกล่าว คือ ลักษณะพิเศษของอักษรจีนอย่างหนึ่ง คือ มีอักษรพ้องเสียงจำนวนมาก

เกี่ยวกับจำนวนของอักษรจีน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการจีนและคณะกรรมการชำระอักษรจีนแห่งชาติจีน ได้ประกาศมาตรฐานอักษรานุกรมจิน (《通用规范汉字表》, 2013) โดยจัดทำมาตรฐานอักษรจีนจำนวน 8,105 ตัวอักษร แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับ 1 มีจำนวน 3,500 ตัวอักษร ระดับ 2 มี

จำนวน 3,000 ตัวอักษร ซึ่งเป็นอักษรจีนที่มีการใช้บ่อย ส่วนระดับ 3 มีจำนวน 1,605 ตัวอักษร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอักษรที่เป็นชื่อสถานที่ ชื่อคนและคำศัพท์เทคนิค เป็นต้น ส่วนในอักษรานุกรมจกหัวจื่อไห่ (《中华字海》, 1994) ได้รวบรวมจำนวนของอักษรจีนไว้ถึง 85,568 ตัวอักษร

2.5 การจำแนกความหมายของอักษรจีน

อักษรจีนที่ใช้บันทึกเรื่องราว ตั้งแต่โบราณมา และพัฒนาการมาจนปัจจุบัน เป็นหน่วยของรูป เสียง และความหมาย(Xu Weihai, 2002, p. 33) ดังนั้น อักษรจีนมีสถานะเช่นคำหนึ่งคำซึ่งมีความหมาย ความหมายของอักษรจีนจึงสามารถจำแนกในลักษณะดังนี้

1) ความหมายทางไวยากรณ์ โดยจำแนกความหมายตามหน้าที่ของคำ และจัดตามประเภทของคำ และความหมายทางภาษาศาสตร์ โดยจำแนกตามความหมายของรูปภาพ (symbol) คือ ความหมายที่เป็นโน้ตทัศน์ (concept) และความหมายที่เป็นภาพแท้ (real object) (เพียร์ศิริ วงศ์วิภาณนท์, 2545, หน้า 295) ซึ่งต่างก็เป็นคุณสมบัติของคำโดยทั่วไป

2) ความหมายของหน่วยนำอักษรจีน หน่วยนำในอักษรจีนเป็นองค์ประกอบที่บอกความหมายและอาจรวมถึงสามารถจำแนกความหมายโดยคร่าวๆได้ หน่วยนำอักษร (部首) มีพัฒนาการมาจากอักษรจีนที่บ่งรูปลักษณะ (He Jiuying, 2001, p.198) หน่วยนำอักษร เป็นส่วนช่วยในการจำแนกขอบข่ายความหมายของอักษรจีน

2.6 ความนิยมเกี่ยวกับชื่อของคนจีน

ชื่อบุคคล คือ คำนามเฉพาะที่ใช้เรียกบุคคล ชื่อบุคคลสามารถสะท้อนสภาพสังคมหนึ่งๆ เนื่องจากแต่ละสังคมมีความเชื่อ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์แตกต่างกัน ประกอบกับอักษรจีนมีวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์มาช้านาน จึงไม่เพียงจะเกี่ยวข้องกับความเชื่อ ประเพณีวัฒนธรรมแล้ว อักษรจีนยังถูกนำมาใช้เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อผู้คนชาวจีนมาตั้งแต่โบราณ และมีความนิยมเกี่ยวเนื่องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมจีนอย่างชัดเจน ดังนั้น การใช้อักษรจีนในชื่อของชาวจีนเกี่ยวข้องกับอักษรศาสตร์จีน วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลงของสังคม และได้สะท้อนถึงความนิยม เจตนาคติและยุคสมัยด้วย เช่น

ในยุคปลายศตวรรษที่ 19 จะมีความนิยมอักษรจีนที่มีความหมายเชิงการปฏิบัติ ความรักชาติ สร้างชาติ โดยเฉพาะในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม ศตวรรษที่ 20 หลังปฏิวัติวัฒนธรรม ชาวจีนมีความนิยมใช้อักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในการตั้งชื่อ ส่วนชื่อผู้หญิงมักเกี่ยวข้องกับความสวยงาม ดึงดูด ความบริสุทธิ์ ปลายศตวรรษที่ 20 มีความนิยมตั้งชื่อที่เกี่ยวกับความทันสมัยและนิยมตะวันตก และอักษรจีนที่มีความหมายดี แปลกใหม่ ในยุคต้นศตวรรษที่ 21 นิยมอักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับความล้ำหน้าทันสมัย

สถิติเกี่ยวกับอักษรยอดนิยมจากข้อมูลปี ค.ศ.1649 อักษรยอดนิยมจำนวน 6 ตัว คือ 英 秀 玉 珍 华 兰 ปีค.ศ.1966 อักษรยอดนิยม คือ 红 华 军 文 英 明 ปีค.ศ.1976-1982 อักษรยอดนิยม คือ 华 丽 春 小 燕 红 เป็นต้น

ชื่อคนจีนมักสะท้อนถึงความเป็นท้องถิ่น เช่น ชาวซูโจวมักนิยมอักษรคำว่า 英 ชาวปักกิ่งนิยมอักษรคำว่า 荣 ชาวเซี่ยงไฮ้นิยมอักษรคำว่า 宝妹 ชาวเหลียวหนิงนิยมอักษรคำว่า 树风珍 ชาวसानซีนิยมอักษรคำว่า 剑军 ชาวเสฉวนนิยมอักษรคำว่า 青琼德成 ชาวกวางโจวนิยมอักษรคำว่า 雅 ชาวฝูเจี้ยนนิยมอักษรคำว่า 志美水

ความนิยมด้านอักษรศาสตร์จีนกับชื่อของคนจีน Deng Jinglei (2015, online) ได้สรุป ดังนี้

- 1) ด้านจำนวนอักษรจีนที่ใช้ในการตั้งชื่อ ความนิยมเกี่ยวกับจำนวนพยางค์และเสียงในชื่อคนจีน รูปแบบการตั้งชื่อส่วนใหญ่เป็นแบบชื่อพยางค์เดียวและชื่อสองพยางค์ ความนิยมเกี่ยวกับจำนวนอักษรจีนในการตั้งชื่อ บ้างนิยม 4 หรือ 5 พยางค์ โดยในชื่อนั้นนิยมใช้แซ่ของบิดาและมารดาเรียงกันและตามด้วยชื่อบุคคล 2 พยางค์
- 2) ด้านสัทศาสตร์ มีหลักการเกี่ยวกับเสียงดังนี้ คือ หลีกเลียงอักษรที่มีเสียงพยัญชนะและสระเหมือนกันในอักษรที่เป็นแซ่และชื่อ หลีกเลียงอักษรที่มีการออกเสียงคล้อยจองกับอักษรที่มีความหมายที่ไม่เป็นมงคล หลีกเลียงใช้อักษรที่มีเสียงโท (เสียงที่4) เหมือนกันหรือการใช้เสียงเอก (เสียงที่ 3) เหมือนกันทั้งหมดในหน่วยชื่อ และมีความนิยมเกี่ยวกับการซ้ำคำบอกชื่อเป็นต้น
- 3) ด้านความหมายของอักษรจีน ใช้อักษรที่มีความหมายสื่อในแง่ดีและความหมายดีที่ใช้กันทั่วไป หลีกเลียงการใช้อักษรที่ออกเสียงคล้ายกับภาษาต่างประเทศ
- 4) ด้านรูปลักษณะของอักษรจีน ใช้อักษรที่ลายขีดไม่ซับซ้อน หลีกเลียงการใช้อักษรที่มีหมวดนำเหมือนกันทั้งหมด และให้ความสำคัญกับรูปลักษณะของอักษร เช่น อักษรรูปอ้วน เช่น 施 圆 丰 อักษรรูปเรียว เช่น 七 小 干 卜 อักษรรูปยาว เช่น 芥 申 平 อักษรรูปสั้น เช่น 四 土 正 丘 อักษรรูปแข็งแรง เช่น 备 成 泰 อักษรรูปอ่อนโยน เช่น 美 梦 花 อักษรรูปโปร่ง เช่น 幽 亢 口 己 อักษรรูปสมบูรณ์ เช่น 国 福 昌 凤凰 เป็นต้น
- 5) ความนิยมเกี่ยวกับอักษรจีนพ้องรูปในอักษรบอกแซ่และชื่อ เช่น 王 匡 吕 品 陈 东 李 木 子 雷 雨 田 เป็นต้น
- 6) ความนิยมใช้อักษรจีนที่มีความหมายเป็นเอกภาพและคล้อยจองกันในคำบอกแซ่และชื่อ เช่น 安如山 และ 李无言 เป็นต้น

Xu Shu-an (1987, p. 105-106) กล่าวว่า ความนิยมเกี่ยวกับคุณภาพหยินหยาง อักษรที่สะท้อนแนวคิดหยินหยาง เช่น ชื่อผู้ชายมักนิยมคำบอกชื่อสัตว์ เช่น 龙 虎 豹 牛 คำมงคลที่สะท้อนความยิ่งใหญ่และอำนาจ คำบอกชื่อพืช เช่น 松 柏 桐 คำที่สะท้อนความยั่งยืนยาวนาน คำบอกธรรมชาติ เช่น 山 峰 岳 峦 江 洋 คำบอกชื่ออาวุธ เช่น 戈 鼎 犁 และคำที่สะท้อนความสูงส่งเป็นต้น ส่วนชื่อผู้หญิงมีความนิยมใช้อักษรจีนที่มีหมวดนำอักษร 女 หมายถึงผู้หญิง ได้แก่ 姑 娘 媚 妮 婷 และนิยมคำบอกชื่อนก เช่น 风 凰 鸳 鸯 คำบอกชื่อต้นไม้เช่น 花 草 英 菊 莲 เป็นต้น

การตั้งชื่อของคนจีนโบราณ ในสังคมจีนโบราณมีการตั้งชื่อคนที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จและวัฒนธรรมการสืบทอดวงศ์ตระกูล เช่น การตั้งชื่อตามการเสี่ยงทายกระดองเต่า การตั้งชื่อตามหลักมารยาท

礼节 แต่ไม่นิยมคำต่อไปนี้ในการตั้งชื่อ เช่น ชื่อประเทศ ชื่อยศศักดิ์ ชื่อภูเขาแม่น้ำ คำเกี่ยวกับชื่อสัตว์และอาวุธ เป็นต้น นอกจากนี้มีการใช้ชื่อธาตุ 5 ธาตุและการใช้ตัวเลขในการตั้งชื่อ และการใช้คำเฉพาะในการตั้งชื่อ เช่น ในสมัยเหลียวจินมีการใช้คำว่า 哥 奴 ในสมัยราชวงศ์หยวน มีการใช้คำบอกสีภาษามองโกลในการตั้งชื่อ เช่นคำว่า 察罕 หมายถึงสีขาว คำว่า 哈剌 หมายถึง สีดำ คำว่า 背剌 หมายถึง สีเหลือง คำว่า 忽兰 หมายถึง สีแดง เป็นต้น มีการกำหนดคำบอกศักดิ์ในกลุ่มวงศ์ตระกูล เพื่อใช้ในการตั้งชื่อตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังเป็นต้นมา การตั้งชื่อคนจีนมีความนิยมที่สะท้อนถึงแนวคิดลัทธิเต๋า เช่น การสืบทอด การเชิดชูวงศ์ตระกูล สืบทอดกิจการและการรณรงค์คุณธรรมจริยธรรม (Xu Shu-an, 1987, p. 97-107; Wu Ping, 2012, p.143)

2.7 วัฒนธรรมการใช้อักษรจีนในชื่อคนต่างชาติ

การใช้อักษรจีนในการทับศัพท์ชื่อคนต่างชาติ มีการถ่ายเสียงโดยให้ความสำคัญกับการเลือกคำที่สะท้อนถึงเจตคติที่เกี่ยวกับความหมายบอกคุณโทษ ดังที่ จักรพรรดิเฉียนหลงแห่งราชวงศ์ชิงได้ปรารถนาเกี่ยวกับการใช้อักษรจีนในชื่อคนต่างชาติว่า ภาษาแมนจูและภาษามองโกล มีอักษรหนึ่งตัวหนึ่งเสียง และหนึ่งความหมาย ไม่เคยปรากฏว่า เสียงหนึ่งเสียง จะมีอักษรสองตัวหรือหลายตัว ดังนั้นการทับศัพท์ชื่อคนแมนจูจึงมักเลือกอักษรที่แสดงถึงเจตคติ ทั้งนี้ เพื่อการจำแนกชื่อคนต่างชาติกับชื่อของชาวจีน ถึงแม้ว่าชื่อเหล่านั้นจะมีการออกเสียงอ่านตรงกันกับเสียงภาษาจีนก็ตาม แต่มีความพิถีพิถัน ที่จะเลือกใช้อักษรจีนที่มีความหมายที่แสดงความยกย่อง (He Jiuying, Hu Shuangbao & Zhang Meng, 1995, p. 210)

การใช้อักษรจีนในชื่อคนเผ่ากลุ่มน้อยในประเทศจีน ก็จัดเป็นการทับศัพท์ที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของกลุ่มชน เช่น การทับศัพท์ชื่อชนเผ่ากลุ่มน้อยทางตะวันตกของประเทศจีน ปัจจุบันคือชนเผ่าอุยกูร์ มีการใช้คำว่า han สามารถเทียบแทนด้วยอักษรจีน 3 ตัว เช่นคำว่า 汗 罕 และ 汉 คำดังกล่าวมีการใช้ทับศัพท์กับชื่อบุคคลที่แตกต่างกัน เช่น คำว่า 汗 ใช้เป็นคำโดดและใช้ร่วมกับคำบอกชื่อ และมักใช้ชื่อของกษัตริย์ การใช้คำว่า 罕 ใช้เป็นคำลงท้ายชื่อของผู้หญิง การใช้คำว่า 汉 เป็นคำลงท้ายชื่อของผู้ชาย (He Jiuying, 1995, p. 209) สมัยโบราณการใช้อักษรจีนบันทึกชื่อคนต่างเผ่า เช่น ชื่อชนเผ่ากลุ่มน้อย รวมถึงชื่อประเทศต่างๆ มักใช้อักษรจีนที่มีความหมายแตกต่างออกไป โดยอาศัยการใช้อักษรจีนของอักษรจีนที่หลากหลายในการบ่งบอกความแตกต่าง (He Jiuying, Hu Shuangbao & Zhang Meng, 1995, p.209)

เนื่องจากอักษรจีนมีอักษรพ้องเสียงจำนวนมาก ทำให้การทับศัพท์ถ่ายเสียงด้วยอักษรจีนจึงไม่เป็นเอกภาพ และทำให้เกิดความสับสน ดังเช่น He Jiuying, Hu Shuangbao and Zhang Meng (1995) เห็นว่า อักษรจีนที่พ้องเสียง คือ คำที่มีเสียงอ่านตรงกันจำนวนมาก การถ่ายเสียงตามเจ้าของภาษา หรือการถ่ายเสียงตามภาษาจีนถิ่น จะทำให้เกิดเกณฑ์การทับศัพท์ที่แตกต่างกัน

เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การทับศัพท์ชื่อคนต่างชาติ โดยทั่วไปใช้วิธีการถ่ายเสียง ซึ่งอาจเป็นวิธีที่ง่ายและรวดเร็ว โดยไม่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมที่จะทำให้ขัดเคือง Chen Guohua & Shi Chunrang (2014, p.103-107) ได้กล่าวถึง การทับศัพท์ชื่อคนต่างชาติเป็นภาษาจีนมีหลักการดังนี้ คือ การถ่ายเสียงตามเจ้าของภาษา (Foreignizing Translation 名从主人) คือการถ่ายเสียงตามสัญชาติและการ

ออกเสียงของเจ้าของภาษา การถ่ายเสียงตามประเพณีนิยม (约定俗成) คือ การถ่ายเสียงตามความนิยมที่สืบทอดต่อกันมา โดยไม่แต่งเติมหรือแก้ไข เพื่อรักษาเป็นมาตรฐานเดียวกัน การถ่ายเสียงควบแปลความหมาย (音义兼顾) หมายถึง การยึดการถ่ายเสียงเป็นหลัก และเลือกอักษรจีนที่สื่อความหมายที่สัมพันธ์กัน การถ่ายเสียงตามการออกเสียงของภาษาต้นทาง (音译循本) หมายถึง การถ่ายเสียงตามหลักการออกเสียงของภาษาต้นทาง การถ่ายเสียงตามแนวสัทศาสตร์ (音系对应) เป็นต้น นอกจากนี้หลักการข้างต้นแล้ว ยังมีวิธีการถ่ายเสียงแบบย่อคำ (简略原则) หมายถึง การลดจำนวนพยางค์ในการถ่ายเสียง ให้รวบรัดและชัดเจน โดยเฉพาะชื่อ-สกุลบุคคลที่มีความยาวมากๆ ส่วนชื่อของตัวละครในวรรณคดีมักนิยมใช้การทับศัพท์ และการแปลความหมาย (Jiang Chunxiang, 2011, p. 255) อย่างไรก็ตาม Large มีความเห็นว่า การทับศัพท์ควรทำตามประเพณีนิยมมากกว่าจะยึดถือตามกฎเกณฑ์ และมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ประเพณีนิยมก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ถ้ามีความพยายามมากพอและสามารถตกลงกันได้ (พบใน รัชนี้โรจน์ กุลธำรง, 2552, หน้า 232)

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยแบบถ่ายเสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน (วิไล ลิ้มถาวรานันต์, 2558) ได้ข้อสรุปหลักเกณฑ์การทับศัพท์ถ่ายเสียงชื่อ-สกุลคนไทยจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน โดยการเทียบเสียงตามระบบเสียงภาษาไทยกับระบบเสียงภาษาจีน (สัทอักษรภาษาจีน ฟินอิน) การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีนสามารถอ้างอิงเสียงพยัญชนะเป็นหลัก แล้วจึงพิจารณาเสียงสระเป็นอันดับต่อมา หากเสียงพยัญชนะไม่สามารถประสมกับสระที่ต้องการได้ ก็จะใช้วิธีเปลี่ยนเสียงพยัญชนะ หรือเปลี่ยนเสียงสระเพื่อให้การถ่ายเสียงได้ใกล้เคียงกับภาษาต้นทางมากที่สุด ผลการวิจัยได้สรุปหลักการถ่ายเสียงระดับหน่วยเสียงของพยางค์ เช่น เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ และเสียงตัวสะกด ดังนี้

หลักการถ่ายเสียงพยัญชนะในพยางค์ ชื่อ-สกุลคนไทยจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน มีดังนี้ คือ

1) การถ่ายเสียงด้วยการเทียบเสียงพยัญชนะจากกลุ่มฐานเสียงภาษาไทยที่ใกล้เคียงกับภาษาจีน ได้แก่ ก /g/ กับ g ข, ค /k/ กับ k จ /c/ กับ z zh j ฉ ช ฌ /ch/ กับ c, ch ,q ซ ส ศ ษ /s/ กับ s, sh, x ญ ย /j/ กับ r ฎ ด /d/ กับ d ถ ท ฑ ฒ ฐ /th/ กับ t น ฌ /n/ กับ n ป /p/ กับ b พ ผ ภ /ph/ กับ p ฟ ฟ /f/ กับ f ม /m/ กับ m ร /r/ กับ l ล /l/ กับ l ว /w/ กับ w~ ห ฮ /h/ กับ h

2) การถ่ายเสียงโดยการเปลี่ยนเสียง เช่น การเปลี่ยนเสียงในกลุ่มฐานเสียงเดียวกันหรือกลุ่มฐานเสียงที่มีการออกเสียงใกล้เคียงกัน เช่น กลุ่มเสียงปุ่มเหงือก d t n l (“ริต” เป็น 迪(di)) กลุ่มโคนลิ้น g h (“คำ” เป็น 甘(gan)) กลุ่มริมฝีปาก b p (“พิ” เป็น 比(bi)) กลุ่มเสียงเสียดแทรก j q x zh ch s (“เขียว” เป็น 夏(xia)) เป็นต้น

3) การถ่ายเสียงโดยการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะควบ เช่น การเปลี่ยนเสียงพยัญชนะควบเสียงในภาษาไทย เป็นเสียงไม่มีการควบเสียง เช่น “ปลา” เป็น 巴(ba) “ปลอด” เป็น 卜(bu) 波(bo)

4) การถ่ายเสียงโดยการลดพยางค์ในคำที่ไม่ปะวิสัยเช่น “จันทรศิริ” 占西里(zhanxili) คำว่า จันทร ลดเป็นพยางค์เดียวเป็น 占(zhan)

5) การถ่ายเสียงโดยการแยกพยางค์ในเสียงพยัญชนะควบภาษาไทย โดยแยกเสียงเป็นสองพยางค์ เช่น “ประ”เป็น 巴拉(ba la) “ขลา” เป็น 卡拉(ka la)

หลักการถ่ายเสียงสระในพยางค์ชื่อ-สกุลคนไทยจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน

1) โดยทั่วไปการถ่ายเสียงพยางค์ในระดับสระ จะอ้างอิงเสียงพยัญชนะเป็นหลัก แล้วจึงพิจารณาเสียงสระเป็นอันดับต่อมา หากเสียงพยัญชนะไม่สามารถประสมกับสระที่ต้องการได้ ก็จะทำอาศัยวิธีการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะ หรือเปลี่ยนเสียงสระ เพื่อให้การถ่ายเสียงได้ใกล้เคียงกับภาษาต้นทางมากที่สุด

2) การถ่ายเสียงโดยการเทียบเสียงสระที่ออกเสียงใกล้เคียงกับภาษาจีน ได้แก่ อะ อา เป็น a อี อี้ เป็น i อุ อุ เป็น u เอีย เป็น ie ออ เป็น o โอ เป็น o เอา เป็น ao เออ เป็น e ไอ เป็น ai

3) การถ่ายเสียงสระที่ไม่สามารถเทียบเสียงโดยตรงกับภาษาจีน ได้แก่ อี อือ โอะ เอะ เอ แอะ แอ เอื้อะ เอื้อ อำ จะทำโดยการเปลี่ยนเป็นเสียงสระที่มีฐานเสียงที่ใกล้เคียงเช่น สระห่อปาก ได้แก่ สระอัว เป็น o (“พัว”เป็น 坡(po)) สระไม่ห่อปาก ได้แก่ สระเอ เป็น e (“เส” เป็น 社(she))

4) ในกรณีที่เสียงสระในภาษาไทยและภาษาจีนตรงกัน แต่ประสมเสียงกับพยัญชนะไม่สอดคล้องกัน การถ่ายเสียงจึงต้องมีการเปลี่ยนเสียงสระให้สอดคล้องกับการประสมเสียงกับพยัญชนะ เช่น “โร”เป็น 罗(luo) เสียงพยัญชนะ l ในภาษาจีนไม่สามารถประสมกับเสียงสระ o จึงเปลี่ยนเสียงเป็นสระ uo “ห่อ”เป็น 火(huo) เสียงพยัญชนะ h ในภาษาจีนไม่สามารถประสมกับเสียงสระ o จึงเปลี่ยนเป็นสระ uo “ก๋อ” เป็น 谷(gu) เสียงพยัญชนะ g ในภาษาจีนไม่สามารถประสมกับเสียงสระ o จึงเปลี่ยนเป็นสระ u เป็นต้น

5) การถ่ายเสียงสระประสมที่ไม่มีในภาษาจีนและมีเสียงตัวสะกด ทำได้โดยการเปลี่ยนเสียงเป็นสระเดี่ยวหรือสระประสมที่มีเสียงใกล้เคียงในภาษาจีน และตัดเสียงตัวสะกด เช่น “เรื่อง”เป็น 乐(le) “เมตต์” เป็น 陌(mo) “เทพ” เป็น 铁(tie) “กอบ”เป็น 果(guo) “คึก”เป็น 克(ke) เป็นต้น

6) การถ่ายเสียงสระประสมและมีตัวสะกดในพยางค์ภาษาไทย ทำได้โดยการเปลี่ยนเสียงเป็นสระเสียงนาสิกในภาษาจีน ได้แก่ “แสง”เป็น 盛(sheng) “เมือง”เป็น 梦(meng) “กร”เป็น 功(gong)

7) ในกรณีที่เสียงพยัญชนะไทยไม่ปรากฏมีในระบบภาษาจีน การถ่ายเสียงอาจอ้างอิงเสียงสระที่ใกล้เคียงกับสระภาษาจีน และลดเสียงพยัญชนะ ได้แก่ “บุญ” เป็น 汶(wen) “บรร” เป็น 挽(wan)

8) การถ่ายเสียงอาจทำได้โดยการแยกพยางค์ในเสียงพยัญชนะกับสระภาษาไทย ตามการประสมเสียงในภาษาไทย ได้แก่ “ตฤณ” เป็น 迪霖(dilin) คือ 迪(di)+ 霖(lin) “สวน” เป็น 素挽(suwan) คือ 素(su)+ 挽(wan)

การถ่ายเสียงตัวสะกดในพยางค์ชื่อ-สกุลจากภาษาไทยไปเป็นภาษาจีน

1) การถ่ายเสียงตัวสะกดในภาษาไทยที่ตรงกับภาษาจีน เช่นเสียงตัวสะกด ~น กับ ~ง ในที่นี้ คือสระเสียงนาสิกที่ลงท้ายด้วย ~n และ ~ng ในภาษาจีน ได้แก่ “กัณ” เป็น 干(gan) “ทวน”เป็น 端(duan) “เสียง”เป็น 相(xiang) เป็นต้น

2) การถ่ายเสียงตัวสะกดในภาษาไทยที่ไม่มีในภาษาจีน เช่น ~ก ~ด ~บ ~ม เป็นต้น ในการ

ถ่ายเสียงไปเป็นภาษาจีน ทำได้โดยการเปลี่ยนเสียงด้วยสระเสียงนาสิกในภาษาจีนที่ลงท้ายด้วย~n และ ~ng เช่น การเปลี่ยนเสียงตัวสะกด ~ ก เป็น ~n ได้แก่ “จักร” เป็น 展(zhan) การเปลี่ยนเสียงตัวสะกด ~ม เป็น ~ng ได้แก่ “เปรม” เป็น 炳(bing) การเปลี่ยนเสียงตัวสะกด ~ด เป็น ~n ได้แก่ “พัทธ์” เป็น 攀(pan)

3) ในกรณีที่เสียงตัวสะกดดังกล่าวไม่มีในภาษาจีน การถ่ายเสียงอาจจะทำได้โดยการแยก พยางค์ในเสียงพยัญชนะต้นกับเสียงตัวสะกด เช่นคำว่า “ธรรม” เป็น 汤玛(tang ma) “ลิ้ม” เป็น 里姆(li mu) “เขม” เป็น 卡曼(ka man)

4) ในกรณีที่เสียงตัวสะกดดังกล่าวไม่มีในภาษาจีน การถ่ายเสียงจะถ่ายเสียงเฉพาะเสียง พยัญชนะต้นและเสียงสระเป็นหลัก และลดเสียงตัวสะกด เช่นคำว่า “เรศ” เป็น 雷(lei) “รท” เป็น 拉(la)

5) การเปลี่ยนเสียงตัวสะกดต้องอ้างอิงเสียงพยัญชนะและการประสมสระเป็นหลัก เช่นคำว่า “คราม” เป็น 堪(kan) โดยมีการถ่ายเสียงพยัญชนะต้น ค เป็น k และการถ่ายเสียงสระอาไปเป็นสระ an และมีการเปลี่ยนเสียงตัวสะกด~ม มาเป็นตัวสะกด ~n

สุทธาสินี ไชยกาล (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาษาในชื่อเล่นของคนไทยที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะการตั้งชื่อเล่นของชาวมอญ ชาว ไทยภาคกลาง ชาวไทยอีสานและชาวไทยโส้ ในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร และการเปรียบเทียบการชื่อ เล่นของของชาวมอญ ชาวไทยภาคกลาง ชาวไทยอีสานและชาวไทยโส้ เพื่อเปรียบเทียบด้านที่มาของชื่อ เล่น จำนวนพยางค์ของชื่อเล่น ที่มาของภาษาที่นำมาตั้งชื่อ ความหมายของชื่อเล่น และภาพสะท้อนทางสังคม ในด้านความเชื่อ และค่านิยมในการตั้งชื่อเล่น ผลการศึกษาวิเคราะห์ ได้จัดกลุ่มความหมายชื่อเล่นทั้งสิ้น 13 ประเภท คือ ความหมายที่เกี่ยวกับรูปร่างลักษณะของคน ความหมายเกี่ยวกับสัตว์ ความหมายเกี่ยวกับเสียง ความหมายเกี่ยวกับลำดับที่ ความหมายเกี่ยวกับต้นไม้ ดอกไม้ผลไม้ ความหมายเกี่ยวกับสี ความหมายเกี่ยวกับ ของใช้อาหารสิ่งของ ความหมายเกี่ยวกับความงาม ความหมายเกี่ยวกับคำพูด ความหมายเกี่ยวกับ เครื่องประดับ ความหมายเกี่ยวกับสถานที่ ความหมายเกี่ยวกับธรรมชาติ และความหมายเกี่ยวกับอาชีพ เป็นต้น

วนิดา เจริญสุข (2532, หน้า 139) ศึกษา नामสกุลของคนไทยเชื้อสายจีน ได้วิเคราะห์ด้าน อรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ในการตั้ง नामสกุล ความหมายของ नामสกุล และ ค่านิยมที่สะท้อนให้ถึงความหมายของ नामสกุลของคนไทยเชื้อสายจีน ผลการวิจัย พบว่า คนไทยเชื้อสายจีนมี วิธีการตั้ง नामสกุลเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. วิธีการตั้ง नामสกุลโดยเปลี่ยนจากแซ่เดิม แต่ยังคงรักษาเค้าของแซ่เดิม คือรักษาความ สัมพันธ์ระหว่าง नामสกุลใหม่กับแซ่เดิม ซึ่งเป็น 2 ลักษณะดังนี้ คือ

1.1. วิธีการตั้ง नामสกุลโดยมีเค้าด้านเสียงของแซ่เดิม ดังนี้

1) มีเค้าหรือความสัมพันธ์ทางด้านเสียงกับแซ่เดิมทั้งหมด โดยนำเสียงของแซ่เดิมมา รวมกับคำศัพท์อื่น

2) มีเค้าเดิมด้านเสียงบางส่วน โดยนำคำศัพท์ที่มีความหมายดีและมีเสียงใกล้เคียงกับเสียงของแช่เดิม อาจจะเป็นเสียงพยัญชนะ เสียงสระก็ได้ มาตั้งเป็นนามสกุลใหม่

1.2. วิธีการตั้งนามสกุลโดยมีเค้าด้านความหมายของแช่เดิม ดังนี้

- 1) นำคำไทยที่มีความหมายเรียบๆมารวมกับคำศัพท์ที่มีความหมายมงคล
- 2) นำคำไทยที่มีเสียงไพเราะ หรือหรรษาเช่นคำศัพท์บาลี สันสกฤต มารวมกับคำศัพท์อื่นที่มีความหมายมงคล

3) นำคำไทยที่มีความหมายในกลุ่มเดียวกันกับความหมายของแช่เดิมมารวมกับคำศัพท์อื่น ที่มีความหมายมงคล

2. วิธีการตั้งนามสกุลโดยไม่มีเค้าหรือความสัมพันธ์กับแช่เดิม มีลักษณะดังนี้

2.1 ตั้งนามสกุลขึ้นใหม่โดยไม่คำนึงถึงแช่เดิม

2.2 ตั้งนามสกุลขึ้นใหม่ เพราะแช่เดิมสืบความหมายไม่ได้ เป็นต้น

องค์ประกอบและความหมายของนามสกุลของคนไทยเชื้อสายจีน มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) องค์ประกอบแสดงเค้าของแช่เดิม
- 2) องค์ประกอบเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ เช่น เพื่อความไพเราะ หรือหรรษา เป็นต้น
- 3) องค์ประกอบแสดงความหมายสำคัญ คือ องค์ประกอบของนามสกุลซึ่งแสดงความหมายอื่นๆของนามสกุล

จากความถี่ของความหมายที่ปรากฏในนามสกุลของคนไทยเชื้อสายจีน สะท้อนให้เห็นค่านิยมของคน 6 กลุ่มนี้ 6 ประการ ดังนี้ คือ ค่านิยมเกี่ยวกับความปรารถนา การศึกษาความรู้ความสามารถ ความเชื่อ คุณสมบัติของคน อาชีพ และความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นต้น

ธนพร ใจปลื้ม (2544) ได้ศึกษาวิเคราะห์การใช้คำในการตั้งชื่อบุคคลที่มีช่วงวัยต่างกันในตลาดเวียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ลักษณะคำที่ใช้ในการตั้งชื่อในด้านการสร้างคำและความหมาย เปรียบเทียบคำที่ใช้ในการตั้งชื่อในด้านการสร้างคำและความหมาย และศึกษาที่มาของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อของบุคคลที่มีช่วงวัยต่างกัน ผลวิเคราะห์สรุปได้ว่า การสร้างคำในการตั้งชื่อทั้ง 3 ช่วงวัย มีการนำคำมูลและคำประสมมาใช้ในการตั้งชื่อจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 41.95 รองลงมาเป็นคำประสมร้อยละ 15.33 และใช้คำซ้อนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.77 ในด้านความหมาย พบว่า คำที่ใช้ในการตั้งชื่อที่สื่อถึงรูปร่างลักษณะความงาม และบ่งเพศมากที่สุดร้อยละ 13.83 รองลงมาเป็นชื่อที่สื่อถึงอาการ ร้อยละ 13.40 และใช้ชื่อที่ไม่มีความหมายน้อยที่สุด ร้อยละ 2.10 และใช้ชื่อที่สื่อความหมายโดยนัย ร้อยละ 3.82 ในด้านที่มาของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อ พบว่า มีการใช้ภาษาต่างประเทศในการตั้งชื่อมากที่สุด ร้อยละ 76.73 รองลงมาเป็นภาษาไทย ร้อยละ 16.70 และใช้ภาษาไทยประสมกับภาษาต่างประเทศน้อยที่สุด ร้อยละ 6.57 ด้านที่มาทางวัฒนธรรมในการตั้งชื่อ ปรากฏว่า เป็นการตั้งชื่อเพราะเชื่อว่า ชื่อนั้นๆมีความหมายดีมากที่สุด ร้อยละ 84.46 รองลงมา คือ การตั้งชื่อให้สอดคล้องบุคคลแวดล้อมร้อยละ 12.62 และตั้งชื่อตามเหตุการณ์ตอนเกิดร้อยละ 2.06 และตั้งชื่อเพราะเหตุผลอื่นๆน้อยที่สุดร้อยละ 0.56

Qian Li and Wang Junyuan (2006) ได้วิจัยเรื่องชื่อร้านค้า (《商店语言名称》) ได้ศึกษาการตั้งชื่อร้านค้าในกรุงปักกิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ ซูโจว นานกิงและชื่อร้านค้าทางอินเทอร์เน็ต โดยวิเคราะห์การใช้ภาษาจีนด้านพยางค์เสียง คำและโครงสร้าง พบว่า ชื่อร้านค้าที่มีความยาวที่สุด มีจำนวน 13 พยางค์ และชื่อร้านค้าที่สั้นที่สุด มี 1 พยางค์ ชื่อร้านค้าส่วนใหญ่มีจำนวน 3-4 พยางค์ ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีลักษณะการเลือกใช้คำในการตั้งชื่อร้านค้าที่หลากหลาย บ้างบอกถึงความอนุรักษ์ด้านภาษา เช่น เป็นคำสอนในสำนักขงจื๊อ (ลัทธิขงจื๊อ) ที่เกี่ยวข้องกับ เมตตา(仁) จริยธรรม(德) สัจจะ(信) คุณธรรม(义) หรือคำมงคลเช่น หมื่นหรือหลายหลาย(万) กว้างขวาง (广) อุดมสมบูรณ์ (丰) เริ่มต้น(元) สันติสุข(泰) ยิ่งใหญ่(洪) เสพสุข (享) สันติ(和) ร่วมกัน(协) ยิ่งใหญ่ (隆) เจริญรุ่งเรือง(昌) มากมายงดงาม(茂) เจริญ (长) ยั่งยืน(恒) ยืนยาว(永) ศริมงคล(瑞) มงคล(祥) ความสุข(福) เป็นต้น บ้างใช้คำที่บอกถึงความทันสมัย โดยการแปลตรงจากคำต่างประเทศ เช่น MCDONALDS (麦当劳) KENTUCKY (肯德基) SIERLI (斯尔丽) บางชื่อบ่งบอกถึงประวัติความเป็นมาของร้านค้าและสะท้อนถึงสังคมในยุคนั้นๆเช่น CAIZHIZHAI(采芝斋) หรือบางชื่อบอกถึงความหรูหรา เช่น JINBI(金碧) HUIHUANG(辉煌) GUIBINLOU (贵宾楼) DARONGHUA(大荣华) ปัจจุบันการค้าในเมืองใหญ่หลายแห่งของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งสังเกตได้จากการตั้งชื่อร้านค้ามีความเป็นสมัยนิยมมากขึ้น เช่น นิยมการตั้งชื่อแบบสร้างสรรค์แปลกใหม่ เช่น ปลาน้อยมหัศจรรย์ (小魔鱼) ผีเสื้อราตรี (夜猫子) หนอนกระโดด (跳跳虫) เป็นต้น

Chen Guohua and Shi Chunrang (2014) ได้วิจัยเรื่องหลักการทับศัพท์ชื่อชาวต่างประเทศเป็นภาษาจีน (《外国人名汉译的原则》) การทับศัพท์ชื่อชาวต่างประเทศไม่มีหลักการที่เป็นเอกภาพ ไม่แยกแยะเพศหญิงหรือชาย และปรากฏการทับศัพท์ชื่อบุคคลที่ไม่เหมือนกัน การทับศัพท์ชื่อชาวต่างประเทศเป็นภาษาจีนมีหลักการที่แตกต่างกัน เนื่องจากปัจจัย 2 ประการ คือ 1) ไม่มีหลักการทับศัพท์ชื่อที่เป็นเอกภาพ และไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน 2) ผู้แปลไม่มีความรู้เกี่ยวกับเสียงอ่านและความหมายเกี่ยวกับชื่อที่จะทับศัพท์ การวิจัยเสนอแนะว่า การทับศัพท์ชื่อคนต่างประเทศควรยึดหลักการการถ่ายเสียงตามภาษาต้นฉบับ โดยพิจารณาความหมายของชื่อ และต้องสอดคล้องตามการออกเสียงของเจ้าของภาษา โดยอ้างอิงหลักการออกเสียงของต้นฉบับเพื่อความชัดเจนของชื่อคนต่างประเทศ และเป็นไปตามประเพณีนิยม ไม่ควรยึดการทับศัพท์ที่ไม่ถูกต้อง ไม่ควรกำหนดเสียงอ่านเอง แต่ควรคำนึงถึงหลักการออกเสียงของภาษาต้นฉบับ

บทที่ 3

การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน

การทับศัพท์ชื่อบุคคลจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง เกี่ยวข้องกับการถ่ายเสียงในระบบเสียงของสองภาษา โดยอาศัยวิธีการถอดอักษรและวิธีการถ่ายเสียง (วิโรจน์ อรุณมานะกุล, 2551, หน้า 72) การศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายเสียงชื่อคนไทยเป็นภาษาจีน เริ่มต้นจากการถ่ายเสียงระดับหน่วยเสียงไปสู่การถ่ายเสียงระดับพยางค์ และการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน ในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการถ่ายเสียงระดับพยางค์และการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน การศึกษาวิเคราะห์ ได้อาศัยข้อมูลพยางค์และข้อสรุปหลักการถ่ายเสียงระดับหน่วยเสียง เช่น เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ และเสียงตัวสะกด จากงานวิจัยเรื่อง การทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยแบบถ่ายเสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน (วิไล ลีเมธาวรานันต์ , 2558) เป็นข้อมูลพื้นฐานในวิเคราะห์จำแนกรูปแบบการถ่ายเสียงระดับพยางค์จากภาษาไทยเป็นภาษาจีน ข้อมูลในการวิเคราะห์ คือ พยางค์ภาษาไทย-ภาษาจีนและอักษรจีน จำนวน 1,710 พยางค์/อักษรจีน

การศึกษาระบบการถ่ายเสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน มีขอบเขตหัวข้อการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน และการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน

3.1 รูปแบบการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน

การวิเคราะห์รูปแบบการถ่ายเสียงระดับพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน (สัทอักษรภาษาจีน พินอิน) อาศัยการวิเคราะห์ความสอดคล้องของการถ่ายเสียงในหน่วยเสียงภาษาไทยกับภาษาจีน(สัทอักษรภาษาจีน พินอิน) ตามหลักสัทศาสตร์ เพื่อจำแนกรูปแบบการถ่ายเสียงพยางค์ จากวิเคราะห์พยางค์ภาษาไทย-ภาษาจีนและอักษรจีน จำนวน 1,710 พยางค์/อักษรจีน สามารถจำแนกรูปแบบการถ่ายเสียงพยางค์ได้ 4 แบบ ดังนี้

3.1.1 การถ่ายเสียงตรงเสียงทั้งพยางค์

จากการที่หน่วยเสียงในพยางค์ภาษาไทย-ภาษาจีน (สัทอักษรภาษาจีน พินอิน) เช่น เสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียงสระ และเสียงตัวมีเสียงสอดคล้องกันในทุกหน่วยเสียง ทำให้การประสมเสียงเป็นเสียงพยางค์ได้ตรงกัน มีจำนวน 630 พยางค์ เช่นตัวอย่าง

พยางค์ไทย	พินอิน	อักษรจีน
กัล	gan	甘
กู	gu	古
กุล	gun	纒
กา	ka	卡
จา	zha	乍
ชา	cha	查
ชิน	qin	秦

พยางค์ไทย	พินอิน	อักษรจีน
สุ	su	素
สาย	sai	塞
สิน	xin	辛
ยา	ya	亚
ตา	da	达
ไท	tai	泰
ฉิน	nan	南

ไย	pai	派
มัลย์	man	蔓
รึญ	lan	兰

วรรณ	wan	万
รงค์	long	龙
หาญ	han	韩

3.1.2 การถ่ายเสียงเฉพาะบางส่วนของพยางค์

จากการที่หน่วยเสียงในพยางค์ภาษาไทย-ภาษาจีน (สัทอักษรภาษาจีน พินอิน) มีเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ และเสียงตัวสะกดไม่สอดคล้องกันหรือไม่ตรงกัน ทำให้การถ่ายเสียงภาษาไทยเป็นภาษาจีนมีข้อจำกัด จึงจำเป็นต้องอาศัยวิธีการปรับเปลี่ยน หรือลดหน่วยเสียงโดยเฉพาะหน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏในภาษาจีน ซึ่งส่งผลต่อการประสมเสียง และเกิดเสียงพยางค์ที่ไม่ตรงกัน ซึ่งเป็นลักษณะของรูปแบบการถ่ายเสียงเฉพาะบางส่วนของพยางค์ มีจำนวน 855 พยางค์ มีลักษณะดังนี้

3.1.2.1 การถ่ายเสียงเฉพาะเสียงพยัญชนะต้นกับเสียงสระ ลดการถ่ายเสียงตัวสะกด
เช่นตัวอย่าง

พยางค์ไทย	พินอิน	อักษรจีน
วาทย์	wa	哇
วาส	wa	哇
วาว	wa	娃
วัช	wa	瓦
วัณน์	wa	瓦
วาด	wa	瓦

พยางค์ไทย	พินอิน	อักษรจีน
ทักษ์	ta	塔
ทักษ์	ta	塔
ธรรม	ta	塔
ทักษ์	ta	他
ทักษ์	ta	他
ทรัพย์	ta	他

3.1.2.2 การถ่ายเสียงพยางค์โดยเทียบฐานเสียงพยัญชนะต้นหรือสระที่คล้ายกัน

1) เสียงพยัญชนะต้นปุ่มเหงือกในภาษาไทย ด ฎ /d/ ฏ ต /t/ ถ ท ฑ ฐ ฐ /th/ ร /r/ ล ฬ /l/ เทียบกับเสียงพยัญชนะต้นปลายลิ้นกับปุ่มเหงือกในภาษาจีน d/t/ t/th/ n /n/ l /l/ เช่นตัวอย่าง

ด ฎ /d/	d/t/	อักษรจีน
ดะ	da	达
ฎะ	da	达
ดา	da	达
ฎา	da	达
ติ	di	蒂
ติ	di	迪
ติ	di	滴
ฎี	di	娣
ด /d/	l /l/	อักษรจีน
ดา	la	拉
ติ	li	里
ติ	li	里

ด ฎ /d/	d/t/	อักษรจีน
ดาว	dao	道
ดิน	ding	丁
เด	de	德
เดช	de	德
ดุญ	dun	敦
ดา	dan	妲

ต /t/	t /th/	อักษรจีน
ติ	ti	提
ติ	ti	提
ตะ	ta	塔

ดูหลย	lun	伦
ดูหลย	lun	仑
ดลิน	lin	林

ตุ	tu	图
ตึณ	ting	廷
ต้อ	tuo	托
แต	te	特

ร /r/ , ล /l/	n /n/	อักษรจีน
ร่า	nan	喃
รู่	nu	弩
รู่่ง	nong	弄
ระ	na	娜
ลี	ni	妮
ลู	nu	努

ท /th/	t /th/, d/t/	อักษรจีน
เท	ta	他
เทพ	tie	贴
โท	dong	东
ทุ	du	杜
ทุร	dun	屯
ทวน	duan	端

2) เสียงพยัญชนะต้นริมฝีปากในภาษาไทย ป /p/ พ ผ ภ /ph/ บ/b / เทียบกับเสียงพยัญชนะต้นริมฝีปากในภาษาจีน b /p/ p /ph/ เช่นตัวอย่าง

บ /b/, ป /p/	b /p/	อักษรจีน
บ่า	ban	班
บุญ	ben	本
เบญ	ben	奔
บรรณ	ban	斑
บอ	bo	波
ป๋อง	bang	邦
ปะ	bo	波
ป๋ญ	bang	邦

พ /ph/	b/p,p/ph/	อักษรจีน
พา	ba	巴
ภา	ba	琶
ผะ	ba	巴
โพธิ์	bo	蒲
พะ	bei	贝
เพชร	bi	碧
พา	pu	普
ไพโร	pei	沛

3) เสียงพยัญชนะต้นเพดานอ่อนในภาษาไทย ก/k/ ข ฃ ค ฅ ฆ /kh/ ง / ŋ / เทียบกับเสียงพยัญชนะต้นเพดานอ่อนในภาษาจีน g/k/ k /kh/ h /x/ เช่นตัวอย่าง

ก /k/	K /kh/,g /k/	อักษรจีน
กล	kao	考
กล	ke	克
เกียรดี	kai	凯
โก	guo	郭
โก	ge	哥
กฤษณ์	ge	勒
เกื้อ	ge	格

ข /kh/	K /kh/,g /k/	อักษรจีน
خم	Ka	卡

ค /kh/	k/kh,g/k/	อักษรจีน
คก	kang	康
ควร	kun	坤
คิน	ken	肯
คึก	ke	克
เคน	ken	肯
เคน	ken	肯
เครื่อ	keng	坑
แคท	ka	卡
คราม	kan	堪
คล	guan	寇

ขวัญ	kuang	狂
ขาม	kan	堪
เข็ม	ken	肯
โขว	guan	寇

เคราะห์	ge	戈
โค	ge	戈

4) เสียงพยัญชนะต้นหลังปุ่มเหงือกในภาษาไทย จ /c/ ฉ ช ฌ /ch/ เทียบกับเสียงพยัญชนะต้นปลายลิ้นกับปุ่มเหงือก z/ts/ c /ts'/ s /s/ และเสียงปลายลิ้นกับเพดานแข็ง zh/ tʃ / ch/ tʃ' / sh/ʃ / r/ʒ/ และเสียงเพดานแข็งในภาษาจีน j /tɕ/ q /tɕ'/ x /ɕ / เช่นตัวอย่าง

จ /c/	z /ts/, zh /ts'/, j /tɕ/, q /tɕ'/	อักษรจีน
จะ	zuo	作
จัน	zang	庄
จร	zong	宗
จัน	zhang	章
จร	zhun	尊
จุน	zhu	朱
จี	zhi	芝
จะ	jia	佳
จะ	jia	贾
จะ	jia	加
จัก	jia	嘉
จีว	ji	及
จี	qi	琪

ฉ ช ฌ /ch/	c /ts'/, q /tɕ'/, x /ɕ /, sh /ʃ /	อักษรจีน
ฉ่า	can	参
ชน	cong	冲
ช่อ	chu	触
ชิน	qing	青
ชุม	chun	纯
ช่อ	chu	触
ชี	qiu	丘
ชู	qu	渠
ชิน	qing	青
เชี่ยวชาญ	xia	夏
ชิน	xi	西
เชิน	shen	森
ชำ	shan	衫

3.1.2.3 การถ่ายเสียงพยางค์แบบอิสระ

การถ่ายเสียงพยางค์แบบอิสระโดยไม่มีหลักการถ่ายเสียงที่แน่นอน ส่วนใหญ่เป็นการปรับเปลี่ยนหน่วยเสียง เช่น เสียงพยัญชนะ แต่ยึดการถ่ายเสียงเฉพาะเสียงสระเป็นหลัก หรือ ไม่สอดคล้องกันทั้งเสียงพยัญชนะและเสียงสระ หากพิจารณาจากที่มาของเสียงพยางค์ จะพบว่า บ้างเป็นการเทียบเสียงหน่วยเสียงที่มีฐานเสียงใกล้เคียงกัน บ้างเป็นการยึดเอาความหมายของอักษรจีนเป็นสำคัญ เป็นต้น ลักษณะการถ่ายเสียงพยางค์แบบอิสระ มีจำนวน 97 พยางค์ เช่นตัวอย่าง

พยางค์ไทย	พินอิน	อักษรจีน
กา	zha	轧
กิง	ling	灵
กรี	que	却
ทิ	shen	什
ฒะ	dun	顿
ภา	cha	差

พยางค์ไทย	พินอิน	อักษรจีน
ธา	sha	莎
จา	ye	耶
จา	ya	雅
จิก	ke	科
ดล	long	隆
รัต	yun	云

จะ	la	拉
----	----	---

รัตน์	hua	华
ภา	fa	发
ละ	luan	銮

3.1.3 การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยตามเสียงภาษาจีนถิ่นใต้

คำทับศัพท์เป็นปรากฏการณ์ของการยืมคำจากภาษาหนึ่งไปใช้อีกภาษาหนึ่ง โดยเป็นการโอนภาษาด้านเสียงเป็นหลัก จากผลการวิเคราะห์หน่วยเสียงในพยางค์ พบว่า มีการถ่ายเสียงโดยการเทียบเสียงกับเสียงอ่านภาษาจีนถิ่นใต้ โดยเฉพาะภาษาจีนถิ่นใต้ ซึ่งเป็นการอาศัยการอ่านตามเสียงภาษาจีนถิ่นใต้ในการถ่ายเสียง โดยใช้อักษรจีนกำกับเสียง แต่มีการอ่านออกเสียงแตกต่างจากภาษาจีนกลาง (แมนดาริน) โดยมีเสียงพยัญชนะต้นสอดคล้อง หรือมีฐานเสียงใกล้เคียง หรือมีเสียงสระใกล้เคียง มีจำนวน 53 พยางค์ เช่นตัวอย่าง

พยางค์ ไทย	เสียงภาษาจีนถิ่น	อักษรจีน	เสียงอ่าน พินอิน
กุล	กุง (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า799)	军	jun
กิม	กิม (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า632)	金	jin
กิจ	เกี้ยก (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า1252)	杰	jie
เกียรติ	เกี้ยว (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า1342)	缴	jiao
เกียรติ	เกียง (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า1056)	坚	jian
เกรียง	ก้ง (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า394)	江	jiang
กัต	กัก (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า488)	角	jiao
ใจ	ใจ (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า611)	知	zhi
จาย	ใจ (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า611)	知	zhi
สายน	ไส (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า718)	柿	shi
เหม	เฮ้ง,เห่ง (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า1597)	兴	xing
กิต	คี่ (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า526)	奇	qi
วัดม วัดร	อวก,ฮวก (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า1388)	越	yue
ยีน ยิง	ยั้ง (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า165)	仁	ren
เดช	เหล็ก (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า1031)	勒	ge
ดอ	ตัก (ชวน เชี่ยวโชติ, หน้า1666)	铎	shi

3.1.4 การถ่ายเสียงตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทย

การหยิบยืมการออกเสียงภาษาไทยมาใช้ถ่ายเสียงเป็นภาษาจีน คือ การถ่ายเสียงยึดตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทย โดยการถ่ายเสียงแบบแยกพยางค์ มีจำนวน 75 พยางค์ มีลักษณะดังนี้

3.1.4.1 การถ่ายเสียงพยัญชนะควบของภาษาไทย โดยการถ่ายเสียงแยกเสียงพยางค์เป็น 2 พยางค์ คือ เสียงพยัญชนะต้นนำ และเสียงพยัญชนะต้นตามประสมกับเสียงสระ และกำกับเสียงด้วยอักษรจีน 2 ตัวอักษร เช่นตัวอย่าง

พยางค์ภาษาไทย	พยัญชนะต้นนำ + (พยัญชนะต้นตาม+สระ)	คำภาษาจีน
เกล้า	ก 格 (ge) ล+เอา 拉 (la)	格拉
ขลา	ข 卡 (ka) ล+อา 拉 (la)	卡拉
ประ	ป 巴 (ba) ร+อะ 拉 (la)	巴拉
ขวัญ	ข 克 (ke) ว+อะ+ณ 万 (wan)	克万
เกริก	ก 格 (ge) ร+เออะ+ก 雷 (lei)	格雷
พลอย	พ 普 (pu) ล+ออะ+ย 洛 (luo)	普洛
คริต	ค 克 (ke) ร+อิ+ต 力 (li)	克力
คริต	ค 克 (ke) ร+อิ+ต 里 (li)	克里
คริต	ค 克 (ke) ร+อิ+ต 利 (li)	克利

พยางค์ เกล้า ถ่ายเสียงเป็น 格拉 โดยถ่ายเสียงพยัญชนะต้นนำ ก เป็น ge และกำกับเสียงด้วยอักษร 格 (ge) และเสียงพยัญชนะต้นตาม ล ประสมกับเสียงสระเอา เป็น เลา ถ่ายเสียงเป็น la กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 拉 (la)

พยางค์ ขลา ถ่ายเสียงเป็น 卡拉 โดยถ่ายเสียงพยัญชนะต้นนำ ข เป็น ge และกำกับเสียงด้วยอักษร 格 (ge) และเสียงพยัญชนะต้นตาม ล ประสมกับเสียงสระอา เป็น ลา ถ่ายเสียงเป็น la กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 拉 (la)

พยางค์ ประ ถ่ายเสียงเป็น 巴拉 โดยถ่ายเสียงพยัญชนะต้นนำ ป เป็น ba และกำกับเสียงด้วยอักษร 巴 (ba) และเสียงพยัญชนะต้นตาม ร ประสมกับเสียงสระอะ เป็น ระ ถ่ายเสียงเป็น la กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 拉 (la)

พยางค์ ขวัญ ถ่ายเสียงเป็น 克万 โดยถ่ายเสียงพยัญชนะต้นนำ ข เป็น ke และกำกับเสียงด้วยอักษร 克 (ke) และเสียงพยัญชนะต้นตาม ว ประสมกับเสียงสระอะ ตามด้วยเสียงตัวสะกด ณ เป็น วัณ ถ่ายเสียงเป็น wan กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 万 (wan)

พยางค์ เกริก ถ่ายเสียงเป็น 格雷 โดยถ่ายเสียงพยัญชนะต้นนำ ก เป็น ge และกำกับเสียงด้วยอักษร 格 (ge) และเสียงพยัญชนะต้นตาม ร ประสมกับเสียงสระเออะ ตามด้วยเสียงตัวสะกด ก เป็น เริก ถ่ายเสียงเป็น lei กำกับเสียง ด้วยอักษรจีน 雷 (lei)

พยางค์ พลอย ถ่ายเสียงเป็น 普洛 โดยถ่ายเสียงพยัญชนะต้นนำ พ เป็น pu และกำกับเสียงด้วยอักษร 普 (pu) และเสียงพยัญชนะต้นตาม ล ประสมกับเสียงสระออะ ตามด้วยเสียงตัวสะกด ย เป็น ลอย ถ่ายเสียงเป็น luo กำกับเสียง ด้วยอักษรจีน 洛 (luo)

พยางค์ คริต ถ่ายเสียงเป็น 克力 โดยถ่ายเสียงพยัญชนะต้นนำ ค เป็น ke และกำกับเสียงด้วยอักษร 克 (ke) และเสียงพยัญชนะต้นตาม ร ประสมกับเสียงสระอิ ตามด้วยเสียงตัวสะกด ต เป็น ริด ถ่ายเสียงเป็น li กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 力 (li) เป็นต้น

3.1.4.2 การถ่ายเสียงตามการประสมเสียงของภาษาไทย โดยถ่ายเสียงแยกพยางค์เป็น 2 พยางค์ คือ การถ่ายเสียงพยัญชนะต้นประสมกับสระ และการถ่ายเสียงตัวสะกด และกำกับเสียงด้วยอักษรจีน 2 ตัวอักษร สามารถจำแนกการถ่ายเสียงดังกล่าวเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1) การแยกถ่ายเสียงพยัญชนะต้นประสมกับเสียงสระ และถ่ายเสียงตัวสะกดแม่ต่างๆ เป็น 2 พยางค์ เช่นตัวอย่าง

การถ่ายเสียงพยัญชนะต้นประสมกับเสียงสระ และถ่ายเสียงกำกับเสียงตัวสะกดแม่กก ~ ก,ข,ค ด้วยอักษร 克

พยางค์ภาษาไทย	(พยัญชนะต้น+เสียงสระ)+เสียงตัวสะกดแม่กก	คำภาษาจีน
สุข	ส+อุ 舒(shu) ๒ 克(ke)	舒克
นาค	น+อา 纳(na) ค 克(ke)	纳克
ภาค	ภ+อา 帕(pa) ค 克(ke)	帕克
ทักษิณ	ท+อะ 塔(ta) ก 克(ke)	塔克

การถ่ายเสียงพยัญชนะต้นประสมกับเสียงสระ และการถ่ายเสียงและกำกับเสียงตัวสะกดแม่กด ~ ต,ช,ด,ฐ,ถ ด้วยอักษร 特 德

พยางค์ภาษาไทย	(พยัญชนะต้น+เสียงสระ)+เสียงตัวสะกดแม่กด	คำภาษาจีน
นาถ	น+อา 娜(na) ๓ 特(te)	娜特
จิต	จ+อิ 迪(di) ต 特(te)	迪特
ดิษฐ์	ด+อิ 迪(di) ๒ 特(te)	迪特
เสริฐ	สร+อิ 萨 sha) ๓ 特(te)	萨特
ณัต	ณ+อะ 那(na) ต 德(de)	那德

การถ่ายเสียงพยัญชนะต้นประสมกับเสียงสระ และการถ่ายเสียงและกำกับเสียงตัวสะกดแม่กน ~ น,ร ด้วยอักษร 娜 纳 尼

พยางค์ภาษาไทย	(พยัญชนะต้น+เสียงสระ)+เสียงตัวสะกดแม่กน	คำภาษาจีน
ปาน	ป+อา 班(ban) น 娜(na)	班娜
ศร	ศ+โอะ 索(suo) ร 纳(na)	索纳
นันต์	น+อะ 纳(na) น 尼(ni)	纳尼

การถ่ายเสียงพยัญชนะต้นประสมกับเสียงสระ และการถ่ายเสียงและกำกับเสียงตัวสะกดแม่กม ~ ม ด้วยอักษร 姆 慕

พยางค์ภาษาไทย	(พยัญชนะต้น+เสียงสระ)+เสียงตัวสะกดแม่กม	คำภาษาจีน
ราม	ร+อา 拉(la) ม 姆(mu)	拉姆
แจ่ม	จ+แอ 佳(jia) ม 姆(mu)	佳姆
ชุม	ช+อุ 醇(cun) ม 慕(mu)	醇慕

การถ่ายเสียงพยัญชนะต้นประสมกับเสียงสระ และการถ่ายเสียงและกำกับเสียงเสียงตัวสะกดแม่กง ~ ง ด้วยอักษร 昂

พยางค์ภาษาไทย	(พยัญชนะต้น+เสียงสระ)+เสียงตัวสะกดแม่กง	คำภาษาจีน
คอง	ค+โอะ 科(ke) ง 昂(ang)	科昂

การถ่ายเสียงพยัญชนะต้นประสมกับเสียงสระ และการถ่ายเสียงและกำกับเสียงตัวสะกด แม่กบ ~ ก ด้วยอักษร 帕

พยางค์ภาษาไทย	(พยัญชนะต้น+เสียงสระ)+เสียงตัวสะกดแม่กบ	คำภาษาจีน
นภ	น+โอะ 娜 (na) ก 帕 (pa)	娜帕

การถ่ายเสียงโดยแยกพยางค์ เป็นเสียงพยัญชนะต้นประสมกับเสียงสระ และเสียงตัวสะกด แม่ต่างๆข้างต้น สามารถสรุปการถ่ายเสียงตัวสะกดแม่ต่างๆ ด้วยอักษรจีน ดังนี้ เช่น การถ่ายเสียงตัวสะกด แม่กก ~ ก,ข,ค เป็น ke และกำกับเสียงด้วยอักษร 克 การถ่ายเสียงตัวสะกดแม่กด ~ ต,ท,ด เป็น te และกำกับเสียงด้วยอักษร 特 การถ่ายเสียงตัวสะกดแม่กบ ~ ก เป็น pa และกำกับเสียงด้วยอักษร 帕 การถ่ายเสียงตัวสะกดแม่กน ~ น,ร เป็น na หรือ ni และกำกับเสียงด้วยอักษร 娜 纳 尼 การถ่ายเสียงตัวสะกด แม่กง ~ ง เป็น ang และกำกับเสียงด้วยอักษร 昂 การถ่ายเสียงตัวสะกดแม่กม ~ ม เป็น mu และกำกับเสียงด้วยอักษร 姆 慕 เป็นต้น

2) การแยกถ่ายเสียงพยัญชนะต้นประสมกับเสียงสระ และการถ่ายเสียงตามอักษรตัวสะกด เป็น 2 พยางค์ เช่นตัวอย่าง

พยางค์ภาษาไทย	(พยัญชนะต้น+สระ)+ เสียงตามอักษรตัวสะกด	คำภาษาจีน
ยศ	ย+โอะ 耀 (yao) ศ 司 (si)	耀司
เพชร	พ+เอ 佩 (pei) ช 琦 (qi)	佩琦
ซัส	ช+อะ 恰 (qia) ช 奇 (qi)	恰奇
เกียรติ	ก+เอีย 杰 (jie) ตี 滴 (di)	杰滴
ชาญ	ช+อา 昌 (cang) ญ 亚 (ya)	昌亚

การถ่ายเสียงโดยแยกพยางค์ เป็นเสียงพยัญชนะต้นประสมกับเสียงสระ และเสียงตัวสะกด มีดังนี้

พยางค์ ยศ เสียงพยัญชนะต้น ย ประสมกับเสียงสระโอะ เป็น โยะ ถ่ายเสียงเป็น yao กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 耀 (yao) และถ่ายเสียงตามอักษรตัวสะกด ~ ศ เป็น si กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 司 (si)

พยางค์ เพชร เสียงพยัญชนะต้น พ ประสมกับเสียงสระเอ เป็น เพ ถ่ายเสียงเป็น pei กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 佩 (pei) และถ่ายเสียงตามอักษรตัวสะกด ~ ช เป็น qi กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 琦 (qi)

พยางค์ ซัส เสียงพยัญชนะต้น ช ประสมกับเสียงสระอะ เป็น ช้ ถ่ายเสียงเป็น qia กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 恰 (qia) และถ่ายเสียงตามอักษรตัวสะกด ~ ช เป็น qi กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 奇 (qi)

พยางค์ เกียรติ เสียงพยัญชนะต้น ก ประสมกับเสียงสระเอีย เป็นเกียร ถ่ายเสียงเป็น jie กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 杰 (jie) และถ่ายเสียงตามอักษรตัวสะกด ~ ตี เป็น di กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 滴 (di)

พยางค์ ชาญ เสียงพยัญชนะต้น ช ประสมกับเสียงสระอา เป็นชา ถ่ายเสียงเป็น cang กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 昌 (cang) และถ่ายเสียงตามอักษรตัวสะกด ญ เป็น ya กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 亚 (ya) เป็นต้น

3.1.4.3 การแยกถ่ายเสียงพยัญชนะต้นและเสียงสระของภาษาไทย เป็น 2 พยางค์ คือ เสียงพยางค์พยัญชนะต้น และเสียงสระ และกำกับเสียงด้วยอักษรจีน 2 ตัวอักษร เช่นตัวอย่าง

พยางค์ภาษาไทย	เสียงพยัญชนะต้น+เสียงสระ	คำภาษาจีน
กฤษณ์	กฤษ~格 (ge) สระอิแทนด้วย 力 (li)	格力
กฤษ	กฤษ~格 (ge) สระอิแทนด้วย 里 (li)	格里
แกว	ก~科 (ke) สระแอแทนด้วย 欧 (ou)	科欧
แก้ว	ก~卡 (ka) สระแอแทนด้วย 奥 (ao)	卡奥
ตรี	ตร~迪 (di) สระอีแทนด้วย 里 (li)	迪里
ตฤณ	ตฤ~迪 (di) สระอิ+น แทนด้วย 霖 (lin)	迪霖
สวน	ส~素 (su) สระอัว+น แทนด้วย 挽 (wan)	素挽
บุรณ	บ~布 (bu) สระอุ+ร แทนด้วย 恩 (en)	布恩
เศียร	ศ~思 (si) สระเอีย+รแทนด้วย 昂 (ang)	思昂
เจียร	จ~齐 (qi) สระเอีย+ร แทนด้วย 恩 (en)	齐恩

การถ่ายเสียงโดยแยกพยางค์ เป็นเสียงพยัญชนะต้นและเสียงสระ มีดังนี้

พยางค์ ตรี เสียงพยัญชนะต้น ตร~ ถ่ายเสียงเป็น di กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 迪 (di) และถ่ายเสียงสระอิ เป็น li กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 里 (li)

พยางค์ กฤษณ์ เสียงพยัญชนะต้น กฤษ~ ถ่ายเสียงเป็น ge กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 格 (ge) และถ่ายเสียงสระอิ โดยลดเสียงตัวสะกด ต เป็น li กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 力 (li)

พยางค์ กฤษ เสียงพยัญชนะต้น กฤษ~ ถ่ายเสียงเป็น ge กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 格 (ge) และถ่ายเสียงสระอิ โดยลดเสียงตัวสะกด ษ เป็น li กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 里 (li)

พยางค์ แก้ว ถ่ายเสียงพยัญชนะต้น ก~ ถ่ายเสียงเป็น ke กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 科 (ke) และถ่ายเสียงสระแอ เป็นเสียงสระ ou กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 欧 (ou)

พยางค์ แก้ว เสียงพยัญชนะต้น ก~ ถ่ายเสียงเป็น ka กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 卡 (ka) และถ่ายเสียงสระแอ เป็นเสียงสระ ao กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 奥 (ao)

พยางค์ ตฤณ เสียงพยัญชนะต้น ตฤ~ ถ่ายเสียงเป็น di กำกับเสียง ด้วยอักษรจีน 迪 (di) และถ่ายเสียงสระอิ เป็นเสียงสระ in กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 霖 (lin)

พยางค์ สวน เสียงพยัญชนะต้น ส~ ถ่ายเสียงเป็น su กำกับเสียงวยอักษรจีน 素 (su) และถ่ายเสียงสระอัว เป็นเสียงสระ uan กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 挽 (wan)

พยางค์ บุรณ เสียงพยัญชนะต้น บ~ ถ่ายเสียงเป็น bu กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 布 (bu) และถ่ายเสียงสระอุ เป็นเสียงสระ en กำกับเสียงด้วยอักษรจีน 恩 (en)

สรุป การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีนมีหลายรูปแบบ สามารถสรุปรูปแบบการถ่ายเสียงพยางค์ได้ 4 แบบดังนี้ คือ 1) การถ่ายเสียงตรงเสียงทั้งพยางค์ 2) การถ่ายเสียงเฉพาะบางส่วนของพยางค์ ได้แก่ การถ่ายเสียงพยางค์เฉพาะเสียงพยัญชนะกับเสียงสระและลดเสียงตัวสะกด การถ่ายเสียงพยางค์โดย

เทียบฐานเสียงพยัญชนะต้นหรือสระที่คล้ายกัน และการถ่ายเสียงพยางค์แบบอิสระ 3) การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยตามเสียงภาษาจีนถิ่นใด 4) การถ่ายเสียงพยางค์ตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทย

3.2 การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีนและการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบพยางค์ภาษาไทย กับพยางค์ภาษาจีน และการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน จำนวน 1,710 พยางค์/อักษรจีน สามารถจำแนกพยางค์/อักษรจีน ที่ไม่ซ้ำเสียงและไม่ซ้ำรูปได้ดังนี้

เสียงพยางค์ ภาษาไทย	เสียงอ่านพยางค์ สัทอักษรภาษาจีน (พินอิน)	อักษรจีน
671	282	512

ผลการวิเคราะห์รูปและเสียงของพยางค์/อักษรจีน พบว่า มีการถ่ายเสียงภาษาไทย 671 เสียง เป็นเสียงภาษาจีน (สัทอักษรภาษาจีน พินอิน) ได้ 282 เสียง บ้างเป็นหนึ่งพยางค์ บ้างเป็นสองพยางค์ โดยกำกับเสียงด้วยอักษรจีน 512 ตัวอักษร จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ได้แสดงให้เห็นถึง ความสัมพันธ์ของเสียงพยางค์ภาษาไทยกับภาษาจีนที่มีจำนวนเสียงไม่สัมพันธ์กัน รวมถึงจำนวนเสียงพยางค์ที่ไม่สัมพันธ์กับจำนวนของอักษรจีนด้วย จากการวิเคราะห์ลักษณะการถ่ายเสียงและการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน สามารถสรุปความสัมพันธ์ที่เป็นลักษณะของการถ่ายเสียงและการกำกับเสียงด้วยอักษรจีนได้ดังนี้

3.2.1 การถ่ายเสียงพยางค์พ้องเสียงภาษาไทย เป็นพยางค์สัทอักษรภาษาจีน พินอิน เสียงตรงกัน และกำกับเสียงด้วยอักษรจีนตัวเดียวกัน หรืออักษรจีนพ้องเสียง เช่นตัวอย่าง

พยางค์ไทย	พินอิน	อักษรจีน
กัล	gan	甘, 干
กัญ		

พยางค์ไทย	พินอิน	อักษรจีน
รอง	long	隆
ลอง		

การ	gan	甘, 干
กาญ		
การณ		

รง	long	隆
ลง		
รงค์		

กฤษ	ji	吉
กฤษณ		
กิจ		
กิต		

ชิน	xin	信, 新, 辛
สิน		

สุ	su	素, 苏,
สุ		

วัช	wa	瓦
วัณ		
วัตร		
วัฒน		

ภาค	ba	巴
ภาคี		

อัม	an	安
-----	----	---

รัช	la	拉
รัตน์		
รัศม์		
รัส		

อำ		
----	--	--

อรรค	a	阿
อัค		

3.2.2 การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยใกล้เคียงกัน เช่น เสียงสั้นเสียงยาว เสียงฐานเสียงเดียวกัน เป็นพยางค์สัทอักษรภาษาจีน พินอิน เสียงเดียวกัน และกำกับเสียงด้วยอักษรจีนตัวเดียวกัน เช่นตัวอย่าง

พยางค์ไทย	พินอิน	อักษรจีน
คะ	ka	卡
คา		
ขะ		
ขา		
ฆะ		

พยางค์ไทย	พินอิน	อักษรจีน
ติก	di	迪
ทิพย์		
ริด		
ศิษฐ์		

ฒิ	di	迪
ติ		
มิ		

กิ	ji	吉
จิ		
จิก		
จู		

3.2.3 การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทย 1 เสียงเป็นพยางค์สัทอักษรภาษาจีน พินอิน หลากหลายเสียง และกำกับเสียงด้วยอักษรจีนที่แตกต่างกัน เช่นตัวอย่าง

พยางค์ไทย	พินอิน	อักษรจีน
กุล	gun	纒
	ku	酷
	gu	顾
	Jun	军
	kur	库尔
	kun	坤

พยางค์ไทย	พินอิน	อักษรจีน
เกียรติ	jie	杰
	jiao	缴
	jian	坚
	kai	凯
	gaite	凯特

ธรรม	tan	坛
	ta	塔
	tang	汤

เดช	jiao	缴
	di	迪
	lǜ	绿

จักร	zha	乍
	zhan	展

เจษ	jie	杰
	ze	则
	xi	西

3.2.4 การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยที่ต่างรูปต่างเสียงเป็นเสียงพยางค์สัทอักษรภาษาจีน พินอิน เสียงเดียวกัน และกำกับเสียงด้วยอักษรจีนพ้องเสียง เช่นตัวอย่าง

พยางค์ไทย	พินอิน	อักษรจีน
กึ่ง	ge	戈
เคราะห์		戈
โค		戈
กฤษ		戈
เกื้อ		格
เกด		格
กะ		噶
กระ		嘎
กา		嘎
กฤษณ์		勒
แกว		哥

ทิม	ti	缇
ทิพย์		缇
ทิพ		提

พยางค์ไทย	พินอิน	อักษรจีน
กึ่ง	jie	杰
กิจ		杰
เจาะ		杰
เจตน์		杰
เจื้อ		喆
คล้าย		皆

ตรี	di	地
ดี		帝
ฎี		娣
ดิ		蒂
ตรี		蒂
ดี		滴
ดิ		滴
ติ		迪
ดี		迪

3.2.5 การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นเสียงพยางค์สัทอักษรภาษาจีน พินอิน ตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทยและกำกับเสียงด้วยอักษรจีน 2 ตัวอักษร โดยการแยกเสียงเป็น 2 เสียงพยางค์ และกำกับด้วยอักษรจีน 2 ตัวอักษร เช่น การแยกเสียงตัวสะกด การแยกเสียงพยัญชนะต้นควบ และการแยกเสียงสระ เช่น ตัวอย่าง

พยางค์ภาษาไทย	การแยกเสียงเป็น 2 พยางค์	พยางค์ภาษาจีน
เกล้า	ก~ 格 (ge) ล 拉 (la)	格拉
ขวัญ	ข~ 克 (ke) ว 万 (wan)	克万
ชาญ	ช 昌 (cang) ณ 亚 (ya)	昌亚
ดิษฐ์	ดิษ 迪 (di) ต 特 (te)	迪特
บุรณ์	บ~ 布 (bu) สระอุเป็นสระen 恩 (en)	布恩
แก้ว	ก~ 卡 (ka) สระแอเป็นสระao 奥 (ao)	卡奥

สรุป รูปแบบการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีนและการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน

การวิเคราะห์รูปแบบการถ่ายเสียงระดับพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน (สัทอักษรภาษาจีน พินอิน) โดยอาศัยการวิเคราะห์ความสอดคล้องการถ่ายเสียงของหน่วยเสียงภาษาไทยกับพยางค์ภาษาจีน และอักษรจีน จำนวน 1,710 พยางค์/อักษรจีน สามารถสรุปรูปแบบของการถ่ายเสียงและการกำกับเสียงอักษรจีนได้ดังนี้

- 1) รูปแบบการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน ได้แก่ การถ่ายเสียงตรงเสียงทั้ง

พยางค์ การถ่ายเสียงเฉพาะบางส่วนของพยางค์ การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยตามเสียงภาษาจีนถิ่นใต้ และการถ่ายเสียงตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทย เป็นต้น

2) การกำกับเสียงด้วยอักษรจีน มีลักษณะดังนี้ 1) การถ่ายเสียงคำพ้องเสียงภาษาไทยเป็นพยางค์ สัทอักษรภาษาจีน ฟินอิน เสียงเดียวกัน และกำกับเสียงด้วยอักษรจีนตัวเดียวกันหรืออักษรจีนพ้องเสียง 2) การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยที่ใกล้เคียงกันเป็นพยางค์สัทอักษรภาษาจีน ฟินอิน เสียงตรงกันและกำกับเสียงด้วยอักษรจีนตัวเดียวกัน 3) การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทย 1 เสียงพยางค์เป็นพยางค์สัทอักษรภาษาจีน ฟินอิน ที่หลากหลายเสียง และกำกับเสียงด้วยอักษรจีนที่แตกต่างกัน 4) การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยที่ต่างรูปต่างเสียงเป็นพยางค์สัทอักษรภาษาจีน ฟินอิน เสียงเดียวกัน และกำกับเสียงด้วยอักษรจีนพ้องเสียง 5) การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทยเป็นเสียงพยางค์สัทอักษรภาษาจีน ฟินอิน เป็น 2 พยางค์ และกำกับเสียงด้วยอักษรจีน 2 ตัวอักษร

บทที่ 4

รูปลักษณะของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย

อักษรจีน เกิดจากเส้นขีดต่างๆรวมกันเป็นรูปลักษณะที่แตกต่างกัน (Xu Weihai, 2002, p. 43) รูปลักษณะอักษรจีนยุคแรกมีพัฒนาการมาจากอักษรภาพ ซึ่งเป็นลักษณะอักษรลอกเลียนภาพธรรมชาติ ยุคที่สองได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นเส้นขีด และการเปลี่ยนแปลงจากอักษรทรงกลมเป็นทรงสี่เหลี่ยม (Xu Weihai, 2002, p. 43-44) จนเกิดเป็นระบบการเขียนอักษรจีนที่มีแบบแผน งานวิจัยในบทนี้ได้วิเคราะห์รูปลักษณะของอักษรจีน จำนวน 512 ตัวอักษร จากคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยในเอกสารภาษาจีน โดยการวิเคราะห์ด้านจำนวนขีดของอักษรจีน สถิติการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย และรูปลักษณะของอักษรจีนในบริบทของพยางค์พ้องเสียง

4.1. จำนวนขีดของอักษรจีน

เส้นขีดของอักษรจีน (汉字笔画) ในระบบการเขียนอักษรจีน มีลำดับขั้นตอนการเขียน (笔顺) ที่มีระเบียบแบบแผน จำนวนขีดของอักษรจีนยังถูกใช้เป็นหน่วยนับในการสืบค้นอักษรจีนในพจนานุกรม รวมถึงใช้เป็นรหัสในระบบการพิมพ์อู๋ป้อว้า (五笔画输入法) ลักษณะที่แตกต่างกันของขีดที่รวมขึ้นเป็นอักษร ทำให้อักษรจีนมีรูปลักษณะแตกต่างกัน เพื่อศึกษารูปลักษณะของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย งานวิจัยในบทนี้ได้วิเคราะห์อักษรจีนจำนวน 512 ตัวอักษร โดยจำแนกตามจำนวนขีด (ดังภาคผนวก ข ตารางแสดงการจำแนกจำนวนขีดของอักษรจีน) ได้ผลการวิจัย ดังนี้

1) อักษรจีนที่มีจำนวนขีดมากที่สุด คือมี 20 ขีด ได้แก่ อักษร 耀 และ 警 อักษรจีนที่มีจำนวนขีดน้อยที่สุด คือ มี 2 ขีด ได้แก่ 丁 力 卜 儿 人

2) อักษรจีนมีจำนวนมากที่สุดคือ อักษรจีนที่มีจำนวนขีด 8 ขีด คิดเป็นร้อยละ 12.89 ได้แก่ 佳 岱 佩 依依 凯 诗 陌 弩 弩 郎 耶 郁 参 坤 坦 苦 英 奇 奈 奔 拔 拉 拍 林 松 枇 肯 昂 昌 旺 隶 贪 采 育 欧 杰 庚 迪 知的 空 衫 其 雨 金 青 郑 帕 罗 波 泊 宠 实 宗 弥 姐 姆 妮 果 披 咋 图 秉 宝 坡

รองลงมาคืออักษรจีนที่มีขีด 10 ขีด คิดเป็นร้อยละ 10.74 ได้แก่ 挽 哥 哲 唐 席 恭 宾 宽 速 斋 烨 恩 恩 破 益 铁 铎 容 顿 顾 颂 素 索 拿 娣 婀 班 柴 格 桐 栽 秦 特 爱 朗 通 展 泰 贾 夏 厝 匿 高 诺 都 郭 能 难 埃 莱 莉 莫 莎 捞

อักษรจีนที่มีขีด 9 ขีด คิดเป็นร้อยละ 10.35 ได้แก่ 南 哉 信 荣 荪 茵 咯 哇 哪 哈 帮 帝 彦 庭 洛 浓 派 恰 恬 宫 迷 屏 娇 娜 娃 珀 珍 盼 眉 钦 种 科 秋 皆 飒 笃 差 美 赴 柏 拼 柯 栋 相 查 威 是 昭 贴 段 炳 思 砂

และอักษรจีนที่มีขีด 7 ขีด คิดเป็นร้อยละ 10.16 อักษรจีนที่มีขีด 12 ขีด คิดเป็นร้อยละ 9.96 อักษรจีนที่มีขีด 6 ขีด คิดเป็นร้อยละ 9.77 อักษรจีนที่มีขีด 5 ขีด คิดเป็นร้อยละ 9.38 อักษรจีนที่มีขีด 11 ขีด คิดเป็นร้อยละ 7.62 อักษรจีนที่มีขีด 4 ขีด คิดเป็นร้อยละ 5.86 อักษรจีนที่มีขีด 13 ขีด คิดเป็นร้อยละ 4.49

อักษรจีนที่มีขีด 14 ขีด คิดเป็นร้อยละ 2.93 อักษรจีนที่มีขีด 3 ขีด คิดเป็นร้อยละ 2.34 อักษรจีนที่มี 2 ขีด คิดเป็นร้อยละ 0.98 อักษรจีนที่มีขีด 15 ขีด คิดเป็นร้อยละ 0.98 อักษรจีนที่มีขีด 16 ขีด คิดเป็นร้อยละ

0.78 และอักษรจีนที่มีขีด 20 ขีด คิดเป็นร้อยละ 0.39 และอักษรจีนที่มีขีด 18 ขีด และ 19 ขีด แต่ละประเภทคิดเป็นร้อยละ 0.19 ตามลำดับ

4.2 สถิติการใช้อักษรจีน

นักวิชาการอักษรศาสตร์จีนรุ่นเก่าส่วนใหญ่คิดว่า การศึกษาเกี่ยวกับอักษรจีนมี 3 ด้านคือ รูป เสียง และความหมาย ซึ่งแท้จริงแล้ว อักษรจีนถูกใช้เป็นเครื่องมือบันทึกภาษาจีนนี้ ยังมีคุณลักษณะพิเศษที่ใช้เพื่อการสื่อสารด้วย ดังนั้น อักษรจีนบางตัวถูกใช้บ่อย บางตัวใช้ไม่บ่อย จนเกิดเป็นสถิติที่แสดงถึงความถี่สูงต่ำของการใช้อักษรจีน หากพิจารณาจากปัจจัยด้านสถิติการใช้อักษรจีน ความถี่เกี่ยวกับการใช้อักษรจีนก็เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ควรศึกษา (Feng Zhiwei พบใน Liu Li, 2013, online) ความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับความถี่การใช้อักษรจีนในบริบทของภาษาที่แตกต่างกัน จะสามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการจำแนกการใช้อักษรจีน หรือจัดทำมาตรฐานของอักษรจีน ตลอดจนการกำหนดอักษรจีนในแวดวงการศึกษาเป็นต้น

ในงานวิจัยบทนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับสถิติการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลตัวอักษรจีน จำนวน 512 ตัวอักษร ซึ่งปรากฏการใช้อักษรจีนซ้ำ จนเป็นความถี่ของการใช้สูงต่ำแตกต่างกัน ความถี่ของการใช้อักษรจีนซ้ำในงานวิจัยนี้ สามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะคือ การใช้อักษรจีนซ้ำในการทับศัพท์พยางค์ภาษาไทยเดียวกัน ในบริบทของชื่อ-สกุลที่แตกต่างกัน และการใช้อักษรจีนซ้ำในการทับศัพท์พยางค์ภาษาไทยที่ต่างรูปต่างเสียง โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 1,771 ครั้ง สามารถแจกแจงความถี่การใช้ซ้ำรายอักษรจีน ดังตัวอย่าง 12 อันดับแรก เรียงจากความถี่มากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 สถิติการใช้อักษรจีนที่มีความถี่การใช้สูง

อักษรจีน	เสียงพินอิน	จำนวนนับ/ครั้ง	จำนวนร้อยละของข้อมูล (512ตัวอักษร)	จำนวนร้อยละของความถี่ (1,771ครั้ง)
拉	la	42	2.47	2.37
塔	ta	37	2.16	2.08
他	ta	36	2.10	2.03
迪	di	31	1.81	1.75
达	da	28	1.64	1.58
提	ti	27	1.57	1.52
卡	ka	24	1.40	1.35
帕	pa	23	1.35	1.29
巴	ba	20	1.17	1.12
克	ke	20	1.17	1.12
纳	na	20	1.17	1.12
沙	sha	19	1.11	1.07

(ภาคผนวก ค สถิติการใช้อักษรจีน)

ผลการวิจัย พบว่า อักษรจีนที่มีความถี่การใช้สูงสุด ได้แก่ 拉 (la) มีความถี่ร้อยละ 2.37 搭(ta) มีความถี่ร้อยละ 2.08 他 (ta) มีความถี่ร้อยละ 2.03 迪 (di) มีความถี่ร้อยละ 1.75 达 (da) มีความถี่ร้อยละ 1.58 提 (ti) มีความถี่ร้อยละ 1.52 卡(ka) มีความถี่ร้อยละ 1.35 帕 (pa) มีความถี่ร้อยละ 1.29 巴 (ba) มีความถี่ร้อยละ 1.12 纳 (na) มีความถี่ร้อยละ 1.12 克 (ke) มีความถี่ร้อยละ 1.12 沙 (sha) มีความถี่ร้อยละ 1.07 ตามลำดับ

4.3 ลักษณะการใช้อักษรจีนที่มีความถี่การใช้สูง

จากผลวิจัยสถิติการใช้อักษรจีน ได้แสดงถึง ข้อจำกัดของระบบเสียงในภาษาไทยกับภาษาจีน จนเกิดปรากฏการณ์การใช้อักษรจีนซ้ำในบริบทต่างๆ และจากการวิเคราะห์อักษรจีนที่มีความถี่การใช้สูง เช่น 拉(la) 塔(ta) 他(ta) 迪(di) ตามลำดับนี้ ก็พบว่า อักษรจีนเหล่านี้ นอกจากจะเป็นอักษรที่มีความถี่การใช้สูงแล้ว ยังมีการนำไปใช้ถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยต่างรูปต่างเสียง ซึ่งมีที่มาของเสียงแตกต่างกัน สามารถจำแนกลักษณะที่มาของพยางค์ภาษาไทยเป็นกลุ่มเสียงได้ดังนี้ คือ กลุ่มพยางค์เสียงสั้น-เสียงยาว กลุ่มพยางค์พ้องเสียง กลุ่มพยางค์ที่มีพยัญชนะฐานเสียงเดียวกัน และกลุ่มพยางค์ที่มีเสียงใกล้เคียงกันและอื่นๆ ดังตารางการจำแนกที่มาของพยางค์ภาษาไทย

ตารางที่ 4.2 การใช้อักษรจีนกำกับเสียงพยางค์ภาษาไทยซึ่งมีที่มาของเสียงต่างกัน

อักษรจีน	เสียงอ่านพินอิน	ที่มาของเสียงในพยางค์ภาษาไทย													
		เสียงสั้น-เสียงยาว				พ้องเสียง				พยัญชนะต้นฐานเสียงเดียวกัน			เสียงใกล้เคียง		
拉	la	ระ	รา	ละ	ลา	รัช	รัตน์	รัตน์	รัส	ลัก	ราม	ลัก	ระ	ดิน	รท
		ดา	ฎา							นันท์	นา		ยะ	ญา	จะ
塔	ta	ฐะ	ฐา	ทะ	ทา	ทักษ์	ทักษ์						ยะ	ทัพบ	ธรรม
		ธะ	ธา	ธะ	ธา								ธอ	ทศ	
		ทะ	ฒะ												
他	ta	ฐะ	ฐา	ทะ	ทา	ทักษ์	ทักษ์						ทัพบ	ทศ	เท
		ธะ	ธา	ทะ	ทา										
		ธะ		ฒะ											
迪	di	ดิ	ดี	ติ	ติ	ดิถี	ดิษฐ์			จิต	ทิพย์		ตฤณ	เดช	ริต
		ฎิ	ฒิ												
达	da	ตะ	ตา	ต้า	ฒะ					ระ	ฐะ	ทักษ์	ตะ	ดา	
		ตระ	ฎะ	ฎา											
帕	pa	พะ	พา	ปะ	ปา	พัช	ภัท						อัป	ฟ้า	
		ภัก	ภาค										ปะ	ประ	
卡	ka	คะ	คา	ชะ	ชา					กะ	กา	แคท	ชัตร	เขม	ชะ
		ฆะ													
娜	na	นะ	นา	ณะ	ณา								นุช	ดา	ระ
		ณัฐ	นาฏ												นก
吉	ji	จิ	จี			กิจ	กิต	กฤษ	กฤษ				จิก	จุ	กั

แกว	娇	乔		哥			缴	警		卡奥	科欧	
ติ	滴	迪	蒂	提	堤	缇			耶			
ธะ	他	塔		坦	达							
ยะ ยา				特	唐	拉						
วี วี	亚	雅		耶	益	拉	哇					塔
	威	维	伟	翁	乌							
ดา				沃	哇							
พันธ	达	大	拉	安	妲	娜						
	攀	潘		拍					博			
วร	盘	盼										
	瓦	哇		温								迪
ประ ปรา	沃	窝										
ระ รา	巴	芭		帕	彤					普拉	巴拉	
	拉	腊		叻	兰							
เดช เชน				娜	华							
	德			缴	迪		勒			得克		
กฤษ กฤษฏ์							绿					
กฤษณ์	吉			戈			勒			格里	格力	
										柯尔		

พยางค์ภาษาไทยที่ทับศัพท์ด้วยอักษรจีนที่หลากหลายมากน้อยตามลำดับ ได้แก่ กุล นัน พิ จา จะ แกว ติ เป็นต้น การใช้อักษรจีนที่หลากหลายและมีที่มาของเสียงแตกต่างกัน มีลักษณะดังนี้

พยางค์ภาษาไทยกลุ่ม กุล ใช้ทับศัพท์ด้วยกลุ่มอักษรจีนต่อไปนี้ เช่น 1) กลุ่มอักษรจีนพ้องเสียง ที่มีเสียงอ่านว่า gun ได้แก่ 滚 缙 2) กลุ่มอักษรจีนที่มีพยัญชนะฐานเสียงเดียวกัน เช่น เสียง g k h ได้แก่ 坤(kun) 顾(gu) 酷(ku) 库(ku) 3) ใช้อักษรจีนทับศัพท์ตามเสียงภาษาจีนถิ่น ได้แก่ 军 (ภาษาจีนถิ่นใต้ อ่านว่า กุง (ชวน เขียวโซลิต, หน้า799) 君(ภาษาจีนถิ่นใต้ อ่านว่า กุง (ชวน เขียวโซลิต, หน้า444) 4) ใช้อักษรจีนทับศัพท์ตามการประสมเสียงภาษาไทย ได้แก่ กุล เป็น 库尔 (kunr) โดยถ่ายเสียงพยัญชนะ ก เป็น kun กำกับเสียงด้วยอักษร 库(ku) และถ่ายเสียงตัวสะกด ล เป็น er กำกับเสียงด้วยอักษร 尔(er) เป็นต้น

พยางค์ภาษาไทยกลุ่ม นัน นันท์ ใช้ทับศัพท์ด้วยกลุ่มอักษรจีนต่อไปนี้ เช่น 1) กลุ่มอักษรจีนพ้องเสียง ที่มีเสียงอ่านว่า nan ได้แก่ 南 喃 楠 难 2) กลุ่มอักษรจีนที่มีพยัญชนะฐานเสียงเดียวกัน เช่น เสียง n l ได้แก่ 能(neng) 浓(nong) 拉(la) 3) ใช้อักษรจีนทับศัพท์ตามการประสมเสียงภาษาไทย ได้แก่ พยางค์ นัน เป็น 纳尼 (nani) โดยถ่ายเสียงพยัญชนะ น เป็น na กำกับเสียงด้วยอักษร 纳(na) และถ่ายเสียงตัวสะกด น เป็น ni กำกับเสียงด้วยอักษร 尼(ni) เป็นต้น

พยางค์ภาษาไทยกลุ่ม พิ พิ ใช้ทับศัพท์ด้วยกลุ่มอักษรจีนต่อไปนี้ เช่น 1) ใช้กลุ่มอักษรจีนพ้องเสียง ที่มีเสียงอ่านว่า pi ได้แก่ 披 匹 皮 2) ใช้กลุ่มอักษรจีนที่มีพยัญชนะฐานเสียงเดียวกัน เช่น เสียง b p ได้แก่ 比(bi) 枇(pi) 毳(pi) 拼(pin) 平(ping) และอื่นๆ เช่น 菲(wei)

พยางค์ภาษาไทยกลุ่ม จะ จา ใช้ทับศัพท์ด้วยกลุ่มอักษรจีนต่อไปนี้ เช่น 1) กลุ่มอักษรจีนพ้องเสียง ที่มีเสียงอ่านว่า z j ch ได้แก่ 乍作佳 扎加嘉贾甲喳 2) กลุ่มอักษรจีนที่มีพยัญชนะฐานเสียงเดียวกันเช่น เสียง y l ได้แก่ 耶(ye) 雅(ya) 拉(la) เป็นต้น

พยางค์ภาษาไทยกลุ่ม แกว ใช้ทับศัพท์ด้วยกลุ่มอักษรจีนต่อไปนี้ เช่น 1) กลุ่มอักษรจีนพ้องเสียง ที่มีเสียงอ่านว่า jiao ได้แก่ 娇乔 2) กลุ่มอักษรจีนที่มีพยัญชนะฐานเสียงเดียวกันเช่นเสียง n l ได้แก่ 哥(ge) 3) ใช้อักษรจีนทับศัพท์ตามเสียงภาษาจีนถิ่น ได้แก่ 缴 (ภาษาจีนถิ่นใต้ อ่านว่า เกี้ยว (ชวน เขียวโชลิต, หน้า 1,642)) 警 (ภาษาจีนถิ่นใต้ อ่านว่า เก่ง (ชวน เขียวโชลิต, หน้า 1,656)) 3) ใช้อักษรจีนทับศัพท์ตามการประสมเสียงภาษาไทย ได้แก่ แกว เป็น 卡奥(ka'ao) 科欧(ke'ou) โดยการถ่ายเสียงพยัญชนะ ก เป็น ka หรือ ke กำกับเสียงด้วยอักษร 卡(ka) หรือ 科(ke) และถ่ายเสียงสระ แอ เป็นเสียงสระ ao หรือ ou กำกับเสียงด้วยอักษร 奥(ao) หรือ 欧(ou) เป็นต้น

สรุป การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยบางพยางค์ เป็นลักษณะการใช้อักษรจีนที่มีที่มาของเสียงแตกต่างกัน ซึ่งเป็นการถ่ายเสียงแบบข้ามกลุ่มเสียง เช่น กลุ่มอักษรจีนพ้องเสียง กลุ่มอักษรจีนที่มีฐานเสียงพยัญชนะเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน กลุ่มอักษรจีนที่ออกเสียงตามภาษาจีนถิ่น และการถ่ายเสียงตามลักษณะการประสมเสียงของภาษาไทย เป็นต้น

4.5 รูปลักษณะอักษรจีนในกลุ่มคำพ้องเสียง

อักษรจีนพ้องเสียงเป็นลักษณะพิเศษของภาษาจีนอย่างหนึ่ง โดยอักษรเหล่านั้นมีรูปลักษณะและความหมายแตกต่างกัน (Xu Weihai, 2002, p.100) เช่นเดียวกันกับภาษาไทย ซึ่งมีคำพ้องเสียงจำนวนมากเช่นกัน จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ได้พบว่า มีการใช้อักษรจีนพ้องเสียงในการทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยเช่นกัน กลุ่มคำพ้องเสียงจึงมีความสำคัญในการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากคำพ้องเสียงในภาษาจีนมีความแตกต่างด้านความหมาย ซึ่งย่อมมีผลต่อการเลือกใช้อักษรจีนในการทับศัพท์อย่างแน่นอน การวิเคราะห์พยางค์พ้องเสียงที่มีความถี่การใช้สูงเป็นหลัก สามารถจำแนกความนิยมเกี่ยวกับรูปลักษณะของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยได้ดังนี้

4.5.1 รูปลักษณะอักษรจีนในกลุ่มอักษรจีนพ้องเสียง

จากข้อมูลการใช้อักษรจีนพ้องเสียงกำกับการถ่ายเสียงพยางค์สัทอักษรภาษาจีน ฟินอิน-พยางค์ภาษาไทยนั้น สามารถจัดเป็นกลุ่มอักษรจีนพ้องเสียงได้ 142 กลุ่มเสียง มีสมาชิกอักษรจีนมากถึง 382 ตัวอักษร คิดเป็นร้อยละ 74.60 ของอักษรจีนทั้งหมด 512 ตัวอักษร และจากการวิเคราะห์และเปรียบเทียบอักษรจีนพ้องเสียงในกลุ่มเสียงเดียวกัน สามารถจำแนกการใช้อักษรจีนพ้องเสียงได้ 2 ลักษณะ คือ กลุ่มอักษรจีนพ้องเสียงประเภทเน้นจำนวนขีด และกลุ่มอักษรจีนพ้องเสียงประเภทเน้นความหมาย โดยเรียงลำดับตามความถี่การใช้จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

เสียงอ่านพินอิน	กลุ่มอักษรจีนพ้องเสียงแบบเน้นจำนวนขีด เรียงตามความถี่มากไปหาน้อย
di	迪 滴 蒂 地 娣
jia	甲 佳 嘉 加 伽
mi	米 迷 密 弥
dong	东 冬 栋
ge	戈 哥 格
le	叻 乐 勒
ta	他 塔 她
wa	哇 瓦 娃
zha	乍 轧 扎
sha	沙 莎
se	色 瑟
man	曼 蔓

เสียงอ่านพินอิน	กลุ่มอักษรจีนพ้องเสียงแบบเน้นความหมาย เรียงตามความถี่มากไปหาน้อย
Su	苏 素 速 戍
xin	信 辛 新 心
li	丽 里 立
cha	察 差 查
ji	吉 集 及
shi	诗 实 史
si	斯 思 司
yu	育 裕 域
cai	猜 采
ma	玛 马
tong	通 彤
ya	雅 亚

1) กลุ่มอักษรจีนพ้องเสียงแบบเน้นจำนวนขีด มักเป็นอักษรจีนที่ไม่ซับซ้อน ซึ่งมีรูปลักษณะเพรียวไม่ซับซ้อน จำนวนขีดไม่มาก ได้แก่ 迪 甲 米 东 戈 乍 色 沙 曼 เป็นต้น

2) กลุ่มอักษรจีนพ้องเสียงแบบเน้นความหมาย เป็นอักษรจีนที่มีความหมายที่ดี ความหมายมงคล ได้แก่ 苏 信 丽 吉 玛 诗 通 雅 เป็นต้น อักษรเหล่านี้ มีโครงสร้างแบบอักษรตัวประสม และมีจำนวนขีดซับซ้อนกว่า

4.5.2 รูปลักษณะอักษรจีนที่ใช้ถ่ายเสียงกลุ่มพยางค์พ้องเสียงภาษาไทย

จากข้อมูลการใช้อักษรจีนที่หลายรูปหลายเสียงกำกับเสียงพยางค์พ้องเสียงภาษาไทย จำนวน 265 กลุ่มเสียง และจากการเปรียบเทียบรูปลักษณะของอักษรจีนที่ใช้กำกับเสียงพยางค์พ้องเสียงภาษาไทยในกลุ่มเดียวกัน สามารถจำแนกการใช้อักษรจีนได้เป็น 2 ลักษณะ คือ กลุ่มอักษรจีนแบบเน้นจำนวนขีด และกลุ่มอักษรจีนแบบเน้นความหมาย โดยเรียงลำดับตามความถี่การใช้จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

กลุ่มพยางค์ภาษาไทย	กลุ่มอักษรจีนแบบเน้นจำนวนขีด เรียงตามความถี่มากไปหาน้อย
กุล	军 坤 君 滚 缜 顾 酷 库尔
ปะ ประ	巴 帕 彤 普拉 巴拉 芭
จา จะ	乍 嘉 加 甲 耶 雅 喳
คง	孔 空 康 科 昂
กา	卡 甲 嘉 嘎 轧
นะ ณะ	那 纳 娜 拿
เทพ	贴 特 泰 塞
ปิ	比 毕 碧
กะ	甲 卡 噶
กำ	甘 刚

กลุ่มพยางค์ภาษาไทย	กลุ่มอักษรจีนแบบเน้นความหมาย เรียงตามความถี่มากไปหาน้อย
พิ ภิ ฟี	披 匹 皮 批 琵
เกียรติ	吉 戈 格力 格里 柯尔 勒
กร	功 宫 甘 冈 高
บุญ	汶 本 布 布恩
กล	功 格 克 考
กิจ	吉 杰 奇
ตรี	蒂 地的
ทอง	通 彤 桐
นุ	努 弩 奴
เจษ	杰 则 西
ณี	妮 尼 莉
กัญ กั้น กัลย์	甘 干 刊 坎

1) กลุ่มอักษรจีนแบบเน้นจำนวนขีด นิยมการใช้อักษรจีนที่มีขีดไม่ซับซ้อน มีรูปลักษณะของอักษรจีนตัวโดดและตัวประสม อักษรจีนรูปเพรียว ได้แก่ 巴 乍 卡 甘 甲 比 那 孔 เป็นต้น

2) กลุ่มอักษรจีนแบบเน้นความหมาย นิยมอักษรจีนความหมายมงคล ความหมายแง่ดี ได้แก่ 吉 功 通 杰 努 蒂 妮 เป็นต้น อักษรเหล่านี้มีรูปลักษณะของโครงสร้างอักษรตัวประสม และมีจำนวนขีดซับซ้อนกว่า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรูปลักษณะของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ในด้านจำนวนขีด และสถิติของการใช้อักษรจีน รูปลักษณะอักษรจีนในกลุ่มอักษรจีนพ้องเสียง และรูปลักษณะอักษรจีนที่ใช้กำกับเสียงพยางค์พ้องเสียงภาษาไทย สามารถสรุปลักษณะการใช้อักษรจีนได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การใช้อักษรจีนแบบเน้นรูปลักษณะ มักเป็นอักษรจีนที่มีจำนวนขีดไม่ซับซ้อน เป็นอักษรตัวโดดและตัวประสม ที่มีรูปเพรียว ได้แก่ 甲 米 戈 乍 色 迪 曼 巴 乍 卡 甘 甲 比 那 孔 เป็นต้น และการใช้อักษรจีนแบบเน้นความหมาย มักเป็นอักษรจีนที่มีความหมายแง่ดี ส่วนใหญ่เป็นอักษรตัวประสม มีจำนวนขีดซับซ้อนกว่า ได้แก่ 苏 信 丽 吉 玛 诗 通 雅 功 杰 努 蒂 妮 เป็นต้น

สรุป การใช้รูปลักษณะของอักษรจีนที่นิยมใช้ในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยมีดังนี้

- 1) อักษรจีนที่นิยมใช้มากที่สุด คือ อักษรจีนที่มีจำนวนขีด 8 ขีด รองลงมาคืออักษรจีนที่มีขีด 10 ขีด และอักษรจีนที่มีขีด 9 ขีด ตามลำดับ
- 2) อักษรจีนที่มีความถี่การใช้สูง นอกจากจะเป็นการใช้อักษรจีนซ้ำในการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเดียวกันในบริบทต่างกัน ยังเป็นการใช้การถ่ายเสียงข้ามกลุ่มเสียง เช่น ใช้ถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยที่เป็นกลุ่มพยางค์เสียงสั้น-เสียงยาว กลุ่มพยางค์พ้องเสียง กลุ่มพยางค์ที่มีพยัญชนะฐานเสียงเดียวกัน และกลุ่มพยางค์ที่มีเสียงใกล้เคียงกันและอื่นๆ เป็นต้น
- 3) การใช้อักษรจีนกำกับเสียงพยางค์พ้องเสียงภาษาไทย มักเป็นอักษรจีนที่มีที่มาของเสียงที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการถ่ายเสียงแบบข้ามกลุ่มเสียง เช่น กลุ่มอักษรจีนพ้องเสียง กลุ่มอักษรจีนที่มีฐานเสียงพยัญชนะเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน กลุ่มอักษรจีนที่ออกเสียงตามภาษาจีนถิ่น และการกำกับเสียงตามลักษณะการประสมเสียงของภาษาไทย เป็นต้น
- 4) การใช้อักษรจีนในการทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย มี 2 ลักษณะ คือ แบบเน้นรูปลักษณะ มักนิยมอักษรจีนที่มีขีดไม่ซับซ้อน มีรูปเพรียว และแบบเน้นความหมาย มักเป็นอักษรจีนที่มีความหมายแง่ดี ส่วนใหญ่เป็นอักษรตัวประสม มีจำนวนขีดซับซ้อนกว่า

บทที่ 5

ความหมายของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย

การทับศัพท์เป็นการอาศัยการถ่ายเสียงเป็นสำคัญ หากแต่การทับศัพท์เป็นภาษาจีน เป็นการอาศัยกระบวนการถ่ายเสียงเป็นขั้นตอนแรก และอาศัยกระบวนการกำกับเสียงด้วยอักษรจีนเป็นขั้นตอนต่อไป ประกอบกับภาษาจีนมีอักษรจีนพ้องเสียงจำนวนมาก ดังนั้น การกำกับเสียงด้วยอักษรจีน จึงเกี่ยวข้องกับการเลือกรูปลักษณะและความหมายของอักษรจีน เกี่ยวกับด้านรูปลักษณะอักษรจีน ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 ในบทวิจัยนี้จะศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์อักษรจีน จำนวน 512 ตัวอักษร ในด้านความหมายตามประเภทของคำ และความหมายตามขอบเขตที่เกี่ยวข้อง

5.1 ความหมายตามประเภทของคำ

อักษรจีนหนึ่งอักษรมีสถานะเป็นคำหนึ่งคำ เนื่องจากอักษรจีนมีพัฒนาการจากอักษรรูปภาพ และพัฒนาจากอักษรตัวโดดมาเป็นอักษรตัวประสม อักษรจีนจึงเป็นอักษรที่มีรูป เสียงและความหมายในตัว การวิเคราะห์ความหมายของอักษรจีนในบทนี้ ได้ยึดความหมายพื้นฐานเป็นเกณฑ์ ในการนับความหมายเพียง 1 ความหมายเท่านั้น จากการจำแนกความหมายของอักษรจีน จำนวน 512 ตัวอักษร จากคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย สามารถจำแนกอักษรจีนประเภทของคำได้ 2 ประเภท คือ อักษรจีนที่เป็นคำแท้ คิดเป็นร้อยละ 91.24 และคำไม่แท้ คิดเป็นร้อยละ 8.76 คำแท้ ได้แก่ คำนาม คิดเป็นร้อยละ 46.11 คำคุณศัพท์ คิดเป็นร้อยละ 23.6 คำกริยา คิดเป็นร้อยละ 19.33 และคำสรรพนาม คิดเป็นร้อยละ 2.2 ส่วนคำไม่แท้ ได้แก่ คำบอกจำนวน คำเลียนเสียง คำกริยาวิเศษณ์ คำช่วยและคำสันธาน เป็นต้น

5.1.1 คำแท้ หมายถึง คำที่มีความหมายแท้จริง (Liu Yuehua, Pan Wenyu & Gu Hua 2002, p.4) อักษรจีนที่เป็นคำแท้และนิยมใช้ในคำทับศัพท์สามารถแบ่งเป็นหมวดหมู่คำศัพท์ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

5.1.1.1 คำนามที่ใช้ในคำทับศัพท์ คิดเป็นร้อยละ 46.11 ได้แก่ หมวดหมู่คำศัพท์ต่อไปนี้

1) หมวดคำวัตถุสิ่งเครื่องใช้ สิ่งก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 13.27 ได้แก่ คำบอกสิ่งของ/วัตถุ คิดเป็นร้อยละ 6.25 ได้แก่ 包 布 柴 铎 盖 เป็นต้น คำบอกสถานที่ สิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นร้อยละ 3.32 ได้แก่ 庵 都 坎 坑 孔 เป็นต้น คำบอกแร่ธาตุโลหะ อัญมณี สารเคมี คิดเป็นร้อยละ 2.92 ได้แก่ 碧 伽 金 琳 葬 เป็นต้น คำบอกเครื่องดนตรี คิดเป็นร้อยละ 0.78 ได้แก่ 琴 琵 瑟 琶 เป็นต้น

2) หมวดคำเรียกชื่อต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 11.79 ได้แก่ คำบอกบุคคลหรือคำเรียก คิดเป็นร้อยละ 4.7 ได้แก่ 宾 娣 丁 哥 军 เป็นต้น คำบอกแซ่สกุล คิดเป็นร้อยละ 3.91 ได้แก่ 陈 狄 鄂 郭 เป็นต้น คำบอกชื่อประเทศ รัฐ คิดเป็นร้อยละ 1.8 ได้แก่ 欧 泰 邦 叻 噶 เป็นต้น คำบอกราชวงศ์จีนชนชาติ คิดเป็นร้อยละ 0.78 ได้แก่ 汉 唐 秦 华 เป็นต้น คำบอกศาสนา ลัทธิ คิดเป็นร้อยละ 0.6 ได้แก่ 佛 耶 斋 เป็นต้น

3) หมวดคำเกี่ยวกับธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 8.06 ได้แก่ คำบอกภูมิประเทศ
สิ่งธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 4.9 ได้แก่ 埃波泊沙汤 เป็นต้น คำบอกช่วงเวลาฤดูกาล คิดเป็นร้อยละ 1.36
ได้แก่ 晨旦冬腊喷 เป็นต้น คำบอกทิศทางและตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 1.2 ได้แก่ 东里内西北 เป็นต้น
คำบอกอุณหภูมิ คิดเป็นร้อยละ 0.6 ได้แก่ 寒暖温 เป็นต้น

4) หมวดคำบอกผักพืชผลไม้ ต้นไม้ ดอกไม้ คิดเป็นร้อยละ 6.1 ได้แก่ 艾芭莉
蒂菲 เป็นต้น

5) หมวดคำนามธรรม คิดเป็นร้อยละ 4.29 ได้แก่ 奥毕道德恩 เป็นต้น

6) หมวดคำเกี่ยวกับมนุษย์ สัตว์ อวัยวะ คิดเป็นร้อยละ 2.6 ได้แก่ คำเกี่ยวกับ
มนุษย์ สัตว์ คิดเป็นร้อยละ 1.6 ได้แก่ 贝凤鹄凰龙 เป็นต้น คำบอกอวัยวะของร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 1
ได้แก่ 额目皮心 เป็นต้น

5.1.1.2 คำคุณศัพท์ที่นิยมใช้ในคำทับศัพท์ คิดเป็นร้อยละ 23.6 ได้แก่ คำบอกรูปลักษณะ
คิดเป็นร้อยละ 8.20 ได้แก่ 安昂斑纯醇 เป็นต้น คำบอกลักษณะนิสัย ท่าทาง คิดเป็นร้อยละ 6.83 ได้แก่
博敦婀坚杰康 เป็นต้น คำบอกความปรารถนา คิดเป็นร้อยละ 2.92 ได้แก่ 昌达福赫 เป็นต้น
คำบอกสี คิดเป็นร้อยละ 2.92 ได้แก่ 朱彤丹缙黑 เป็นต้น คำบอกความรู้สึกนึกคิด จิตใจ คิดเป็นร้อยละ
2.14 ได้แก่ 爱巴宠顾乐 เป็นต้น คำบอกรสชาติ คิดเป็นร้อยละ 0.59 ได้แก่ 甘苦辛 เป็นต้น

5.1.1.3 คำกริยาที่นิยมใช้ในคำทับศัพท์ คิดเป็นร้อยละ 19.33 คำกริยาส่วนใหญ่เป็นคำ
กริยาแสดงการกระทำ เช่น คำกริยาที่ใช้มือ คำกริยาบอกการเคลื่อนไหว ได้แก่ 采厝得刨盛塞束拿轧
贴 เป็นต้น รองมาเป็นคำกริยาบอกความนึกคิด ได้แก่ 恭颂信钦盼迷纳诺弩穆 เป็นต้น โดยคำกริยา
ที่บอกการกระทำ ที่มีหมวดนำ 才 (shou zipang) หมายถึงการใช้มือกระทำ มีจำนวนร้อยละ 2.73 ได้แก่ 拔
捞拉拔探 เป็นต้น

5.1.1.4 คำสรรพนามที่นิยมใช้ในคำทับศัพท์ คิดเป็นร้อยละ 2.2 ได้แก่ 尔何奈依其
 เป็นต้น

5.1.2 คำไม่แท้ หมายถึง คำที่มีความหมายทางไวยากรณ์ (Liu Yuehua, Pan Wenyu & Gu
Hua, 2002, p.4) สามารถเรียงลำดับคำจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ คำบอกจำนวนและลำดับ คิดเป็นร้อย
ละ 2.14 ได้แก่ 丙庚亥甲六 เป็นต้น คำเลียนเสียง คิดเป็นร้อยละ 1.75 ได้แก่ 嘎 呖 喃 哨 喳 เป็นต้น
คำกริยาวิเศษณ์ คิดเป็นร้อยละ 1.56 ได้แก่ 莫却乍通永 เป็นต้น คำลักษณนาม คิดเป็นร้อยละ 1.56
ได้แก่ 滴顿蓬朵 เป็นต้น คำช่วย คิดเป็นร้อยละ 0.78 ได้แก่ 阿 嗯 的 哉 เป็นต้น คำบุพบท คิดเป็น
ร้อยละ 0.78 ได้แก่ 依 如 比 朝 เป็นต้น คำสันธาน คิดเป็นร้อยละ 0.19 ได้แก่ 因

สรุปการจำแนกความหมายตามประเภทคำ ดังนี้

1) การใช้อักษรจีนในการทับศัพท์ ส่วนใหญ่ใช้คำที่มากกว่าคำไม่แท้ โดยเรียงจากจำนวนมาก
ไปหาน้อย ได้แก่ คำนาม คำคุณศัพท์ คำกริยา คำบอกจำนวน คำสรรพนามและคำบอกจำนวน คำเลียนเสียง
คำลักษณนาม คำกริยาวิเศษณ์ คำช่วย

2) หากพิจารณาตามความหมายของคำ ในคำกลุ่มคำนามและคำคุณศัพท์ ซึ่งเป็นคำส่วนใหญ่ สามารถจัดอันดับคำจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ คำบอกรูปลักษณ์/ลักษณะ คิดเป็นร้อยละ 8.20 ได้แก่ 安昂 纯 醇 เป็นต้น คำบอกลักษณะนิสัย ทำทาง คิดเป็นร้อยละ 6.83 ได้แก่ 博 敦 婀 坚 杰 康 เป็นต้น คำบอกสิ่งของ/วัตถุ คิดเป็นร้อยละ 6.1 ได้แก่ 包 布 柴 铎 盖 เป็นต้น คำบอกผักพืชผลไม้ ต้นไม้ ดอกไม้ คิดเป็นร้อยละ 6.1 ได้แก่ 艾 芭 莉 蒂 菲 เป็นต้น คำบอกภูมิประเทศ ธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 4.9 ได้แก่ 埃 波 泊 沙 汤 เป็นต้น คำนามธรรมคิดเป็นร้อยละ 4.29 ได้แก่ 奥 毕 道 德 恩 เป็นต้น คำบอกสถานที่ สิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นร้อยละ 3.32 ได้แก่ 庵 都 坎 坑 孔 เป็นต้น คำบอกความปรารถนา คิดเป็นร้อยละ 2.92 ได้แก่ 昌 达 福 赫 เป็นต้น คำบอกสืติดเป็นร้อยละ 2.92 ได้แก่ 朱 彤 丹 缙 黑 เป็นต้น คำบอกความรู้สึกนึกคิด จิตใจ คิดเป็นร้อยละ 2.14 ได้แก่ 爱 巴 宠 顾 乐 เป็นต้น

5.2 ความหมายตามขอบเขตที่เกี่ยวข้อง

5.2.1 ความหมายตามหมวดนำอักษรจีน

หมวดนำอักษรจีน (部首) เป็นหน่วยที่บอกขอบเขตความหมาย (Xu Weihai, 2002, p.63) และสามารถใช้จำแนกความหมายของอักษรจีน ในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยปรากฏการใช้อักษรจีนที่มีหมวดนำเฉพาะกับชื่อบุคคล ดังนี้

1) การใช้อักษรจีนที่มีหมวดนำ 女(nü) หมายถึง ผู้หญิง ใช้กับชื่อของผู้หญิง ได้แก่ คำว่า 娜(na) เป็นคำที่ใช้กับชื่อผู้หญิง 妲(dan) เป็นคำโบราณ เป็นชื่อที่ใช้เป็นชื่อผู้หญิง 妮(ni) เป็นคำที่หมายถึง เด็กผู้หญิง 婉(wan) หมายถึง สุภาพ นุ่มนวล เช่นตัวอย่าง

การใช้อักษรจีนที่มีหมวดนำ 女(nü) ทับศัพท์คำในชื่อผู้หญิง ได้แก่

การใช้อักษรจีน 妮 กำกับเสียงพยางค์ ณี ในชื่อ สุวรรณิ 素挽妮(suwanni)

การใช้อักษรจีน 娜 กำกับเสียงพยางค์ ดา ในชื่อ ดารา 娜拉(nala)

การใช้อักษรจีน 婉 กำกับเสียงพยางค์ วรรณ ในชื่อ วรรณรส 婉娜拉(wannala)

การใช้อักษรจีน 妲 กำกับเสียงพยางค์ ดา ในชื่อ พียดา 琵亚妲(biyadan)

2) การใช้อักษรจีนที่มีหมวดนำ 艹 เกี่ยวกับการปลูกต้นไม้ต้นหญ้า เช่นคำว่า 莉(li) หมายถึง มะลิ 芭(ba) หมายถึง กล้วยาหอม 蓉(rong) หมายถึง ดอกพุดตาล เช่นตัวอย่าง

การใช้อักษรจีนที่มีหมวดนำ 艹 ในการทับศัพท์คำในชื่อผู้หญิง ได้แก่

การใช้อักษรจีน 莱 กำกับเสียงพยางค์ ลัย ในชื่อ มาลัย 马莱(malai)

การใช้อักษรจีน 莎 กำกับเสียงพยางค์ สร ในชื่อ เข็มอัปสร 肯帕莎(kenpasha)

การใช้อักษรจีน 芭 กำกับเสียงพยางค์ ปะ ในชื่อ ปวีณา 芭威娜(baweina)

การใช้อักษรจีน 萨 กำกับเสียงพยางค์ สา ในชื่อ มาริสา 玛丽萨(malisa)

การใช้อักษรจีน 艾 กำกับเสียงพยางค์ ไอ ในชื่อ ไอรดา 艾拉达(ailada)

การใช้อักษรจีน 蓉 กำกับเสียงพยางค์ รong ในชื่อ รังรอง 蓝蓉(lanrong)

การใช้อักษรจีน 兰(lan) หมายถึง ดอกกล้วยไม้ กำกับเสียงพยางค์ ลัล ในชื่อ

ลัณารี่ 兰那里 (lannali)

5.2.2 ความหมายตามขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับบุคคล

อักษรจีนมีความหมายเหมือนเช่นคำทั่วไปในทุกภาษา การใช้อักษรจีนในชื่อบุคคลจึงมีความพิถีพิถัน เช่นเดียวกับการใช้อักษรจีนในการทับศัพท์ชื่อคนไทย จากการวิเคราะห์ตามขอบเขตหรือความสัมพันธ์ของความหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคล ที่เป็นคำบอกชื่อผู้หญิงและชื่อผู้ชายตลอดจนนามสกุล พบว่า ข้อมูลในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ก็ปรากฏการแยกแยะการใช้อักษรจีนที่มีความหมายแตกต่างกันในชื่อบุคคลที่เป็นผู้หญิงและผู้ชาย ดังนี้

1) การใช้อักษรจีนที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับชื่อผู้หญิง เช่น คำว่า 丽 (li) หมายถึง ความสวย 娃 หมายถึง ตุ๊กตาหรือเด็กผู้หญิง 乐 หมายถึง สุขใจ เช่นตัวอย่าง

การใช้อักษรจีน 娃 กำกับเสียงพยางค์ วาด ในชื่อ ปานวาด 班娃 (banwa)

การใช้อักษรจีน 乐 กำกับเสียงพยางค์ รัตน์ ในชื่อ สุดารัตน์ 素拉乐 (sulale)

การใช้อักษรจีน 丽 กำกับเสียงพยางค์ ลี ในชื่อ มาลี 玛丽 (mali)

การใช้อักษรจีน 丽 กำกับเสียงพยางค์ ลิ ในชื่อ นลินี 娜丽妮 (nalini)

2) การใช้อักษรจีนที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับชื่อผู้ชาย เช่น คำว่า 力 (li) หมายถึง แรงกำลัง 利 (li) หมายถึง ผลประโยชน์ 功 (gong) หมายถึง ผลงาน เช่นตัวอย่าง

การใช้อักษรจีน 力 กำกับเสียงพยางค์ เอก ในชื่อ เป็นเอก 彭力 (pengli)

การใช้อักษรจีน 功 กำกับเสียงพยางค์ กร ในชื่อ นิกร นิ功 (nigong)

การใช้อักษรจีน 利 กำกับเสียงพยางค์ คริต ในชื่อ ชาคริต 查克利 (chakeli)

3) การใช้อักษรจีนที่มีความหมายกลางๆ และมีรูปอักษรที่ไม่ซับซ้อนในชื่อบุคคล ได้แก่

การใช้อักษรจีน 西 หมายถึง ตะวันตก กำกับเสียงพยางค์ สิทธิ ในชื่อ ศักดิ์สิทธิ์ 沙西 (shaxi)

การใช้อักษรจีน 年 หมายถึง ปี กำกับเสียงพยางค์ นินทร์ ในชื่อ ธาณินทร์ 他年 (tanian)

การใช้อักษรจีน 瓦 หมายถึง กระเบื้อง กำกับเสียงพยางค์ วาด ในชื่อ ปานวาด 潘瓦 (panwa)

การใช้อักษรจีน 仑 หมายถึง ลำดับ กำกับเสียงพยางค์ ดุลย์ ในชื่อ อดุลย์ 阿仑 (alun)

การใช้อักษรจีน 里 หมายถึง ใน กำกับเสียงพยางค์ คริต ในชื่อ ชาคริต 查克里 (chakeli)

5.2.3 ความหมายตามวัฒนธรรมจีน

อักษรจีนมีประวัติความเป็นมายาวนาน และเป็นต้นกำเนิดของวัฒนธรรมจีนหลายแขนง (He Jiuying, 2001, p. 42) อักษรจีนจึงไม่เพียงแต่เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้กำกับเสียง และเป็นส่วนหนึ่งของภาษาจีนเท่านั้น หากแต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจีนมาแต่โบราณด้วย (He Jiuying, 2001, p. 59-61) อักษรจีนจึงถูกจัดเป็นวัฒนธรรมหลัก และเป็นวัฒนธรรมประเภทศีลธรรม (moral) ซึ่งสามารถสะท้อนแนวทางการดำเนินชีวิตของชาวจีน เช่น ความนิยมชมชอบ ความนึกคิดความเชื่อ ความศรัทธาและปรีศนาคำทาย

(He Jiuying, 2001, p. 324) อักษรจีนที่สะท้อนวัฒนธรรมจีนที่ปรากฏในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย มีลักษณะดังนี้

1) อักษรจีนที่มีความหมายบอกความมงคล โดยมากจะเป็นคำบอกถึงความปรารถนา ได้แก่ คำว่า 达 (da) หมายถึง เจริญรุ่งเรือง 吉 (ji) หมายถึง สิริมงคล 安 (an) หมายถึง สงบ 通 (tong) หมายถึง ผ่านตลอด 发 (fa) หมายถึง พัฒนา 隆 (long) หมายถึง เจริญรุ่งเรือง 昌 (chang) หมายถึง เจริญรุ่งเรือง สว่างไสว 兴 (xing) หมายถึง เจริญรุ่งเรือง เช่นตัวอย่าง

การใช้อักษรจีน 达 กำกับเสียงพยางค์ ดา ในชื่อ ดาวิกา 达维嘎 (daweiga)

การใช้อักษรจีน 吉 กำกับเสียงพยางค์ กฤษ ในชื่อ กฤษดา 吉沙达 (jishada)

การใช้อักษรจีน 安 กำกับเสียงพยางค์ อัญ ในชื่อ อัญจิรา 安琪拉 (anjila)

การใช้อักษรจีน 通 กำกับเสียงพยางค์ ฐม ในชื่อ ปฐมพงษ์ 巴通蓬 (batongpeng)

2) อักษรจีนที่มีความหมายบอกความศรัทธา ได้แก่ คำว่า 德 (de) หมายถึง ศีลธรรม จรรยา 利 (li) หมายถึง ประโยชน์ 博 (bo) หมายถึง ความรู้กว้างไกล 实 (shi) หมายถึง ความเป็นจริง 道 (dao) หมายถึง เหตุผล ศีลธรรม 信 (xin) หมายถึง เชื่อถือ เป็นต้น

การใช้อักษรจีน 德 กำกับเสียงพยางค์ ตะ ในชื่อ อนัตพล 阿那德鹏 (anadepeng)

การใช้อักษรจีน 利 กำกับเสียงพยางค์ ลิ ในชื่อ มาลีณี 玛利尼 (malini)

การใช้อักษรจีน 博 กำกับเสียงพยางค์ ภัส ในชื่อ นภัสพร 纳博蓬 (nabopeng)

3) อักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับคำบอกสี ได้แก่ คำว่า 朱 (zhu) หมายถึง สีแดงเข้ม 彤 (tong) หมายถึง สีแดง 丹 (dan) หมายถึง สีแดง คำเหล่านี้เป็นคำที่หมายถึงสีแดงทั้งสิ้น ซึ่งเป็นสีมงคลที่ชาวจีนนิยม และชื่นชอบแต่โบราณ เป็นสีที่ใช้เกี่ยวข้องกับเครื่องภาชนะของเจ้าเมือง ขุนนาง และถือเป็นสีแห่งโชคลาภ (Luo Feng, 2004, p. 28-29) เป็นต้น

การใช้อักษรจีน 朱 กำกับเสียงพยางค์ จู ในชื่อ จุฑารัตน์ 朱他乐 (zhutale)

การใช้อักษรจีน 丹 กำกับเสียงพยางค์ ดัน ในชื่อ ดันหยง 丹永 (danyong)

การใช้อักษรจีน 彤 กำกับเสียงพยางค์ ทอง ในนามสกุล ทองประสงค์ 彤帕拉松 (tongpalasong)

4) อักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับคำบอกแซ่ ในคำทับศัพท์นามสกุลคนไทย มีดังนี้

การใช้อักษรจีน 陈 กำกับเสียงพยางค์ ดัน ในนามสกุล ดันติประวรรณ 陈滴巴汪 (chendibawang)

การใช้อักษรจีน 郑 กำกับเสียงพยางค์ เต ในนามสกุล เตชะไพบุลย์ 郑差派汶 (zhengcha paiwen)

การใช้อักษรจีน 林 กำกับเสียงพยางค์ ลิ้ม ในนามสกุล ลิ้มปัทม์ 林巴帕 (linbapa) เป็นต้น

สรุป การใช้อักษรจีนที่สะท้อนวิถีการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย มีลักษณะดังนี้

1) การใช้อักษรจีนกับชื่อบุคคลที่แตกต่างกัน เช่น การใช้อักษรจีนหมวดน้ำ และชื่อดอกไม้ กับชื่อของผู้หญิง โดยใช้อักษรจีนที่มีหมวดน้ำ 氵 เกี่ยวกับใบไม้ต้นหญ้า ได้แก่ 莉(li) หมายถึงมะลิ 芭(ba) หมายถึงหญ้าหอม 蓉(rong) หมายถึงดอกพุทตาล เป็นต้น การใช้อักษรจีนที่บอกถึงบุคลิกลักษณะเฉพาะกับชื่อของผู้ชาย หรือนามสกุล เช่น อักษร 力(li) หมายถึงแรงกำลัง 利(li) หมายถึง ผลประโยชน์ 功(gong) หมายถึง ผลงาน หากแต่การเลือกใช้อักษรจีนในชื่อบางชื่อ หรือในนามสกุลคนไทย ก็ยังปรากฏการเลือกใช้อักษรจีนที่มีความหมายกลางๆ โดยคำนึงถึงรูปลักษณะอักษรจีนที่มีจำนวนขีดไม่ซับซ้อน ได้แก่ 塔他卡巴亚那里阿 เป็นต้น

2) การใช้อักษรที่มีความหมายสะท้อนวัฒนธรรมจีน เช่น มีการใช้อักษรที่มีความหมายดีงามในการทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ได้แก่ อักษรจีนที่มีความหมายบอกความมงคล ได้แก่ 达吉安通发隆 อักษรจีนที่มีความหมายบอกความศรัทธา ได้แก่ 德利博实道信 อักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับคำบอกสี ที่ชาวจีนนิยมชมชอบ ได้แก่ 朱彤丹 และการใช้อักษรจีนที่เป็นคำเรียกแซ่ ในการทับศัพท์แทนพยางค์ในนามสกุลของคนไทย

3) การใช้อักษรจีนที่มีความหมายบ่งบอกความปรารถนา เช่น อักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับคำบอกรูปลักษณ์และลักษณะ ได้แก่ 安昂斑纯醇 อักษรจีนที่บอกลักษณะนิสัย ทำทาง ได้แก่ 博敦婀坚杰康 เป็นต้น

4) การใช้อักษรจีนในการทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ส่วนใหญ่เน้นการถ่ายเสียงตามชื่อคนไทย มากกว่าการแปลความหมาย และไม่สัมพันธ์กับความหมายเดิมของชื่อแต่อย่างใด

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผล

อักษรจีนเป็นอักษรระบบเขียนด้วยคำ (logographic writing system) อักษรจีนหนึ่งอักษรมีสภาพเช่นคำหนึ่งคำ ซึ่งแตกต่างกับภาษาไทยซึ่งมีอักษรเป็นระบบเขียนด้วยอักขระ (alphabetic writing system) และเป็นอักษรที่เป็นสัญลักษณ์ของเสียงเท่านั้น (จลัญจิลา จรุงโรจน์ พบใน อภิญา ศิริวรรณ, 2559, หน้า 297) อักษรจีนมีสถานะเป็นคำหนึ่งคำ มี รูป เสียงและความหมายในตัวเอง จากความแตกต่างกันดังกล่าว ทำให้การศึกษาเกี่ยวกับการทับศัพท์ชื่อภาษาไทยเป็นภาษาจีน จึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการถ่ายเสียงและกระบวนการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน ซึ่งมีลำดับการศึกษาการถ่ายเสียงหน่วยเสียงภาษาไทยเป็นภาษาจีน (สัทอักษรภาษาจีน ฟินอิน) ไปสู่การศึกษาการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน และการกำกับเสียงด้วยอักษร รวมถึงการเลือกใช้อักษรจีนในการทับศัพท์ การวิจัยเรื่อง กลวิธีการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยนี้ เป็นการศึกษาต่อยอดจากงานวิจัย เรื่อง การทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยแบบถ่ายเสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน (วิไล ลิ้มถาวรานันต์, 2558) ซึ่งเป็นการศึกษาการถ่ายเสียงระดับหน่วยเสียง ส่วนงานวิจัยเรื่อง กลวิธีการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยนี้ เป็นการศึกษาการถ่ายเสียงระดับพยางค์ โดยศึกษาการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน และการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน รวมถึงการเลือกใช้อักษรจีนในการทับศัพท์ ผลการวิจัยได้สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ สามารถแสดงให้เห็นถึง กระบวนการถ่ายเสียงระดับพยางค์ ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับการถ่ายเสียงระดับหน่วยเสียง และสามารถสรุปเป็นรูปแบบการถ่ายเสียงระดับพยางค์ ที่สะท้อนหลักการถ่ายเสียงชื่อ-สกุลคนไทยเป็นภาษาจีน รวมถึงวิธีการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน และความนิยมเกี่ยวกับอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ที่สามารถสะท้อนหลักการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ มีลักษณะดังต่อไปนี้

6.1. รูปแบบการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีนและการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน

จากการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน โดยอาศัยการวิเคราะห์ความสอดคล้องของหน่วยเสียงที่ใช้ถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน สามารถสรุปรูปแบบการถ่ายเสียงระดับพยางค์ได้ดังนี้ คือ การถ่ายเสียงตรงเสียงทั้งพยางค์ การถ่ายเสียงเฉพาะบางส่วนของพยางค์ การถ่ายเสียงตามเสียงภาษาจีนถิ่นใต้ และการถ่ายเสียงตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทย เป็นต้น

อักษรจีนมีพัฒนาการมาจากอักษรรูปภาพ เป็นอักษรที่มีรูป เสียงและความหมายในตัว รูปอักษรไม่สามารถแสดงฐานออกเสียง เนื่องจากอักษรจีน 1 ตัวอักษรมีการเปล่งเสียงเท่ากับเสียงพยางค์ 1 พยางค์ อักษรจีนจึงจัดเป็นอักษรพยางค์เสียง (音节汉字) (He Jiuying, 2001, p. 275) จากผลการศึกษาการถ่ายเสียงพยางค์จากภาษาไทยเป็นภาษาจีน สามารถสรุปการใช้อักษรจีนในการกำกับการถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยได้ดังนี้ คือ 1) การถ่ายเสียงพยางค์พ้องเสียงภาษาไทยกับการกำกับเสียงด้วยอักษรจีนตัวเดียวกันหรืออักษรจีนพ้องเสียง 2) การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยที่ใกล้เคียงกันกับการกำกับเสียงด้วยอักษรจีนตัว

เดียวกัน 3) การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทย 1 เสียงพยางค์กับการกำกับเสียงด้วยอักษรจีนต่างรูปต่างเสียง 4) การถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทยที่ต่างรูปต่างเสียงกับการกำกับเสียงด้วยอักษรจีนพ้องเสียง 5) การถ่ายเสียงพยางค์ตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทยด้วยการแยกเสียงพยางค์และกำกับเสียงด้วยอักษรจีน 2 ตัวอักษร

ผลการวิจัย พบว่า ความแตกต่างของระบบเสียงภาษาไทยกับภาษาจีนเป็นข้อจำกัด ที่ทำให้การถ่ายเสียงไม่สามารถถ่ายเสียงได้ตรงเสียงพยางค์ทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดรูปแบบการถ่ายเสียงที่หลากหลาย เช่น การถ่ายเสียงเฉพาะบางส่วนของพยางค์ การถ่ายเสียงตามเสียงภาษาจีนถิ่นใต้ และการถ่ายเสียงตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทย เป็นต้น รูปแบบการถ่ายเสียงที่หลากหลายข้างต้นนี้ ถึงแม้ว่าจะแสดงให้เห็นถึงการถ่ายเสียงที่ไม่เป็นเอกภาพ ไม่มีความแน่นอนก็ตาม หากแต่ได้สะท้อนถึง การแก้ปัญหาด้านการถ่ายเสียงระดับพยางค์ ซึ่งอาศัยวิธีการต่างๆ เช่น การถ่ายโอนเสียงภายในกลุ่มเสียงเดียวกัน หรือข้ามกลุ่มเสียง เช่น การถ่ายเสียงในกลุ่มพยางค์พ้องเสียง กลุ่มพยางค์ที่มีฐานเสียงใกล้เคียงกัน กลุ่มเสียงภาษาจีนถิ่นใต้ กลุ่มเสียงตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทย เป็นต้น วิธีการถ่ายเสียงแบบข้ามกลุ่มเสียงพยางค์เหล่านี้ เป็นผลจากการปรับเปลี่ยนหน่วยเสียงในพยางค์ เช่น ปรับเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระและเสียงตัวสะกด ด้วยวิธีการปรับเปลี่ยน ลด หรือเพิ่มหน่วยเสียงในพยางค์ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถประสมเสียงพยางค์ได้ใกล้เคียงกับเสียงต้นทางมากที่สุด และนอกจากนี้ วิธีการอาศัยลักษณะพยางค์พ้องเสียงในภาษาไทยและภาษาจีน และอักษรจีนพ้องเสียง ในการเทียบการถ่ายเสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน ทำให้เกิดการถ่ายเสียงพยางค์แบบความสัมพันธ์หนึ่งเสียงต่อหลายเสียง ทำให้การถ่ายเสียงแบบหนึ่งต่อหนึ่งเสมอไป

การแก้ปัญหการถ่ายเสียงด้วยการปรับเปลี่ยนหน่วยเสียงในพยางค์ หรืออาศัยลักษณะพยางค์พ้องเสียง ก็เป็นลักษณะการปรับเปลี่ยนเสียงโดยอาศัยหลักสัทศาสตร์ เหมือนกับการทับศัพท์ในภาษาอื่นๆ เช่น ตัวอย่าง หลักเกณฑ์การถอดเสียงภาษาไทยเป็นอักษรโรมัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542) มีการเทียบเสียงตามหลักสัทศาสตร์ โดยการใช้ สระไทย อี อี แทนสระโรมัน i หรือ การใช้สระ โอะ (ลดรูป) , เอ ,แอะ, แอ แทนสระโรมัน e รวมถึงการใช้ c แทนเสียง จ ซึ่งเป็นเสียงสิลิล และ ch ใช้แทนเสียง ฉ ช ฌ เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542, ออนไลน์) นอกจากนี้ รูปแบบการถ่ายเสียงที่หลากหลายนี้ ก็มีความสอดคล้องกับหลักการทับศัพท์ชื่อคนต่างชาติเป็นภาษาจีน เช่น การถ่ายเสียงตามเจ้าของภาษา (Foreignizing Translation 名从主人) การทับศัพท์ตามประเพณีนิยม (约定俗成) การทับศัพท์แบบยึดหลักการถ่ายเสียงตามการออกเสียงภาษาต้นทาง (音译循本) และการทับศัพท์แบบถ่ายเสียงโดยเทียบเสียงตามแนวสัทศาสตร์ (音系对应) เป็นต้น (Chen Guohua & Shi Chunrang, 2014, p. 103-107) โดยรูปแบบการถ่ายเสียงที่มีความหลากหลายนี้ ไม่เพียงแต่สอดคล้องกับหลักการข้างต้น ยังได้สะท้อนอัตลักษณ์การใช้คำทับศัพท์ภาษาจีน เช่น รูปแบบการถ่ายเสียงตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทย ซึ่งเป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับหลักการถ่ายเสียงตามการออกเสียงภาษาต้นทาง (音译循本) และหลักการถ่ายเสียงตามเจ้าของภาษา (Foreignizing Translation 名从主人) ยังเป็นการสร้างอัตลักษณ์ด้านเสียงในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยเป็นภาษาจีน อีกด้วย นอกจากนี้ รูปแบบการถ่ายเสียงตามเสียงภาษาจีนถิ่นใต้ โดยการใช้อักษรจีนที่มีการอ่านด้วยสำเนียงภาษาจีนถิ่นใต้ในการถ่ายเสียง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์การใช้ภาษาจีนในประเทศไทยที่ยาวนาน จนกลายเป็นประเพณีนิยมอย่างแพร่หลาย ส่วนรูปแบบการถ่ายเสียงเฉพาะบางส่วนของพยางค์ โดยมากเกิด

จากหน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏในภาษาจีน ทำให้ต้องอาศัยวิธีการเทียบเสียงที่ใกล้เคียงกัน หรือในกลุ่มฐานเสียงเดียวกัน ซึ่งเป็นวิธีอาศัยหลักการเทียบเสียงตามแนวสัทศาสตร์และภาษาศาสตร์อย่างมีเหตุผล

6.2. รูปลักษณะของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย

จากการศึกษาวิเคราะห์รูปลักษณะของอักษรจีน จำนวน 512 ตัวอักษร ในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ด้านความนิยมเกี่ยวกับอักษรจีนดังกล่าว ทั้งในแง่ของการใช้อักษรจีนเชิงสถิติ ความสอดคล้องกับมาตรฐานอักษรานุกรม (《通用规范汉字表》) (กระทรวงศึกษาธิการจีนและคณะกรรมการชำระอักษรจีนแห่งชาติจีน, 2013) และการเปรียบเทียบความนิยมเกี่ยวกับรูปลักษณะของอักษรจีนในกลุ่มพ้องเสียงเดียวกัน

ผลการวิจัยพบว่า อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย จำนวน 512 ตัวอักษรจีน มีความสอดคล้องกับประกาศมาตรฐานอักษรานุกรม (《通用规范汉字表》) (กระทรวงศึกษาธิการจีนและคณะกรรมการชำระอักษรจีนแห่งชาติจีน, 2013) ดังนี้ อักษรจีนในงานวิจัยนี้ จำนวน 470 ตัวอักษร คิดเป็นร้อยละ 91.80 จัดเป็นอักษรจีนระดับ 1 และอักษรจีนจำนวน 42 ตัวอักษร คิดเป็นร้อยละ 8.20 จัดเป็นอักษรจีนระดับ 2 ผลการวิจัยดังกล่าว ได้แสดงให้เห็นถึง การเลือกใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอักษรประเภทใช้บ่อย ซึ่งเป็นลักษณะของอักษรจีนที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป

จากผลการวิเคราะห์ความนิยมเกี่ยวกับรูปลักษณะอักษรจีนตามจำนวนขีด พบว่า อักษรจีนที่มีความนิยมมากที่สุด มีจำนวนขีด 8 ขีด คิดเป็นร้อยละ 12.89 รองลงมา คือ อักษรจีนที่มีขีด 10 ขีด คิดเป็นร้อยละ 10.74 อักษรจีนที่มีขีด 9 ขีด คิดเป็นร้อยละ 10.35 อักษรจีนที่มีขีด 7 ขีด คิดเป็นร้อยละ 10.16 ตามลำดับ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Wu Yeping. (2002, online) ที่กล่าวไว้ว่า “อักษรจีนที่ใช้บ่อยมากจะมีจำนวนขีดค่อนข้างน้อย ส่วนอักษรจีนที่ใช้ไม่บ่อยมากนัก มักจะมีจำนวนขีดค่อนข้างมาก” และยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของ (Zhang Bo, 2013, p.3) ซึ่งมีความเห็นว่า การเลือกอักษรจีนในการตั้งชื่อ ไม่ควรมีจำนวนขีดซับซ้อนเกินไป เพราะจะส่งผลต่อการเขียนและการสื่อสาร

และจากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปลักษณะอักษรจีนในกลุ่มอักษรจีนพ้องเสียงเดียวกัน ซึ่งมีประชากรจำนวน 382 ตัวอักษร คิดเป็นร้อยละ 74.60 ของอักษรจีนจำนวน 512 ตัวอักษร และข้อมูลสถิติของอักษรจีนที่มีความถี่การใช้สูง พบว่า การเลือกใช้อักษรจีนในการทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย มี 2 ลักษณะ คือ ประเภทการเลือกอักษรจีนที่มีขีดไม่ซับซ้อน เช่น รูปลักษณะตัวโดดและอักษรตัวประสม ที่มีรูปร่างเพรียว ได้แก่ 甲 米 戈 乍 色 迪 曼 巴 乍 卡 甘 甲 比 那 孔 และประเภทการเลือกใช้อักษรจีนที่มีความหมายมงคล ความหมายดี เช่น อักษรตัวประสม ที่มีเส้นขีดค่อนข้างซับซ้อน เป็นอักษรจีนประเภทบอกรูปและเสียง (形声字) หรือมีหน่วยหมวดนำอักษรประกอบอยู่ ได้แก่ 苏 信 丽 吉 玛 诗 通 雅 功 杰 努 蒂 妮 ผลงานวิจัยได้แสดงให้เห็นว่า ความนิยมเกี่ยวกับรูปลักษณะของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย เป็นความพึงพิถันในการเลือกใช้รูปลักษณะอักษรจีนในการทับศัพท์ชื่อคนไทย ซึ่งสอดคล้องกับค่านิยมการเลือกรูปลักษณะอักษรจีนในการตั้งชื่อของชาวจีน โดยคำนึงถึงรูปทรงของอักษรจีน ความสมดุลใน

รูปอักษรจีน โครงสร้างอักษรจีนที่ไม่ซับซ้อน โดยให้ความสำคัญกับหมวดนำอักษรและความหมายของอักษรควบคู่กัน (Deng Jinglei , 2015, online; Xu Shu-an, 1987, p.105-106)

และจากผลการวิจัยเกี่ยวกับ สถิติการใช้อักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ได้พบว่า อักษรจีนที่มีความถี่การใช้สูง ได้แก่ 拉(la) 搭(ta) 他(ta) 迪(di) 达(da) 提(ti) 卡(ka) 帕(pa) 巴(ba) 纳(na) 克(ke) ตามลำดับ อักษรจีนที่มีความถี่การใช้สูงดังกล่าว นอกจากจะเป็นปรากฏซ้ำมาครั้งแล้ว ยังเป็นอักษรจีนที่ถูกนำมาใช้ถ่ายเสียงกับกลุ่มพยางค์ภาษาไทยหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มพยางค์พ้องเสียง กลุ่มพยางค์ที่มีเสียงใกล้เคียงกัน กลุ่มเสียงภาษาจีนถิ่นใต้ และกลุ่มเสียงตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทย เป็นต้น จากปรากฏการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึง ข้อจำกัดของระบบเสียงภาษาไทยกับภาษาจีน ที่ได้ส่งผลต่อการเลือกใช้อักษรจีนด้านเสียง โดยไม่คำนึงถึงด้านความหมาย ถึงแม้ว่า ผลการวิจัยด้านสถิติการใช้อักษรจีนในงานวิจัยนี้ จะมีความแตกต่างจากการศึกษาสถิติการใช้อักษรจีนของมหาวิทยาลัยชิงหัว ประเทศจีน ซึ่งเป็นการประมวลการใช้อักษรจีนจำนวน 6763 ตัวอักษร มีสถิติการใช้อักษรจีนตามลำดับดังนี้ ได้แก่ 的(de) 一(yi) 国(guo) 在(zai) 人(ren) 了(le) 有(you) 中(zhong) 是(shi) เป็นต้น ก็ตาม (《清华大学 6763 字频表》, 2010, online) สถิติของการใช้อักษรจีนในงานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาอักษรจีนเฉพาะในแวดวงการทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ซึ่งปรากฏในสื่อเอกสารจีนในประเทศไทยและอินเทอร์เน็ตเท่านั้น ผลการวิจัยจึงได้สถิติการใช้อักษรจีนที่เป็นไปตามบริบทของแวดวงคำศัพท์และพื้นที่ที่รวบรวม ซึ่งก็จะส่งผลต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในบริบทที่แตกต่างกันด้วย คือ นำไปใช้เฉพาะกับการทับศัพท์ชื่อคนไทยเท่านั้น

6.3 ความหมายของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย

อักษรจีนเป็นอักษรที่เกิดจากการพัฒนาของอักษรภาพ ซึ่งเน้นการสื่อสารด้านความหมาย มากกว่าการสื่อสารด้านเสียง และมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยและสังคมจีนมาอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ อักษรจีนจึงเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมของชาวจีนอย่างแนบแน่น ดังนั้น อักษรจีนนอกจากจะใช้เป็นเครื่องมือบันทึกเรื่องราวแล้ว หากแต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจีนด้วย (He Jiuying, 2001, p.159)

จากการวิเคราะห์ความหมายของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย จำนวน 512 ตัวอักษร พบว่า อักษรจีนที่ใช้ถ่ายเสียงพยางค์ภาษาไทย ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับความหมายเดิมของชื่อภาษาไทยแต่อย่างใด อักษรจีนส่วนใหญ่เป็นประเภทของคำแท้มากกว่าคำไม่แท้ สามารถเรียงประเภทของคำตามความนิยมจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ คำนาม คำคุณศัพท์ คำกริยา คำบอกจำนวน คำสรรพนามและคำบอกจำนวน คำเลียนเสียง คำลักษณนาม คำกริยาวิเศษณ์ คำช่วย ทั้งนี้ เนื่องจากคำแท้มีความหมายที่ชัดเจนมากกว่าคำไม่แท้ (Liu Yuehua, Pan Wenyu & Gu Hua, 2002, p. 4) จึงสามารถสะท้อนคุณค่าทางวัฒนธรรม ความนึกคิด และค่านิยมอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นวิธีการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมจีนได้ง่ายกว่าดังผลการวิจัยต่อไปนี้

การใช้อักษรจีนที่สะท้อนการดำเนินชีวิต ในงานวิจัยนี้ มีการใช้อักษรจีนที่มีความหมายแสดงความปรารถนาและความนึกคิดในคำต่อไปนี้ เช่น คำบอกรูปลักษณะ ได้แก่ 安 昂 纯 醇 คำบอกลักษณะนิสัยท่าทาง ได้แก่ 博 敦 姍 坚 杰 康 คำนามธรรม ได้แก่ 奥 毕 恩 และคำบอกความปรารถนา ได้แก่ 昌 达 福 赫 เป็นต้น คำบอกความรู้สึกลึกซึ้ง จิตใจ ได้แก่ 爱 巴 宠 顾 乐 เป็นต้น ความหมายของอักษรจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ที่สะท้อนถึงความปรารถนา และความหวัง ที่เกี่ยวข้องกับความสุข ความเจริญรุ่งเรือง ความสงบสุข ความแข็งแรง ความยั่งยืนและค่านิยมเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ คำศัพท์ที่มีความหมายที่ดี อักษรจีนเหล่านี้ยังเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกวิถีการดำเนินชีวิตของชาวจีนอย่างแนบแน่น (Deng Jinglei, 2015, online; Zhang Bo, 2013; Zheng Shuhua, 2010, p. 113-116) เช่น อักษร 福 ถูกนำมาใช้สื่อความหมายความมงคล ความหวังและ ฤกษ์มงคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับเทศกาลตรุษจีน (He Jiuying, 2001, p. 338) จะเห็นได้ว่า ความนิยมอักษรจีนที่มีความหมายที่ดีในการทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยนั้น ไม่มีแตกต่างจากความนิยมคำที่มีความหมายที่ดีในการตั้งชื่อคนไทย (สุทธาสินี ไชยกาล, 2545; ธนพร ใจปลื้ม, 2544) ความนิยมในความหมายที่ดีในชื่อบุคคลชาวไทยและชาวจีน ได้สะท้อนถึงค่านิยมการดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกันโดยผ่านทางภาษาที่เป็นชื่อบุคคล อันสะท้อนความนึกคิด ความปรารถนาและความหวัง

การใช้อักษรจีนที่สะท้อนวัฒนธรรมจีน เช่น อักษรจีนที่มีความหมายบอกความมงคล ได้แก่ 达 吉安 通 发 隆 อักษรจีนที่มีความหมายบอกความศรัทธา ได้แก่ 利 博 实 道 信 หรือ อักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับคำบอกลี ที่สะท้อนความนิยมชื่นชอบของชาวจีนที่เกี่ยวข้องกับสีแดง ได้แก่ 朱 彤 丹 เป็นต้น เช่นตัวอย่าง อักษร 道 信 仁 忠 德 礼 เป็นอักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับคำสอนของลัทธิขงจื้อ ถูกนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์แห่งคติธรรม (Wu Ping, 2012, p. 143) เป็นต้น รวมถึงการใช้อักษรจีนที่เป็นคำบอก “แซ่” ถ่ายเสียงพยางค์แรกในนามสกุลคนไทย ซึ่งเป็นคำที่มาจากคำบอกแซ่เดิม ในนามสกุลคนไทยเชื้อสายจีน (วนิดา เจริญสุข, 2532) การใช้อักษรที่สะท้อนวัฒนธรรมจีนในคำทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้อักษรจีนที่เป็นคำบอก “แซ่” ถ่ายเสียงพยางค์แรกในนามสกุลคนไทยนี้ ได้แสดงให้เห็นถึง ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับคำบอกนามสกุลของชาวไทยเชื้อสายจีนในประเทศไทย และยังแสดงถึง ความประณีตในการใช้ภาษาจีน ที่เชื่อมโยงวัฒนธรรมจีน โดยผ่านอักษรจีนคำบอก “แซ่” ได้อย่างกลมกลืน

การใช้อักษรจีนที่สัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับบุคคล เช่น การใช้อักษรจีนถ่ายเสียงพยางค์ในชื่อของผู้หญิง มีการใช้อักษรที่ขึ้นต้นด้วยหมวดอักษร 女 ได้แก่ 娜 姍 妮 她 และการใช้อักษรจีนที่มีหมวดนำ 艹 เกี่ยวกับใบไม้ ต้นหญ้า หรืออักษรจีนที่มีความหมายเกี่ยวกับดอกไม้ ความสวยงาม ความอ่อนช้อย ได้แก่ 莉 芭 艾 丽 เป็นต้น อีกทั้ง มีการใช้อักษรจีนถ่ายเสียงพยางค์ในชื่อของผู้ชาย โดยการใช้อักษรจีนที่มีความหมายเกี่ยวกับ ความยิ่งใหญ่ แข็งแรง พลัง ได้แก่ 力 伟 龙 隆 เป็นต้น รวมถึงการใช้อักษรจีนที่มีความหมายกลางๆ ในการถ่ายเสียงพยางค์ในชื่อของผู้ชายหรือคำบอกนามสกุล ได้แก่ 他 巴 那 尼 เป็นต้น จะเห็นได้ว่า การใช้อักษรจีนในลักษณะดังกล่าว ถือเป็นความพิถีพิถันในการเลือกใช้อักษรจีนในการถ่ายเสียงพยางค์ชื่อบุคคลชาวไทย ซึ่งให้ความสำคัญกับความหมายที่สัมพันธ์กับบุคคลที่ต่างเพศกัน โดยผ่านรูปสัญลักษณ์อักษรจีน เช่น หมวดนำอักษรจีน ที่บ่งบอกความหมายเกี่ยวข้องกับผู้หญิงและผู้ชาย นับเป็นความสุนทรีย์ใน

การใช้รูปอักษรจีนและความหมาย ที่นำมาเชื่อมโยงกับชื่อของบุคคลต่างเพศ ลักษณะการใช้อักษรจีนดังกล่าว ได้สอดคล้องกับความนิยมการใช้อักษรจีนในการตั้งชื่อของชาวจีนเช่นกัน ซึ่งนิยมใช้หมวดนำอักษร 亻 เกี่ยวกับใบไม้ ต้นหญ้า หรือหมวดนำ 女 กับชื่อของผู้หญิงเท่านั้น (Chen Guohua & Shi Chunrang, 2014, p. 105; Wu ping, 2002, p. 143; Zhang Bo, 2013)

ถึงแม้ว่า การทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทย ได้แสดงถึง ความนิยมใช้อักษรจีนที่สะท้อนวัฒนธรรมจีนก็ตาม แต่เมื่ออักษรจีนเหล่านี้เรียงกันเป็นวลีชื่อคนไทย เสียงอ่านเป็นพยางค์หลายพยางค์ที่อยู่รวมกันเป็นชื่อ ยังคงบ่งบอกถึงลักษณะเฉพาะของชื่อคนต่างชาติ ซึ่งสะท้อนอัตลักษณ์ด้านเสียงมากกว่าด้านความหมายของอักษรจีน เช่นตัวอย่าง ชื่อ ธาณินทร์ ใช้ทับศัพท์เป็น 他年 (tanian) (คำว่า 他 หมายถึง สรรพนามบุรุษที่ 3 ที่เป็นผู้ชาย และคำว่า 年 หมายถึง ปี) ชื่อ ธาวิต ใช้ทับศัพท์เป็น 他立 (tali) (คำว่า 他 หมายถึง สรรพนามบุรุษที่ 3 ที่เป็นผู้ชาย และคำว่า 立 หมายถึง ก่อตั้ง) ชื่อ ทักษิณ ใช้ทับศัพท์เป็น 他信 (taxin) (คำว่า 他 หมายถึง สรรพนามบุรุษที่ 3 ที่เป็นผู้ชาย และคำว่า 信 หมายถึง เชื่อถือ) เป็นต้น จากตัวอย่างชื่อบุคคลข้างต้น ได้แสดงให้เห็นถึง การทับศัพท์ชื่อคนไทย เป็นการเน้นการสื่อสารด้านเสียงมากกว่าการสื่อสารด้านความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Chen Guohua & Shi Chunrang (2014) และหลักการทับศัพท์ชื่อคนต่างชาติ ด้วยการใช้วิธีการถ่ายเสียงทั้งพยางค์ชื่อ (Tao Tao & Meng Xingmei, 2009, p.31)

สรุปผลการวิจัย การทับศัพท์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน เป็นกระบวนการถ่ายเสียงพยางค์ โดยอาศัยการเทียบเสียงตามหลักสัทศาสตร์ ในระดับหน่วยเสียงไปสู่ระดับพยางค์จากภาษาไทยเป็นภาษาจีน (สัทอักษรภาษาจีน ฟินอิน) ดังนั้น การทับศัพท์ชื่อคนไทยเป็นภาษาจีน จึงเกี่ยวข้องกับการถ่ายเสียงระดับหน่วยเสียง และการถ่ายเสียงระดับพยางค์ รวมถึงการกำกับเสียงด้วยอักษรจีน และการเลือกใช้อักษรจีนด้านรูปลักษณะและด้านความหมาย

ข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาการทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยในระดับพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน และการใช้อักษรจีนในทับศัพท์เท่านั้น และศึกษาการถ่ายเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระและเสียงตัวสะกดที่รวมเป็นพยางค์ ซึ่งไม่ได้ครอบคลุมการศึกษาการถ่ายเสียงวรรณยุกต์ ดังนั้น ในอนาคตควรมีการวิจัยการถ่ายเสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ภาษาไทยเป็นภาษาจีน ในระดับวลีชื่อในโอกาสต่อไป

บรรณานุกรม

- คณะอนุกรรมการพิจารณาเกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนเป็นภาษาไทย. (2543). *เกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิไทย*. ปทุมธานี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- โจว จยาหยง. (2547). *ประวัติศาสตร์จีน*. (วิไล ลิ้มถาวรานันต์และคณะ แปล). กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์
- ชวน เชียวโซลิต. (2505). *ปทานุกรมจีน-ไทย*. พระนคร: บริษัทนานมี จำกัด
- เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2553). *พจนานุกรมจีน-ไทย*. กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น.
- พระยาอุปกิตศิลปสาร. (2533). *หลักภาษาไทย(อักษรวิไทย วจิวิภาค วากยสัมพันธ์ ฉันทลักษณ์)*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์. (2539). “ความหมาย” ในเอกสารประกอบการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3, หน้า 287-368. กรุงเทพฯ: สุโขทัยธรรมธิดา.
- ทิพา เทพอักษรพงศ์. (2549). *การแปลเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนพร ใจปลื้ม. (2544). *วิเคราะห์การใช้คำในการตั้งชื่อบุคคลที่มีช่วงวัยต่างกันในตลาดวัยอำเภอยา* จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*. (2556). กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด(มหาชน).
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2550). *หลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาจีน*. [ออนไลน์] [วันที่ค้นข้อมูลวันที่10 มิถุนายน 2557] เข้าถึงได้จาก: http://www.royin.go.th/?page_id=617
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *หลักเกณฑ์การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันแบบถ่ายเสียง*. [ออนไลน์] [วันที่ค้นข้อมูลวันที่10 มิถุนายน 2557] เข้าถึงได้จาก: http://www.royin.go.th/upload/246/FileUpload/416_2157.pdf.
- รัชนิโรจน์ กุลธำรง. (2552). *ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาเพื่อการแปลจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรืองเดช ปันเขื่อนขัตติย์. (กรกฎาคม-ธันวาคม 2538). *การศึกษาชื่อสถานที่ภาษาไทยและภาษาจีนในประเทศไทย. ภาษาวรรณธรรม*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล. 14(2)
- วรรณณา แสงอร่ามเรือง. (2552). *ทฤษฎีและหลักการแปล*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ. คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วนิดา เจริญสุข. (2532). *นามสกุลของคนไทยเชื้อสายจีน: การวิเคราะห์อรรถศาสตร์ชาติพันธุ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ อรุณมานะกุล. (2551). *อักษรวิไทยและการถอดอักษรระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิไล ลิ้มถาวรนนท์. (2558). *การทับศัพท์ชื่อ-สกุลคนไทยแบบถ่ายเสียงจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน*. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สัญญาวิ สายบัว. (2542). *หลักการแปล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุมาลี บำรุงสุข. (2546, 27ธันวาคม). บทสัมภาษณ์ใน Bangkok Post หน้า.3
- สุทธาสินี ไชยกาล. (2545). *ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อเล่นของคนไทยที่มาจากต่างกลุ่มชาติพันธุ์ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ, บัณฑิตวิทยาลัย, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพรรณิ ปันมณี. (2552). *การแปลขั้นสูง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิญา ศิริวรรณ. (2559). *อักษรจีน: กระบวนการสื่อสารและผสมความหมาย ผ่านอักษรเลียนธรรมชาติ*. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 2(8), 294-324
- Cao Wei 曹伟. (2001). *《现代汉语词义学》*, 北京: 学林出版社.
- Chen Guohua & Shi Chunrang 陈国华、石春让. (2014). *《外国人名汉译的原则》*, Chinese Translation Journal, 4, 103-107
- Chen Luan 陈奕. (2008). *《从文化交流角度看外国人名翻译方法的变化》*, 湖北成人教育学院学报, 14 (2)
- Deng Jingxue 邓敬雷. (2015). *《从中国人的姓名看文化变迁》* [online][cited 2017 February 10]. Available from: <http://chuansong.me/n/322083051960>
- Deng Jinglei 邓敬雷. (2015). *《从中国人的姓名看文化变迁》* [online][cited 2017 February 10]. Available from: <http://chuansong.me/n/322083051960>
- Ge Bengyi 葛本仪. (2001). *《现代汉语词汇学》*, 山东: 山东人民出版社.
- Gu Jingxuan & Liu Li 古敬恒、刘利. (1991). *《新编说文解字》*, 南京: 中国矿业大学出版社.
- Guo Rui 郭锐. (2004). *《现代汉语词类研究》*, 北京: 商务印书馆.
- Guo Wuyuan 国务院. (2013). *《通用规范汉字表》* [online] [cited 2018 June 13]. Available from: http://www.gov.cn/zwggk /2013- 08/19/content_2469793.htm
- He Dan & Fang Ke 何丹、方柯. (2003). *《语言文化学》*, 杭州: 浙江大学出版社.
- He Jiuying 何九盈. (2001). *《汉字文化学》*, 辽宁: 辽宁人民出版社.
- He Jiuying, Hu Shuangbao & Zhang Meng 何九盈、胡双宝等人. (1995). *《中国文化大观系列》*, 北京: 北京大学出版社.
- Jia Wenpo 贾文波. (2004). *《应用翻译功能论》*, 北京: 中国对外翻译出版社公司.
- Jiang Chunxiang 姜春香. (2011). *《外国人名翻译失范的原因、弊害及其对策》*, 东北师大学报 (3), 255-256.

- Li Dazui 李大遂. (2003). 《简明实用汉字学》（修订本），北京：北京大学出版社。
- Li Rulong & Shu Xinchun 李如龙、苏新春. (2001). 《词汇学理论与实践》，北京：商务印书馆。
- Li Xiaoxia 李小霞. (2011). 《论跨文化视角下的翻译文化观》，湖北广播电视大学学报, 31(9), 96-97
- Li Yulong & Wei Yixin 冷玉龙、韦一心主编. (1994). 《中华字海》，北京：中国友谊出版社。
- Liu Li 刘立. (2013). 《论汉字字频统计方法的改进的策略》 [online] [cited 2018 June 1]. Available from: <http://www.lunwendata.com/thesis/2013/23840.html>
- Liu Qian 刘倩. 《汉英音译与中国文化对外传播——从“雨花石”一词英译谈起》 厦门大学外文学院, 第十届学术年会论文选登 [online] [cited 2013 September 13]. Available from: <http://www.fjfyxh.com/article.php?id=23014>
- Liu Yuehua, Pan Wenyu and Gu Hua. (2002). 《实用现代汉语语法》，北京：商务印书馆。
- Luo Feng 骆峰. (2004). 《汉语色彩词的文化审视》，上海：上海辞书出版社。
- Ning Yegao & Ning Yun 宁业高、宁耘. (1991). 《中国姓名文化》，北京：中国华侨出版社公司。
- Qinghua Daxue 清华大学. (2010). 《清华大学 6763 字频表》 [online] [cited 2018 January 20]. Available from: <https://wk.baidu.com>
- Shi Dingguo & Luo Weidong 石定果、罗卫东. (2009). 《汉字的智慧》，北京：北京语言大学出版社。
- Tang Jianfeng 唐剑锋. (2015). 许慎《说文解字》形声字研究，语文建设·下半月年第 10 期 [online] [cited 2018 June 1]. Available from: http://www.yuyingchao.com/beike/html_qikan/qikanlunwen_423210.html
- Tao Tao & Meng Xingmin 陶涛、孟兴敏. (2009). 《音译词归化和异化现象及特点》，武汉工程大学学报, (02), 76-79
- Xu Shu-an 许树安等人. (1987). 《中国文化知识》，北京：北京语言学院出版社。
- Xu Weihai 许威汉. (2002). 《汉语文字学概要》，上海：上海大学出版社。
- Wu Ping 吴平. (2012). 《对外汉语教学中的文化词语》，北京：世界图书出版公司。
- Wu Yeping 吴斧平 (2002) 中央电大网络辅导《专题辅导第三讲：关于现代汉字的字频统计与分析》 [online] [cited 2018 June 1]. Available from: <http://www.online.smrtvu.com/jskj/吴斧平/汉字学/mulu>
- Zhang Bo 张博 (2013). 《中国起名宝典》，湖南：青苹果数据中心出品。
- Zhang Huiying 张惠英. (2002). 《语言与姓名文化》，北京：中国社会科学出版社。

Zheng Shuhua 郑淑花. (2010). 《现代汉语人名用字的统计分析》，皖西学院学报，
26(1), 113-116

ภาคผนวก ก ตารางเปรียบเทียบพยางค์ภาษาไทย-
พยางค์ภาษาจีน-อักษรจีน

พยางค์ ภาษาไทย	พยางค์ ภาษาจีน (พินอิน)	อักษร จีน	ชื่อ-สกุลภาษาไทย	ชื่อ-สกุลภาษาจีน	พินยา
กช	gu	谷	บงกช เสนาทอง	蒙谷 • 社玛通	星曜日报 5/02/2556
กช	guo	果	(ตั้ง) บงกช คงาลัย	(ตั้ง) 郑果 • 空玛来	星曜日报 3/11/2555
กช	ke	科	บงกช คงาลัย	波昂科德 • 科昂马莱	http://www.tudou.com
กช	gong	功	บงเอก	功域	星曜日报 8/10/2555
กช	gong	功	บงอิรา	功堤拉	世界日报 15/6/2555
กช	gan	甘	คิลบุรีณ	诗拔甘	世界日报 8/11/2556
กช	gao	高	รังษนิกร พันธ์มณี	拉查尼高 • 潘玛尼	http://www.tudou.com
กช	gong	宫	กระต๊อบ ขวัญกร	呱蒂 • 翁瓦宫	星曜日报 0/07/2555
กช	gong	功	กรณ์ จาติกวณิช	功 • 乍迪卡哇求属	星曜日报 5/11/2555
กช	gang	冈	คุณกรณ์ กิจสุวรรณ	苏柏冈 • 杰素云	http://www.tudou.com
กช	kan	堪	กระนิกร พินิจ	堪尼卡 • 皮尼	星曜日报 3/6/10/2555
กช	kai	凯	(บวระเต) สุวัฑษา ไซโย	(凯特) 苏帕莎 • 翁蒙坤	星曜日报 4/01/2556
กช	ge	嘎	บระต๊อบ ขวัญกร	嘎蒂 • 翁瓦宫	星曜日报 0/07/2555
กช	gei	却	เจ้าพนักงานจักษุสุนทร	玛哈却克里 诗琳通公 主殿下	http://zh.wikipedia.org
กช	Gein	戈林	กริบ	戈林	星曜日报 7/11/2555
กช	ji	吉	ณฐะภา พรเวโรจน์	吉沙达 • 理韦罗	http://zh.wikipedia.org
กช	ge	戈	ณฐะภา	戈萨纳	www.udbkk.com
กช	gei	格里	ณฐะภา พรเวโรจน์	格里沙达 • 蓬韦罗	http://zh.wikipedia.org
กช	ker	柯尔	ณฐะภา พรเวโรจน์	柯尔士艾达 • 潘恩温	http://www.tudou.com
กช	gei	格力	ณฐะภา วิเศษแก้ว	索格力 • 威塞哥	http://zh.wikipedia.org
กช	ji	吉	จักรณณณ อำนวยรัตน์	乍吉 • 安玛拉	http://zh.wikipedia.org
กช	ge	勒	ณ	勒	www.udbkk.com
กช	gong	功	คุณวัฒน์ คณาธาส	苏功拉瓦 • 卡那洛	星曜日报 2/12/2555
กช	gong	功	บัณฑิต ฤทธิ์ธอส	班迪 • 日他功	http://zh.wikipedia.org

กช	gong	功	กชเกียรติวีรกรรม (เกียรติ) ทุภะวัตน์ คณา ธาส	捧功坚 • 维拉万	http://zh.wikipedia.org
กช	ge	格		威尔 苏格拉瓦 • 卡那 诺	http://www.tudou.com
กช	ke	克		布汉迪特 • 理塔克	http://www.tudou.com
กช	kao	考		班迪 • 里塔考	http://zh.wikipedia.org
กช	gun	谷		谷嫩 • 拔军通	星曜日报 0/07/2555
กช	guo	果		果甘 • 瓦塔纳翁朗เน	星曜日报 28/02/2556
กช	guo	果		果素 • 乍登金達	星曜日报 7/11/2555
กช	jia	甲		甲蒙猜	星曜日报 7/12/2555
กช	jia	甲		甲永旺 • 丹骚	星曜日报 3/10/2556
กช	jia	甲		甲森 • 威他纳猜	亚洲日报 28/12/2556
กช	jia	甲		素毕差亚 • 樽瓦他甲	http://zh.wikipedia.org
กช	ka	卡		佛斯 • 霸卡頗	http://zh.wikipedia.org
กช	ka	卡		功 • 乍迪卡哇求属	星曜日报 5/11/2555
กช	ka	卡		乍卡攀 • 阿卡拉布里	http://zh.wikipedia.org
กช	ge	噶		嘉噶布 • 慶怡樓	http://www.tudou.com
กช	gan	甘		甘雅	http://zh.wikipedia.org
กช	kan	刊		刊拉雅 • 诗拉巴阿察	星曜日报 7/02/2556
กช	kan	坎		坎雅 • 拉坦娜佩琦	http://www.tudou.com
กช	jiao	角		角潘军 • 郑乍屏	星曜日报 1/10/2556
กช	gan	甘		甘拉雅	www.udbkk.com
กช	gan	甘		甘拉雅	12/01/2556
กช	gan	甘		甘拉雅	世界日报 27/3/2555
กช	gan	干		干拉雅納 • 蓬诺	星曜日报 5/02/2556
กช	ka	卡		万西卡	http://zh.wikipedia.org
กช	ka	卡		吉迪卡 • 孔颂蓬	星曜日报 4/12/2555
กช	ja	甲		沙里甲	http://zh.wikipedia.org
กช	ge	嘎		(麦) 达雅嗎 • 霍嫩	星曜日报 7/02/2556
กช	jia	嘉		曼丽嘉	世界日报 27/3/2555
กช	zha	扎		(塔妮) 曼雅扎 • 瓦塔拉	星曜日报 3/01/2556

ภาคผนวก ข. ตาราง จำแนกจำนวนชีวิตของอัศวิน

[illegible]

ภาคผนวก ค.
ตาราง สถิติการใช้อักษรจีน
(จำนวนข้อมูล 512 ตัวอักษรจีน
ความถี่รวม 1,771 ครั้ง)

อักษรจีน	เสียง ทับจีน	ครั้ง จำนวน นับ	จำนวน ร้อยละ ข้อมูล 504 ความถี่	จำนวน ร้อยละ ข้อมูล 504 ความถี่
拉	la	42	2.46	2.37
搭	ta	37	2.16	2.08
他	ta	36	2.10	2.03
迪	di	31	1.81	1.75
达	da	28	1.64	1.58
提	ti	27	1.57	1.52
卡	ka	24	1.40	1.35
帕	pa	23	1.35	1.29
巴	ba	20	1.17	1.12
克	ke	20	1.17	1.12
纳	na	20	1.17	1.12
沙	sha	19	1.11	1.07
娜	na	17	0.99	0.95
特	te	17	0.99	0.95
阿	a	16	0.94	0.90
雅	ya	16	0.94	0.90
妮	ni	15	0.87	0.84
通	tong	15	0.87	0.84
亚	ya	14	0.81	0.79
那	na	14	0.81	0.79
里	li	13	0.76	0.73
普	pu	13	0.76	0.73

蓬	peng	8	0.46	0.44
班	ban	7	0.40	0.37
猜	cai	7	0.40	0.37
查	cha	7	0.40	0.37
恩	en	7	0.40	0.37
格	ge	7	0.40	0.37
佳	jia	7	0.40	0.37
甲	jia	7	0.40	0.37
堪	kan	7	0.40	0.37
库	ku	7	0.40	0.37
乐	le	7	0.40	0.37
林	lin	7	0.40	0.37
隆	long	7	0.40	0.37
洛	luo	7	0.40	0.37
奇	qi	7	0.40	0.37
萨	sa	7	0.40	0.37
色	se	7	0.40	0.37
苏	su	7	0.40	0.37
图	tu	7	0.40	0.37
威	wei	7	0.40	0.37
汶	wen	7	0.40	0.37
格	yu	7	0.40	0.37
功	gong	6	0.35	0.33
孔	kong	6	0.35	0.33
兰	lan	6	0.35	0.33
叻	le	6	0.35	0.33
伦	lun	6	0.35	0.33
曼	man	6	0.35	0.33
依	niang	6	0.35	0.33
斯	si	6	0.35	0.33
探	tan	6	0.35	0.33

宗	zong	6	0.35	0.33
马	ma	5	0.29	0.28
本	ben	5	0.29	0.28
布	bu	5	0.29	0.28
戈	ge	5	0.29	0.28
哈	ha	5	0.29	0.28
科	ke	5	0.29	0.28
肯	ken	5	0.29	0.28
莱	lai	5	0.29	0.28
勒	le	5	0.29	0.28
罗	luo	5	0.29	0.28
暖	nuan	5	0.29	0.28
攀	pan	5	0.29	0.28
荣	rong	5	0.29	0.28
盛	sheng	5	0.29	0.28
天	tian	5	0.29	0.28
温	wen	5	0.29	0.28
沃	wo	5	0.29	0.28
乌	wu	5	0.29	0.28
兀	wu	5	0.29	0.28
逸	yi	5	0.29	0.28
朱	zhu	5	0.29	0.28
蒂	di	4	0.23	0.23
东	dong	4	0.23	0.23
杜	du	4	0.23	0.23
敦	dun	4	0.23	0.23
尔	er	4	0.23	0.23
刚	gang	4	0.23	0.23
集	ji	4	0.23	0.23
嘉	jia	4	0.23	0.23
缴	jiao	4	0.23	0.23

ภาคผนวก ง. ตาราง
 จำแนกความหมายของ
 อักษรจีนในคำทับศัพท์
 ชื่อ-สกุลคนไทย

1. หมวดคำแท้
 1.1 คำนาม
 1.1.1 หมวดคำวิดูลังของ

1. สัตว์เลี้ยง/วัตถุอื่นๆ	
包	กระเป๋า/ถุง
布	ผ้า
柴	ฟืน
铎	ระฆังใหญ่/ระฆังโบราณ/ฆ้อง ประเภทสังฆาราม
盖	ฝา/กระดอง/ปิด/คลุม
戈	ขวาน/ดาบ
格	ตาราง/ช่อง/มาตราฐาน/แม่แบบ
纆	สาย/โซ่/เชือก
锦	ผ้าสีเงิน/สีทอง/สี/สีลายรวม
卡	การ์ด/บัตร
奎	กระตัง
毛	ขน/ผม
努	ครุ่นใจ/ตั้งใจ
帕	ผ้าเช็ดหน้า/ผ้าเช็ดมือ
盘	จาน/ถาด/จาน เสื่อ
衫	เสื้อ
诗	กลอน/บทกวี
丝	ไหม
校	กระสวย
图	รูปภาพ
瓦	กระเบื้อง
席	เสื่อ

丫	ง่าม/ช่อง/เป็นง่าม
章	จีน/ชื่อคน
章	เครื่องหมาย
针	เข็ม
窝	รัง (นก สัตว์)
宝	ของดี
罗	ผ้าขาวจั๊วะ
茵	พรม/เบาะ
娃	ตัวเด็ก
班	กลุ่มคน คณะ/รุ่น ชั้นเรียน

2. พยาน/สิ่งปลูกสร้าง/ยี่ห้อ	
庵	กระท่อม/วัด อาราม
都	เมืองหลวง/เมืองใหญ่/นคร
坎	คันดิน/ร่อง/หลุม
坑	อุโมงค์/โพรง
孔	ช่อง/รู
库	คลัง
陌	คันนา
丘	สุสาน/เนิน
社	สำนักสงฆ์
塔	เจดีย์/สถูป/ระฆัง/สงฆ์รวม
坛	หลั้/หลา/แท่นบูชา
屯	หมู่บ้าน/ชุมชน
域	ดินแดน/อาณาจักร
坡	ที่ลาด
堤	เขื่อน
宫	วัง
庭	ลานบ้าน

3. สัตว์/สิ่งมีชีวิต/โลหะ/สารเคมี	
碧	มรกต
伽	รังสีแกมมา
金	ทอง

琳	หยก/ล้ำงาม
葬	พอลิเอสเตอร์
玛	หินมา
葵	สารานฟอสเฟต (Nephthalene)
芥	โหระพา, ถั่วงอก
琪	หยก
琦	หยกที่ล้ำงาม
铁	เหล็ก
瑶	หยกสีขาว/หยกที่ล้ำงาม
砂	เม็ดทราย
锡	ดีบุก
针	เข็ม

4. เครื่องดนตรี	
琴	ฉิน/ไวโอลิน/คีย์บอร์ด/เครื่องดนตรีจีน
琵	เปียโน/เครื่องดนตรีประเภทพีนของ จีนชนิดหนึ่ง
瑟	เครื่องดนตรีประเภทพีนหรือคิม ชนิดหนึ่งของจีน
瑟	ฉิน

1.1.2 หมวดคำพืช ผัก ผลไม้

5. พืช/ผลไม้/ดอกไม้/...	
艾	ชื่อสมุนไพร
芭	ชื่อหญ้า/พืชชนิดหนึ่ง/ใบหนังสือ ไวโอลิน
莉	มะลิ
蒂	ก้านของผลไม้ที่ติดกับกิ่ง
菲	พันธุ์ผัก
蔓	พุ่ม (พุ่มลิง/พุ่มผัก)
菜	ผัก
薺	โกลี
果	ผลไม้
芝	ต้นจามรี/ต้นจิง

暮	ดอกลิลลี่
莎	พืชตระกูลหญ้า
莎	หญ้า/พุ่ม
英	ดอกไม้มะลิ
蒲	ต้นหนามแมว
萱	พืชตระกูลไม้
兰	ดอกกล้วยไม้
杜	ชื่อต้นไม้
梭	ต้นกล้วย
楠	ต้นหนามแมว
枇	ต้นมะพร้าว
松	ต้นสน
杨	ต้นไม้ชนิดหนึ่ง/ต้นของจีน
柏	ต้นสนขาว
柯	ลำต้น/ต้นหญ้า
杏	ต้นแอปริคอต
麦	ข้าวสาลี
本	ราก
米	ข้าวสาร
麻	ป่าน/ปอ/ใย/ของบ้านหรือปอ

1.1.3 หมวดคำ ธรรมชาติ

6. ธรรมชาติ/ภูมิประเทศ	
埃	ฝุ่น
波	ระลอกคลื่น
泊	บึง
沙	ทราย
汤	น้ำพุร้อน/น้ำร้อน
汶	แม่น้ำ/ลำน้ำ
江	แม่น้ำ
川	ลำน้ำ
俗	ได้ (ได้แก่ ชื่อภูเขา/หุบเขา)
地	ดินแดน

风	ลม
冈	คันเขา
谷	หุบเขา
火	ไฟ
空	ท้องฟ้า
雷	สายฟ้า
林	ป่า/แมกไม้
巢	คอก/รัง/รังนก/รังวัว
森	ป่า
嵩	ภูเขาสูงใหญ่
天	ท้องฟ้า
变	แนวที่เปลี่ยนแปลง
烨	แสงตะวัน
雨	ฝน
云	เมฆ

7. วัฒนธรรม/ฤดูกาล	
晨	รุ่งเช้า/รุ่งอรุณ
旦	รุ่งอรุณ
冬	ฤดูหนาว
腊	เดือนสิบสองเดือนปฏิทินจีน/เทศกาล อาหารขอม/ขนมขอม
晴	ฤดูกาลเก็บเกี่ยว/ที่ปลูกไม้ ผัก
夏	ฤดูร้อน
秋	ฤดูใบไม้ร่วง

8. พืช/ผลไม้/ต้นหญ้า	
东	ทิศตะวันออก
里	ข้างใน
内	ข้างใน
西	ทิศตะวันตก
北	เหนือ
南	ใต้